



**TWEEJAARLIJKS VERSLAG BETREFFENDE HET AANVULLEND PENSIOEN
VOOR ZELFSTANDIGEN EN ZELFSTANDIGE BEDRIJFSLEIDERS**

oktober 2019

Lexicon	
IBP	'Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening', zoals bedoeld in de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening
KB Leven	Het KB van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit
KB Solidariteit	Het KB van 14 november 2003 tot vaststelling van de solidariteitsprestaties verbonden met de sociale aanvullende pensioenstelsels
VAPZ	Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen: een pensioenovereenkomst vallend onder het toepassingsgebied van de WAPZ
WAP	Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.
WAPBL	Titel 4 van de Wet van 15 mei 2014 houdende diverse bepalingen
WAPZ	Titel II, hoofdstuk 1, Afdeling 4 van Programmawet (I) van 24 december 2002
WAPZNP	Wet van 18 februari 2018 houdende diverse bepalingen inzake aanvullende pensioenen en tot instelling van een aanvullend pensioen voor de zelfstandigen actief als natuurlijk persoon, voor de meewerkende echtgenoten en voor de zelfstandige helpers.
ZIV-wet	Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, zoals gewijzigd door de programmawet van 24 december 2002.

Inleiding

Voorgeschiedenis – 2 onderscheiden verslagen

Voorafgaand aan dit verslag, stelde de FSMA twee aparte tweejaarlijkse verslagen op; enerzijds over het vrij aanvullende pensioen voor zelfstandigen (WAPZ-verslag) en anderzijds over de aanvullende pensioenen voor zelfstandige bedrijfsleiders (WAPBL-verslag).

Het WAPZ-verslag kent reeds een lange voorgeschiedenis. Een eerste uitgave verscheen in 2007. In 2017 werd het laatste exemplaar gepubliceerd. Het WAPBL-verslag werd eenmalig gepubliceerd in 2017.

De laatste verslagen bespreken de periode van 1 januari 2014 tot en met 1 januari 2016.

De WAPZNP – 1 gebundeld verslag

De wet vereist dat voormelde verslagen voortaan worden herleid tot één enkel verslag¹. In de toekomst zal dit verslag bovendien bijkomend handelen over de aanvullende pensioenen voor de zelfstandigen actief als natuurlijk persoon zoals bedoeld in de WAPZNP.

Deze bundeling volgt enerzijds een zekere logica, omdat zo een inzicht wordt geboden in de globale situatie op het vlak van de aanvullende pensioenen voor zelfstandigen. Anderzijds verandert een bundeling niets aan het feit dat deze vormen van aanvullend pensioen op een aantal punten fundamenteel verschillen².

Het verslag start met de belangrijkste vaststellingen die voor beide regimes werden gedaan (Deel I). Vervolgens worden de regimes afzonderlijk meer in detail behandeld, rekening houdend met de specificiteiten van elk van deze regimes (Deel II (WAPZ) en III (WAPBL)).

Methodiek

De FSMA heeft van de bundeling gebruik gemaakt om de inhoud van de verslagen te stroomlijnen. Een aantal detailanalyses werden niet meer hernomen in onderhavig verslag. Op die manier werd getracht om een beknopter verslag op te stellen, zonder aan relevante inhoud in te boeten.

Daarnaast heeft de FSMA de methodologie die zij reeds hanteerde voor het WAPBL-verslag in de mate van het mogelijke doorgetrokken naar het WAPZ-luik. Onderhavig verslag is dan ook in hoofdzaak gebaseerd op de

¹ Zie artikel 15 van de WAPZNP.

² Het belangrijkste verschil is uiteraard het aantal betrokken partijen. Bij het WAPBL-regime is er sprake van een driepartijenrelatie. Een vennootschap (de inrichter) doet een pensioentoezegging aan een bedrijfsleider en deze toezegging wordt beheerd door een pensioeninstelling. In het kader van de WAPZ sluit een zelfstandige daarentegen rechtstreeks een pensioenovereenkomst met een pensioeninstelling. Dit laatste geldt ook voor het nieuwe regime van aanvullende pensioenen voor de zelfstandigen die actief zijn als natuurlijk persoon, ingevoerd door de WAPZNP.

Verslag is grotendeels gebaseerd op gegevens uit DB2P

gegevens die door de pensioeninstellingen werden gerapporteerd aan Sigedis ten behoeve van de databank voor de tweede pijler (hierna 'DB2P' genoemd).

De keuze voor DB2P als voornaamste bron biedt een aantal voordelen :

- pensioeninstellingen moeten heel wat tijd en middelen investeren in het correct rapporteren aan Sigedis. Het is dan ook niet wenselijk dat zij informatie die zij reeds gerapporteerd hebben aan DB2P nogmaals zouden moeten rapporteren aan de FSMA via een ander kanaal;
- het beroep op DB2P-gegevens vermijdt dubbeltellingen, aangezien alle pensioenrechten voor eenzelfde individu aan elkaar gelinkt kunnen worden. Dat is niet mogelijk indien enkel wordt gewerkt met *ad hoc* vragenlijsten.

Enkele gegevens werden nog rechtstreeks opgevraagd

Voor de gegevens over de uitbetalingen, en voor wat het WAPZ-luik betreft bijkomend over de kosten, winstdeelnemingen en beleggingen, werden de pensioeninstellingen wel nog rechtstreeks bevraagd. Deze gegevens zijn immers niet raadpleegbaar via DB2P.

Verslagperiode 2016-2017

Sinds 2016 geldt er een vaste datum voor de berekening van de pensioenrechten en de aangifte daarvan aan Sigedis: pensioeninstellingen hebben tot 30 september³ van het betrokken jaar de tijd om te rapporteren over de situatie op 1 januari van datzelfde jaar. Omwille van de vaste referentiedatum van 1 januari in de Sigedis-rapportering gebruikt onderhavig verslag voor heel wat gegevens 1 januari 2017 en 1 januari 2018 als referentiedatum voor respectievelijk 2016 en 2017. Voor gegevens over de bijdragen, uitkeringen en transfers en, voor wat het WAPZ-luik betreft, over de kosten, winstdeelnemingen en beleggingen, werd de periode van 1 januari tot en met 31 december van 2016, respectievelijk 2017 als referentie behouden.

³ In 2019 werd de uiterste rapporteringsdatum vervroegd naar 31 augustus.

Deel I – Kerncijfers

KERNCIJFERS

De voornaamste vaststellingen voor de verslagperiode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018 met betrekking tot de aanvullende pensioenen voor zelfstandigen en bedrijfsleiders zijn de volgende:

- Op 1 januari 2018 zijn er **476.022 zelfstandigen** met een VAPZ-overeenkomst en **218.518 bedrijfsleiders** aangesloten bij een pensioentoezegging onder het WAPBL-regime:
 - **Groei** - Voor beide regimes betekent dit een groei met ongeveer 5% ten opzichte van 1 januari 2016;
 - **Cumul** - 29% van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst is tevens aangesloten bij een WAPBL-pensioentoezegging (138.784). Omgekeerd heeft 62% van de bedrijfsleiders die is aangesloten bij een WAPBL-pensioentoezegging tevens een VAPZ-overeenkomst gesloten;
 - **Slapers** - Bij beide regimes ligt de verhouding van het aantal slapers ten opzichte van het aantal actieven op 47%. In beide regimes is m.a.w. ongeveer één op de drie aangeslotenen slaper;
 - **Dekkingsgraad** - Op 1 januari 2018 zijn er 722.941 zelfstandigen in hoofdberoep. 332.400 zelfstandigen hebben in de loop van 2017 bijdragen betaald in het kader van een VAPZ-overeenkomst en 171.886 bedrijfsleiders zijn actief aangesloten bij een WAPBL-pensioentoezegging. Rekening houdend met de hierboven opgenomen cumulcijfers⁴ zou ongeveer 55% van de zelfstandigen in hoofdberoep een aanvullend pensioen hebben opgebouwd in de loop van 2017⁵;
 - **Geslacht** - Het gaat overwegend om mannen, al is de populatie van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst vrouwelijker dan de populatie bedrijfsleiders (37% vrouwen ten opzichte van 24% vrouwen);
 - **Leeftijd** - de populatie van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst is jonger dan de populatie bedrijfsleiders (42% jonger dan 45 jaar ten opzichte van 30%; en 26% ouder dan 54 jaar ten opzichte van 31,5%).
 - **Aantal aansluitingen** - Een kwart van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst heeft meer dan één VAPZ-overeenkomst en een kwart van de bedrijfsleiders met een WAPBL-pensioentoezegging heeft meer dan één WAPBL-pensioentoezegging.
- Op 1 januari 2018 zijn er **636.229 VAPZ-overeenkomsten** en **294.002 pensioentoezeggingen** aan bedrijfsleiders :
 - 142.250 zelfstandigen zijn aangesloten bij een sociale VAPZ-overeenkomst⁶;
 - 56.468 zorgverstrekkers hebben minstens één RIZIV-overeenkomst, uitsluitend gefinancierd op basis van RIZIV-bijdragen gesloten en 10.036 niet-zelfstandige zorgverstrekkers hebben minstens één met persoonlijke bijdragen gefinancierde RIZIV-overeenkomst gesloten;
 - In totaal zijn er **193.338 inrichters** die één of meerdere pensioentoezeggingen onder het WAPBL-regime hebben toegekend (zijnde 8% meer dan op 1 januari 2016).
- **Beheer** –
 - Verzekeringsondernemingen beheren 94% van de VAPZ-overeenkomsten en 99% van de pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders;
 - Bij beide regimes komt beheer via tak 21 het meeste voor (84% van alle reserves bij WAPZ en 75% bij WAPBL).

⁴ M.a.w. slechts rekening houdend met 38% van de actieve bedrijfsleiders.

⁵ Er wordt abstractie gemaakt van de mogelijkheid dat de cijfers tevens zelfstandigen in bijberoep omvatten die een bijdrage zouden hebben betaald aan een VAPZ-overeenkomst.

⁶ Meer uitleg bij de verschillende types VAPZ-overeenkomsten (sociaal, klassiek, RIZIV-overeenkomsten, etc.) wordt gegeven in het hoofdstuk 'Karakteristieken van de VAPZ-overeenkomsten' in Deel II.

- Voor de VAPZ-overeenkomsten werd ook gepolst naar **het rendement en de kosten**:
 - Gemiddeld krijgt een zelfstandige een rendement van 2,64% toegekend op zijn VAPZ-overeenkomst(en);
 - 84% van alle VAPZ-reserves wordt beheerd via een tak 21 product:
 - een aangeslotene bij dergelijke overeenkomst geniet gemiddeld een gewaarborgd rendement van 2,09%,
 - en een winstdeelname van 0,6%;
 - Er wordt een grote diversiteit aan kosten aangerekend
 - De meeste pensioeninstellingen rekenen een inningstoeslag aan. Gemiddeld betaalt een zelfstandige een inningstoeslag van 3,23%.
- Hoewel het aantal zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst dubbel zo groot is als het aantal zelfstandige bedrijfsleiders dat geniet van een pensioentoezegging voor bedrijfsleiders, ligt het **financiële zwaartepunt** toch duidelijk **binnen het stelsel voor bedrijfsleiders** :
 - Zo wordt in de loop van 2017 voor **807 miljoen euro aan bijdragen** betaald in het kader van een **VAPZ-overeenkomst** en voor **1,59 miljard euro** in het kader van pensioentoezeggingen aan een **bedrijfsleider**;
 - Op 1 januari 2018 is er voor **7,5 miljard euro aan reserves** onder het **WAPZ**-regime opgebouwd en voor **17,4 miljard euro** onder het **WAPBL**-regime. Voor elk van de regimes gaat het om een groei van 16% ten opzichte van 1 januari 2016.
- De **gemiddelde reserve bedraagt 15.757 euro bij de VAPZ-overeenkomsten en 79.486 euro bij de WAPBL-toezeggingen** :
 - Bij de WAPBL-toezeggingen is de gemiddelde verworven reserve van een man in alle leeftijdscategorieën hoger dan deze van een vrouw. Bij VAPZ-overeenkomsten hebben vrouwen evenwel gemiddeld een hogere verworven reserve van 25 t.e.m. 54 jaar;
 - de mediaanreserve bedraagt 8.325 euro bij de VAPZ-overeenkomsten en 33.160 euro bij de WAPBL-toezeggingen.
- In de loop van 2017 worden **10.526 VAPZ-overeenkomsten en 6.848 WAPBL-toezeggingen vereffend**:
 - Het totaalbedrag dat wordt uitgekeerd als kapitaal bedraagt 301 miljoen euro bij VAPZ-overeenkomsten tegenover 784 miljoen euro bij WAPBL-toezeggingen;
 - De vereffening van een VAPZ-overeenkomst brengt gemiddeld een kwart op van het kapitaal toegekend op grond van een WAPBL-toezegging (28.769 euro ten opzichte van 114.500 euro).
- In de loop van 2017 worden er **1.222 overlijdensdekkingen van zelfstandigen** en **432 overlijdensdekkingen van bedrijfsleiders** uitbetaald.

Deel II – WAPZ

Karakteristieken van de VAPZ-overeenkomsten

Inleiding: 4 types VAPZ-overeenkomsten in DB2P

VAPZ-overeenkomsten zijn in DB2P voor wat betreft het pensioenluik opgedeeld in 4 categorieën:

- ‘klassieke’ VAPZ-overeenkomsten

Deze overeenkomsten zijn toegankelijk voor elke zelfstandige. Het gaat om de overeenkomsten ressorterend onder de WAPZ, die pensioenvoordelen of voordelen bij overlijden aanbieden en waaraan de zelfstandige 8,17% van zijn beroepsinkomsten mag besteden, zonder daarbij evenwel een jaarlijks geïndexeerd maximumbedrag (3.127,24 euro in 2017) te mogen overschrijden. Voor een VAPZ-overeenkomst met een solidariteitsluik (d.i. een zogenaamde ‘sociale pensioenovereenkomst’ – zie verderop) werd het maximale bijdragepercentage opgetrokken tot 9,40% van het beroepsinkomen (met een maximumbedrag van 3.598,05 euro in 2017). De bijdrage mag niet minder bedragen dan 100 euro.

- RIZIV-overeenkomsten

Krachtens de ZIV-wet⁷ hebben geconventioneerde apothekers, geneesheren, tandartsen en kinesitherapeuten onder bepaalde voorwaarden recht op een tegemoetkoming vanwege het RIZIV die zij kunnen gebruiken voor hetzij een overeenkomst "gewaarborgd inkomen" hetzij een pensioenovereenkomst. Kiezen zij voor een pensioenovereenkomst, dan moet het gaan om een overeenkomst die voldoet aan de voorwaarden van de WAPZ met betrekking tot sociale pensioenovereenkomsten: het moet met andere woorden steeds gaan om een overeenkomst met een solidariteitsluik.

Kenmerkend voor de RIZIV-regeling is dat zij toegankelijk is voor de betrokken zorgverstrekkers, ongeacht of zij zelfstandigen, werknemers of zelfs statutaire personeelsleden zijn.

Het bedrag van de RIZIV-tegemoetkoming valt buiten de bijdragebepijking als vastgesteld in de WAPZ. Beoefenaars van de betrokken medische beroepen met het statuut van zelfstandige, kunnen m.a.w. een aanvullend pensioen opbouwen met een solidariteitsluik via de RIZIV-tegemoetkoming en ook, zoals alle zelfstandigen, via een klassieke VAPZ-overeenkomst waaraan al dan niet een solidariteitsluik is verbonden.

⁷ zie artikel 54.

- RIZIV-overeenkomsten voor niet-zelfstandige zorgverleners

De ZIV-wet voorziet daarnaast in de mogelijkheid voor geconventioneerde zorgverstrekkers die niet het statuut van zelfstandige hebben, maar actief zijn als loontrekkende of ambtenaar, om (fiscaal aftrekbare) *persoonlijke* bijdragen te storten in het kader van een pensioenovereenkomst⁸. Opnieuw moet het gaan om overeenkomsten die voldoen aan de voorwaarden die de WAPZ vooropstelt voor sociale pensioenovereenkomsten.

- overeenkomsten pre-2004.

Aan pensioeninstellingen werd gevraagd om hun oude overeenkomsten zoveel als mogelijk te catalogeren onder één van voormelde drie contracttypes. Voor de overeenkomsten waarvoor dit onmogelijk bleek, werd de restcategorie 'overeenkomsten pre-2004' gecreëerd. Het gaat om overeenkomsten die werden aangeboden vóór 2004 en die nadien niet meer werden gecommmercialiseerd. Het gaat m.a.w. om een uitdovende categorie.

Waar in wat volgt wordt gesproken over 'VAPZ-overeenkomsten' betreft het de 4 voormelde VAPZ-contracttypes samen. Waar het enkel over één bepaald contracttype gaat, blijkt dit duidelijk uit de context.

Bij het sluiten van een klassieke VAPZ-overeenkomst kan de zelfstandige ervoor opteren om het pensioenluik aan te vullen met een solidariteitsluik⁹. Aan RIZIV-overeenkomsten is sowieso een solidariteitsluik gekoppeld. We spreken in deze gevallen van 'sociale VAPZ-overeenkomsten'. Meer details over het solidariteitsluik zijn terug te vinden in het hoofdstuk "karakteristieken van de sociale VAPZ-overeenkomsten".

Totaal aantal VAPZ-overeenkomsten

1 januari 2018: 636.229 VAPZ-overeenkomsten

Het aantal VAPZ-overeenkomsten stijgt van 583.188 op 1 januari 2016 naar 636.229 op 1 januari 2018; dit is een toename met 9%.

⁸ Zie artikel 54.

⁹ Het solidariteitsluik kan prestaties bevatten zoals de financiering van het aanvullend pensioen tijdens bepaalde inactiviteitsperiodes, de vergoeding in de vorm van een rente bij inkomstenverlies of de betaling van een forfaitaire vergoeding in bepaalde gevallen. Voor een beschrijving van die voordelen wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 15 december 2003 tot vaststelling van de solidariteitsprestaties verbonden met de sociale pensioenovereenkomsten.

Karakteristieken van de aangesloten zelfstandigen

476.022 zelfstandigen aangesloten bij een VAPZ-overeenkomst

Op 1 januari 2018 hebben in totaal 476.022 zelfstandigen een VAPZ-overeenkomst gesloten. Dit betekent een toename van 6% in vergelijking met 1 januari 2016. In wat volgt, wordt de situatie op 1 januari 2018 besproken. Meer details voor 1 januari 2017 zijn in de statistische bijlage terug te vinden.

Actieven en slapers

Verhouding slapers/actieven 47%.

Er zijn 313.972 actieve aangeslotenen, 138.556 zgn. ‘slapers’ en 18.428 zelfstandigen die zowel het statuut van actieve aangeslotene als dat van slaper hebben¹⁰. Dit geeft een verhouding slapers/actieven van 47%¹¹.

Geslacht

63% mannelijk, 37% vrouwelijk

63% van de aangesloten zelfstandigen is een man, 37% een vrouw. In vergelijking met 1 januari 2016 betekent dit een zeer lichte toename van het aandeel vrouwelijke zelfstandigen (toen 64% / 36%)

Leeftijd

42% jonger dan 45 jaar, 32% 45 t.e.m. 54 jaar, 26% ouder dan 54 jaar.

42% van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst, is jonger dan 45 jaar. 32% is ouder dan 44 jaar, maar jonger dan 55 jaar. De resterende 26% is ouder dan 54 jaar. In vergelijking met 1 januari 2016 hebben we te maken met een iets oudere populatie. Toen was nog 45% van de zelfstandigen jonger dan 45 en slechts 23% ouder dan 54 jaar.

Vrouwelijke aangeslotenen gemiddeld jonger dan mannelijke

Net zoals dit op 1 januari 2016 het geval was, is de populatie vrouwelijke zelfstandigen op 1 januari 2018 globaal beschouwd jonger dan de populatie mannelijke zelfstandigen. 48% is jonger dan 45 jaar en slechts 22% ouder dan 54 jaar. Bij de mannelijke zelfstandigen is maar 39% jonger dan 45 jaar en is 28% ouder dan 54.

In functie van het type VAPZ-overeenkomst

433.247 zelfstandigen hebben op 1 januari 2018 minstens 1 klassieke VAPZ-overeenkomst. 56.468 zorgverstrekkers hebben minstens één RIZIV-overeenkomst, gefinancierd op basis van RIZIV-bijdragen en 10.036 niet-zelfstandige zorgverstrekkers hebben minstens één met persoonlijke bijdragen gefinancierde RIZIV-overeenkomst gesloten. Tot slot rapporteerden de pensioeninstellingen dat 23.319 zelfstandigen op zijn minst één pensioenovereenkomst hebben gesloten die in DB2P onder de restcategorie ‘pre- 2004’ valt.

¹⁰ Een zelfstandige wordt een ‘slaper’ genoemd indien hij het voorgaande jaar geen bijdragen heeft betaald in zijn VAPZ-overeenkomst.

¹¹ Zijnde $(138.556 + 18.428)$ slapers / $(313.978 + 18.428)$ actieven.

Aantal aansluitingen

24% aangesloten bij meer dan één VAPZ-overeenkomst

24% van de zelfstandigen heeft meer dan één VAPZ-overeenkomst, hetzij als actieve hetzij als slaper. 18 % heeft 2 VAPZ-overeenkomsten, 6% heeft er 3 of meer. Dit concretiseert zich in 636.229 VAPZ-overeenkomsten voor 476.022 zelfstandigen.

Vrouwelijke zelfstandigen hebben vaker meer dan één VAPZ-overeenkomst

Bij vrouwelijke zelfstandigen gebeurt voormelde cumulatie frequenter dan bij mannelijke zelfstandigen (27,5% t.o.v. 21,5%).

Cumulatie met andere aanvullende pensioenstelsels

53% bouwt tevens aanvullend pensioen op in het kader van de WAPBL en/of de WAP

Heel wat zelfstandigen bouwen niet enkel via een VAPZ-overeenkomst een aanvullend pensioen op. 53% van de zelfstandigen die een VAPZ-overeenkomst hebben gesloten, bouwt tevens een aanvullend pensioen op als bedrijfsleider in het kader van de WAPBL en/of als werknemer in het kader van de WAP: 19% geniet bijkomend van een pensioentoezegging onderworpen aan de WAPBL; 24% is aangesloten bij een toezegging onderworpen aan de WAP en 10% is bijkomend zowel aangesloten in het kader van de WAPBL als van de WAP.

Het algemene percentage ligt 3% hoger dan op 1 januari 2016, toen 50% van de zelfstandigen een aanvullend pensioen opbouwde in een of meerdere andere stelsels.

Dekkingspercentage bij de zelfstandigen

Dekkingspercentage van de zelfstandigen in hoofdberoep: 46% en van de volledige populatie zelfstandigen: 34%

Onderzoek van de populatie actieve aangeslotenen vergeleken met het aantal zelfstandigen in hoofdberoep, wijst uit dat het VAPZ-dekkingspercentage van de zelfstandigen in hoofdberoep 46% bedraagt.

Alle zelfstandigen samen beschouwd (in hoofdberoep en bijberoep), bedraagt het VAPZ-dekkingspercentage 34%. Sinds 2010 stijgt dit percentage zeer gestaag.

Karakteristieken van de bijdragen

Bedrag van de bijdragen

*807 miljoen euro aan bijdragen
Stijging met 11%
Gemiddeld 2.427 euro gestort*

Er wordt in de loop van 2017 in totaal voor 807 miljoen euro aan bijdragen betaald in het kader van een VAPZ-overeenkomst. Dit is 10,6 % meer dan de 730 miljoen euro aan bijdragen die betaald werden in de loop van 2015. Dit betekent dat per actieve zelfstandige in de loop van 2017 gemiddeld 2.427 euro wordt gestort in een VAPZ-overeenkomst.

Type pensioeninstelling

90% van de bijdragen gestort aan verzekerings-ondernemingen

90% van de bijdragen wordt gestort aan een verzekeringsonderneming; 10% aan IBP's. In 2015 ging het nog om 89%, respectievelijk 11%. De trend die zich reeds sinds het eerste tweejaarlijkse verslag over de VAPZ-overeenkomsten¹² aftekent, zet zich m.a.w. verder: het aandeel van de verzekerings-ondernemingen neemt langzaam maar zeker toe ten nadele van dat van de IBP's.

Type VAPZ-overeenkomst

74% van de bijdragen gestort in klassieke VAPZ-overeenkomst

74% van de bijdragen wordt gestort in een klassieke VAPZ-overeenkomst. 17% in het kader van een RIZIV-overeenkomst gefinancierd met RIZIV-bijdragen en 2% in het kader van een RIZIV-overeenkomst voor niet zelfstandige zorgverstrekkers gefinancierd met persoonlijke bijdragen. De resterende 7% wordt gestort in een 'pre-2004 overeenkomst'.

Achter voorgaande cijfers gaan belangrijke verschillen schuil tussen verzekeringsondernemingen en IBP's:

- Bij verzekeringsondernemingen is liefst 80% van de bijdragen bestemd voor klassieke VAPZ-overeenkomsten. Het aandeel van pre-2004 overeenkomsten is bij deze pensioeninstellingen amper 1%.
- Bij IBP's is evenwel liefst 64% van de bijdragen bestemd voor een pre-2004 overeenkomst en amper 16% voor een klassieke VAPZ-overeenkomst. Het aandeel van pre-2004 overeenkomsten neemt wel elk jaar af. Zo was in de loop van 2015 nog 69% van de door IBP's ontvangen bijdragen bestemd voor een dergelijke overeenkomst.

¹² Dit verslag werd gepubliceerd in juli 2007 en bespreekt de situatie in 2005.

Karakteristieken van de verworven reserves

De opgebouwde pensioenrechten nemen globaal toe met 16% tot 7,5 miljard euro

Op 1 januari 2018 bedragen de verworven reserves (i.e. de uitstaande opgebouwde pensioenrechten) opgebouwd in alle VAPZ-overeenkomsten samen 7,5 miljard euro; goed voor een groei van 16% (1,1 miljard euro) in vergelijking met 1 januari 2016 (6,4 miljard euro).

Gemiddelde verworven reserve bedraagt 15.757 euro, mediaan slechts 8.325 euro

Op 1 januari 2018 heeft een zelfstandige gemiddeld een verworven reserve van 15.757 euro opgebouwd. De mediaan bedraagt iets meer dan de helft van dit bedrag (8.325 euro). Deze cijfers liggen in lijn met deze van 1 januari 2016. Toen ging het om een gemiddelde reserve van 14.511 euro en bedroeg de mediaanreserve 7.615 euro. Voor beide referentiedata zijn er opmerkelijke verschillen waar te nemen in functie van een aantal parameters.

Verworven reserves in functie van leeftijd

Gemiddeld 24.228 euro in de categorie 55 tot 64 jaar

Het hoeft niet te verbazen dat de reserve aangroeit naarmate men ouder wordt. Zelfstandigen van 35 t.e.m. 44 jaar hebben op 1 januari 2018 gemiddeld een reserve van 11.467 euro. Bij een zelfstandige die behoort tot de leeftijdsklasse van 45 t.e.m. 54 jaar loopt dit bedrag op tot 16.838 euro. Zelfstandigen van 55 t.e.m. 64 jaar hebben gemiddeld een reserve van 24.228 euro en zelfstandigen ouder dan 64 jaar hebben tot slot gemiddeld een reserve van 34.367 euro.

41% van de totale VAPZ-reserves behoort toe aan de 26% zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst die ouder zijn dan 54 jaar.

Verworven reserves in functie van geslacht

Reserve van vrouwen gemiddeld 10% lager ...

Het geslacht blijkt eveneens een belangrijke parameter te zijn voor de omvang van de reserves. Een vrouwelijke zelfstandige heeft op 1 januari 2018 gemiddeld een reserve van 14.764 euro opgebouwd. Dit is 10 % minder dan de 16.334 euro die een mannelijke zelfstandige op dat moment gemiddeld heeft opgebouwd. Dit is nagenoeg een status quo met de verhouding die werd vastgesteld op 1 januari 2016 (11% minder).

... maar gemiddeld hoger in de leeftijdscategorie van 25 t.e.m. 54 jaar

Opvallend is dat zelfstandige vrouwen met een VAPZ-overeenkomst van 25 t.e.m. 54 jaar gemiddeld een hogere reserve hebben opgebouwd dan de mannen (24% meer in de categorie van 25 t.e.m. 34 jaar, 21% meer in de categorie van 35 t.e.m. 44 jaar en 2,5% meer in de categorie van 45 t.e.m. 54 jaar). Enkel in de categorieën jonger dan 25 jaar en ouder dan 54 jaar is de gemiddelde reserve van een vrouwelijke zelfstandige lager (28%, respectievelijk 18% lager). Dat het gemiddelde van een vrouwelijke zelfstandige berekend over alle zelfstandigen heen toch lager ligt dan dat van een mannelijke zelfstandige valt te verklaren door het feit dat veruit de hoogste bedragen aan reserves zich in de oudste categorie bevinden (zie vorige paragraaf). Bovendien bevindt 28% van de mannelijke zelfstandigen zich in deze categorie, terwijl dit bij de vrouwen maar om 22% gaat (zie het hoofdstuk m.b.t. de karakteristieken van de aangesloten zelfstandigen).

Op 1 januari 2016 golden met betrekking tot de reserves van mannelijke en vrouwelijke zelfstandigen reeds gelijkaardige verhoudingen als deze hierboven beschreven. Meer details met betrekking tot dit tijdstip zijn terug te vinden in de statistische bijlage.

Verworven reserves in functie van statuut (actief en/of slaper)

71% van de reserves komen toe aan actieve aangeslotenen, 29% aan slapers

Op 1 januari 2018 komen 5,34 miljard van de reserves toe aan actieve aangeslotenen (71%); 2,16 miljard aan zgn. 'slapers'¹³ (29%).

Ook op dit punt golden op 1 januari 2016 nagenoeg identieke verhoudingen.

Beheer van de verworven reserves

*Verzekeringsondernemingen beheren 90% van de reserves...
... en doen dit voornamelijk via tak 21*

Gelet op de dominante positie van verzekeringsondernemingen bij het beheer van VAPZ-overeenkomsten, hoeft het niet te verbazen dat zij instaan voor het beheer van 90% van de reserves. Zij beheren 6,28 miljard euro via een tak 21 product (84% van alle reserves), 5 miljoen euro via een tak 23 product en 471 miljoen euro via een product dat is gebaseerd op een combinatie van tak 21 en tak 23 (6% van alle reserves).

IBP's beheren de resterende 745 miljoen euro reserves van VAPZ-overeenkomsten, steeds via een middelverbintenis¹⁴.

Voor meer details wordt verwezen naar het hoofdstuk "Karakteristieken van het beheer van de VAPZ-overeenkomsten" (zie verder).

¹³ Dit zijn zelfstandigen die gedurende het betrokken jaar geen bijdrage hebben gestort in de VAPZ-overeenkomst dat is gekoppeld aan de betrokken reserves.

¹⁴ Op dit ogenblik beheert elke Belgische IBP de haar toevertrouwde gelden via een middelverbintenis, ongeacht het regime waaronder de haar toevertrouwde gelden ressorteren (WAP, WAPZ of WAPBL).

Karakteristieken van de uitkeringen

Rustpensioen

*10.500 VAPZ-
overeenkomsten vereffend in
2017*

In de loop van 2017 worden 10.526 VAPZ-overeenkomsten vereffend naar aanleiding van een pensionering. Mocht elke in 2017 gepensioneerde zelfstandige hoogstens één VAPZ-overeenkomst gehad hebben, dan zou dit betekenen dat 35% van de zelfstandigen die dat jaar met pensioen zijn gegaan, een vrij aanvullend pensioen had opgebouwd.^{15 16} Dit is procentueel gezien een stagnering ten opzichte van 2015.

In absolute cijfers is het aantal nieuwe begunstigen van VAPZ-prestaties verviervoudigd sinds 2006 (10.526 in 2017 tegenover 1.814 in 2006). In 2015 werden er 7.332 VAPZ-overeenkomsten vereffend.

99% uitbetaald als kapitaal

Deze pensioenen nemen nagenoeg altijd de vorm aan van een eenmalig kapitaal. Er worden slechts 77 rentes toegekend. Het gaat daarbij steeds om kapitalen die op verzoek van de zelfstandige naar een rente werden geconverteerd¹⁷.

Uitkeringen in kapitaal

De verzekeringsondernemingen keren 8.957 VAPZ-overeenkomsten uit als kapitaal in de loop van 2017 (86%); de IBP's 1.492 (14%).

Het totaalbedrag aan uitgekeerde pensioenkapitalen bedraagt in 2017 ongeveer 301 miljoen euro. Opvallend is dat 104 miljoen euro hiervan betaald wordt door IBP's, zijnde 35%, terwijl slechts 14% van de in 2017 vereffende VAPZ-overeenkomsten door hen werden beheerd.

*Gemiddeld pensioenkapitaal
28.769 euro ...*

Gemiddeld wordt bij de vereffening van een VAPZ-overeenkomst 28.769 euro uitbetaald. Dit is een stijging met ongeveer 5% in vergelijking met 2015.

*... maar veel hoger
gemiddelde bij 'pré-2004
overeenkomsten' en ...*

Er zijn tevens belangrijke verschillen vast te stellen in functie van het type VAPZ-overeenkomst. Bij pré-2004 overeenkomsten ligt het gemiddelde uitgekeerde kapitaal bijna vier keer zo hoog als bij de andere overeenkomsten. Bij een pré-2004 overeenkomst wordt gemiddeld 79.000 euro uitbetaald. Bij de andere overeenkomsten is het gemiddelde uitbetaalde kapitaal iets hoger dan 20.000 euro (bij een 'klassieke VAPZ-overeenkomst' 20.500 euro en bij beide RIZIV-overeenkomsten ongeveer 22.800 euro).

Bij IBP's ligt het gemiddeld pensioenkapitaal veel hoger dan bij verzekeringsondernemingen (70.000 euro t.o.v. 22.000 euro). Een deel van de verklaring is dat bij IBP's verhoudingsgewijs véél meer pré-2004

¹⁵ Bron voor wettelijke pensioenen: Rijkdienst voor Pensioenen.

¹⁶ Gelet op het feit dat de cijfers werden bekomen aan de hand van een vragenlijst per pensioeninstelling valt niet uit te sluiten dat dit cijfer een aantal dubbeltellingen bevat.

¹⁷ Conform artikel 50 WAPZ.

... hoger gemiddelde bij IBP's in vergelijking met verzekeringsondernemingen

overeenkomsten worden vereffend dan bij verzekeringsondernemingen (68% van de uitbetaalde overeenkomsten tov 4,5% bij verzekeringsondernemingen), terwijl dit type overeenkomst gemiddeld gezien een hoger aanvullend pensioen vertegenwoordigt (zie vorige alinea). Toch is het verschil ook waarneembaar als men de verschillende types VAPZ-overeenkomsten afzonderlijk vergelijkt in functie van het type pensioeninstelling waardoor ze worden beheerd. Zo is een pré-2004 overeenkomst bij een IBP gemiddeld gezien goed voor een kapitaal van 90.000 euro, terwijl het bij een verzekeringsonderneming gemiddeld gezien om 51.000 euro gaat.

Bij een 'klassieke VAPZ-overeenkomst' bedraagt het gemiddeld pensioenkapitaal 39.000 euro bij IBP's t.o.v. 20.000 euro bij verzekeringsondernemingen. Enkel bij de RIZIV-overeenkomsten is een omgekeerde verhouding merkbaar. Daar geldt een gemiddeld kapitaal van 11.500 euro bij de IBP's t.o.v. 26.000 euro bij de verzekeringsondernemingen. Bij de 'RIZIV-overeenkomsten voor niet zelfstandige zorgverstrekkers' is ten slotte sprake van nagenoeg hetzelfde gemiddelde kapitaal bij beide types van pensioeninstellingen (24.000 euro bij de IBP's t.o.v. 22.500 euro bij de verzekeringsondernemingen).

Uitkering als rente randverschijnsel en quasi volledig beheerd door twee pensioeninstellingen

Uitkeringen in rente

Tijdens 2017 worden 77 nieuwe pensioenrentes opgestart. Het gros van deze rentes is verbonden aan een 'pré-2004 overeenkomst' (78%). Het gaat telkens om een pensioenkapitaal waarvoor de aangeslotene de omzetting naar een rente had gevraagd. Deze rentes zitten hoofdzakelijk geconcentreerd bij één IBP.

90% van de rentes vloeit voort uit een pré-2004 overeenkomst

In totaal zijn er 5 pensioeninstellingen die samen 7,6 miljoen rente uitkeren in 2017. Het gros van de 1.362 rentes zit geconcentreerd bij één enkele IBP (673 rentes) en één enkele verzekeringsonderneming (589 rentes). 90% van deze rentes is verbonden aan een pré-2004 overeenkomst.

Gemiddelde rente vier keer hoger bij IBP's in vergelijking met verzekeringsondernemingen

Gemiddeld bedraagt een rente in 2017 5.594 euro per jaar. Opnieuw is er een opmerkelijk verschil vast te stellen tussen IBP's en verzekeringsondernemingen. De 747 rentes beheerd door een IBP zijn gemiddeld goed voor 8.507 euro per jaar. De 615 rentes beheerd door een verzekeringsonderneming bedragen gemiddeld 2.055 per jaar.

1.222 overlijdensdekkingen gekoppeld aan VAPZ-overeenkomsten, uitbetaald in 2017

Overlevingspensioen

In 2017 worden er 1.222 overlijdensdekkingen uitbetaald die gekoppeld zijn aan een VAPZ-overeenkomst; goed voor een totaalbedrag van ongeveer 26 miljoen euro. Dit betekent dat de gemiddelde overlijdensdekking 21.305 euro bedraagt.

Gemiddeld overlijdenskapitaal 21.305 euro

Een uitkering van de overlijdensdekking in de vorm van een rente is eerder uitzonderlijk. Gedurende 2017 worden er 31 nieuwe overlijdensrentes opgestart. In totaal worden er in 2017 881 overlijdensrentes uitbetaald voor

Gemiddelde overlijdensrente 5.659 euro

*Gemiddelde overlijdensrente
dubbel zo hoog bij
verzekeringsondernemingen
in vergelijking met IBP's*

een bedrag van ongeveer 5 miljoen euro. De gemiddelde overlijdensrente bedraagt m.a.w. 5.659 euro.

Het verschil tussen verzekeringsondernemingen en IBP's is voor het gemiddelde overlijdenskapitaal veel minder uitgesproken dan voor het pensioenkapitaal (23.899 euro bij een IBP t.o.v. 19.273 euro bij een verzekeringsonderneming). Bij de overlijdensrentes is zelfs een omgekeerde verhouding vast te stellen: bij een verzekeringsonderneming bedraagt de gemiddelde overlijdensrente dubbel zoveel als bij een IBP (9.987 euro t.o.v. 4.654 euro).

Karakteristieken van het beheer van de VAPZ-overeenkomsten

Omdat er voor beide referentiedata, 1 januari 2017 en 1 januari 2018, grotendeels gelijkaardige verhoudingen werden vastgesteld voor wat betreft de verschillende hieronder besproken karakteristieken, wordt in wat volgt enkel de situatie op 1 januari 2018 in detail besproken. Meer details over de situatie op 1 januari 2017 zijn terug te vinden in de statistische bijlage.

Type pensioeninstelling

Verzekeringsondernemingen beheren 94% van de VAPZ-overeenkomsten

Verzekeringsondernemingen beheren op 1 januari 2018 net als op 1 januari 2016 ongeveer 94% van de VAPZ-overeenkomsten. Zoals uit voorgaande hoofdstukken duidelijk werd, ligt de verhouding voor de meeste cijfers evenwel op 90/10. Zo innen verzekeringsondernemingen 90% van de bijdragen en beheren zij 90% van de reserves. Enkel bij de aanvullende pensioenuitkeringen is een opmerkelijke verhouding vast te stellen. IBP's staan in voor maar liefst 35% van de pensioenuitkeringen. Dit terwijl slechts 14% van de in 2017 vereffende VAPZ-overeenkomsten door hen werd beheerd.

In totaal beheren 19 verzekeringsondernemingen en 3 IBP's minstens één VAPZ-overeenkomst.

Beheersvorm

86% beheerd via tak21

De verzekeringsondernemingen beheren VAPZ-overeenkomsten, hetzij via een tak 21 product, met een gewaarborgd rendement waarvoor een wettelijk maximum¹⁸ is vastgelegd, hetzij via een tak 23 product, zonder gewaarborgd rendement. 86% van alle VAPZ-overeenkomsten wordt beheerd via een tak 21 product; 8% via een verzekeringsproduct dat is gebaseerd op een combinatie van tak 21 en tak 23¹⁹. Slechts een hondertal VAPZ-overeenkomsten wordt exclusief beheerd via een tak 23 product. Laatstgenoemde overeenkomsten zitten bij twee verzekeringsondernemingen geconcentreerd. Jaar na jaar neemt hun aantal licht af, zodat het wellicht om een uitdovend product gaat. Het geringe belang van tak 23 overeenkomsten kan uiteraard niet los gezien worden van de 0% rendementsgarantie die de WAPZ oplegt aan de pensioeninstellingen²⁰.

¹⁸ Het gewaarborgd maximumrendement dat een verzekeringsonderneming mag aanbieden, was destijds vastgesteld bij koninklijk besluit. Tot 1 juli 1999 bedroeg dit maximumrendement, ook de "referentierentevoet" genoemd, 4,75%. Na die datum werd de referentierentevoet teruggeschroefd tot 3,75% (artikel 24 van het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit). Tussen 2007 en 2016 werd de referentierentevoet voor levensverzekeringsverrichtingen van lange duur door de NBB vastgesteld. Momenteel bedraagt die referentierentevoet 2%. Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe toezichtswet van 13 maart 2016 moet de nieuwe maximale referentierentevoet jaarlijks op 1 juni worden berekend (artikel 216).

¹⁹ Meestal wordt bij deze VAPZ-overeenkomsten enkel het deel van de reserve dat werd opgebouwd met winstdeelnames beheerd via tak 23.

²⁰ Zie artikel 47, tweede lid van de WAPZ.

IBP's beheren 6% van de VAPZ-overeenkomsten 37.429 VAPZ-overeenkomsten worden beheerd door een IBP (6%).

Op te merken valt nog dat heel wat categorieën van VAPZ-overeenkomsten die door de pensioeninstellingen worden beheerd, niet meer op de markt worden aangeboden²¹.

Rendement en kosten

Toegekend rendement

Gemiddeld rendement toegekend aan een VAPZ-overeenkomst: 2,64%

Voor 2017 bedraagt het gemiddelde rendement dat wordt toegekend aan de individuele rekeningen, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten dat dat rendement geniet, 2,64%. Het toegekende rendement gewogen in functie van de verworven reserves waarop het rendement van toepassing is, bedraagt 2,49%.

In 2015 bedroeg het gemiddelde rendement nog 2,79%. De dalende trend die reeds enkele jaren aan de gang is, zet zich dus verder.

Wanneer de VAPZ-overeenkomst (deels) beheerd wordt via een tak 21 product (hetgeen het geval is bij 94% van de VAPZ-overeenkomsten, cf. supra), bestaat het toegekende rendement mogelijk uit twee componenten. De verzekeringsonderneming garandeert vooreerst een bepaald rendement op de overeenkomsten. Daarnaast kan zij beslissen, in functie van het behaalde beleggingsresultaat van de onderliggende portefeuille, om dit 'gewaarborgd rendement' aan te vullen met een winstdeelneming.

Gewaarborgd rendement

Sommige overeenkomsten genieten nog een gewaarborgd rendement van 4,75%

De gewaarborgde rendementen lopen sterk uiteen en liggen tussen 0% en 4,75%. Het voorkomen van deze laatste hoge gewaarborgde rendementen houdt verband met het feit dat bij veel oudere verzekeringscontracten de tariefgarantie niet alleen geldt voor de reeds gestorte premies, maar ook voor alle toekomstige premies. Als gevolg hiervan bieden nog een aantal vóór 1 juli 1999 gesloten pensioenovereenkomsten een gewaarborgd rendement van 4,75%.

Gemiddeld gewaarborgd rendement bij Tak 21: 2,09%

Voor 2017 bedraagt het gemiddelde gewaarborgde rendement, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waarvoor dat rendement wordt gegarandeerd, 2,09%. Het gewaarborgde rendement gewogen in functie van de verworven reserves waarop het rendement van toepassing is, bedraagt 2,10%.

De helft van de verzekeringsondernemingen geeft aan VAPZ-overeenkomsten aan te bieden waarvan het gewaarborgd rendement niet hoger dan 0,2% is. 5 van hen beheren zelfs VAPZ-overeenkomsten met een gewaarborgd rendement van 0%.

²¹ Onder meer omwille van de wetwijzigingen in verband met het gewaarborgd maximumrendement.

Winstdeelnemingen

In functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten gewogen gemiddelde winstdeelnemingspercentage voor 2017: 0,6%.

De gemiddelde winstdeelneming, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waaraan de winstdeelneming wordt toegekend, bedraagt voor 2017 0,6%. De winstdeelneming gewogen in functie van de verworven reserves waarvoor ze wordt toegekend, bedraagt 0,48%. Dit is beduidend minder dan het gemiddelde winstdeelnemingspercentage voor 2015, dat nog 0,95% bedroeg²².

Heel wat VAPZ-overeenkomsten zonder winstdeelneming

Aan heel wat VAPZ-overeenkomsten beheerd via een tak 21 product, wordt voor 2017 geen winstdeelneming toegekend. De hoogste toegekende winstdeelneming bedraagt 3,5%.

Kostenstructuur

Grote diversiteit aan kosten binnen de sector

Op het vlak van de kosten worden de conclusies van eerdere verslagen bevestigd: zowel de kostenstructuur (nl. welk type kost rekent men aan) als de hoogte van de kosten (nl. welk percentage) verschillen sterk van de ene pensioeninstelling tot de andere. Zelfs binnen eenzelfde pensioeninstelling bestaan er verschillen tussen pensioenovereenkomsten.

Ook opvallend is dat de kostenstructuur eenvoudiger is bij de IBP's. Zij rekenen in de regel enkel een inningstoelage aan op de premie (van 3% tot 5%) . Eén IBP vult dit aan met een beheerstoelage van 0,25% van de reserve.

gemiddelde inningstoelage van 3,23%, maar significante verschillen

De *inningstoelage* is veruit de meest aangerekende kost. Slechts 2 pensioeninstellingen rekenen op geen enkele VAPZ-overeenkomst een inningstoelage aan. Ongeveer de helft van de pensioeninstellingen rekent voor elke VAPZ-overeenkomst een inningstoelage aan. De inningstoelagen kennen grote verschillen. De gemiddelde inningstoelage, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waaraan deze toeslag wordt aangerekend, bedraagt in 2017 3,23%. De gemiddelde inningstoelage gewogen in functie van de bijdragen waarop ze wordt toegepast, bedraagt 2,97%.

7 verzekeringsondernemingen rekenen een *acquisitiestoelage* aan. Het percentage dat wordt aangerekend op de premie schommelt tussen 0% en 15%. De gemiddelde acquisitiestoelage, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waaraan deze toeslag wordt aangerekend, bedraagt in 2017 4,75%. De gemiddelde acquisitiestoelage gewogen in functie van de bijdragen waarop ze wordt toegepast, bedraagt 4,72%.

²² In vorige verslagen werd evenwel geen rekening gehouden met het aantal aangeslotenen dat van een bepaalde winstdeelneming genoot of met het bedrag aan reserves waarop de verschillende winstdeelnemingspercentages van toepassing waren (louter gemiddelde, geen gewogen gemiddelde), zodat de cijfers niet zonder meer vergeleken kunnen worden.

8 verzekeringsondernemingen rekenen een *inventaristoelag* aan gaande van 0% tot 1% van de reserves. De gemiddelde inventaristoelag, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waarop deze toeslag wordt toegepast, bedraagt in 2017 0,23%. De gemiddelde inventaristoelag gewogen in functie van de verworven reserves waarop ze wordt toegepast, bedraagt eveneens 0,23%.

Bij beheer via (o.a.) een tak 23 product wordt soms ook nog een *instaptoelag en/of beheerstoelag* aangerekend.

4 instellingen rekenen een instaptoelag aan. De gemiddelde *instaptoelag*, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waarop deze toeslag wordt toegepast, bedraagt in 2017 0,78%. De gemiddelde instaptoelag gewogen in functie van de bijdragen waarop ze wordt toegepast, bedraagt 0,8%.

7 pensioeninstellingen (waaronder één IBP) rekenen ten slotte een *beheerstoelag* aan. Deze toeslag bedraagt 0 tot 3%. De gemiddelde beheerstoelag, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten waarop deze toeslag wordt toegepast, bedraagt in 2017 0,4%. De gemiddelde beheerstoelag gewogen in functie van de reserves waarop ze wordt toegepast, bedraagt 0,29%.

Naast het aanrekenen van voormelde kosten houden sommige instellingen een forfaitair bedrag in, hetzij op elke premie, hetzij maandelijks of jaarlijks op de reserves, hetzij bij de onderschrijving van de overeenkomst. Andere instellingen verhogen het percentage van een of meerdere van hun toeslagen dan weer met een percentage dat schommelt naargelang van de spreiding van de betaling van de bijdrage (maandelijks, driemaandelijks, halfjaarlijks, jaarlijks).

Beleggingen

Beleggingsbeleid

Beleggingsbeleid: 80% in obligaties en 8% in aandelen

Voor alle pensioeninstellingen samen blijken de VAPZ-beleggingen in 2017 voor 80% uit obligaties en voor 8% uit aandelen te bestaan. De resterende 12% zit gespreid over andere beleggingen, zoals vastgoed, cash en verzekeringen/herverzekeringen²³.

In vergelijking met 2015 is het aandeel van de obligaties in 2017 dus weer wat gestegen van 76% naar 80% (waar in 2015 nog een daling van 12% was op te merken in vergelijking met 2013).

Rendement van de beleggingen

In 2017 bedraagt het gemiddelde brutorendement van de beleggingsportefeuille, gewogen in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten, 3,49% (tegenover 3,64% in 2016). Een weging van het

²³ De ICB's zijn, in functie van de onderliggende activa, in de verschillende categorieën van activa ingedeeld.

beleggingsrendement in functie van de verworven reserves waarop het rendement van toepassing is, geeft zowel voor 2017 als 2016 nagenoeg eenzelfde resultaat als de weging in functie van het aantal VAPZ-overeenkomsten dat het rendement geniet.

Rendement van de beleggingen ligt tussen 0% en 7,65% Globaal gezien schommelt het rendement tussen 0% en 7,65%²⁴.

²⁴ Deze cijfers zijn echter slechts een raming, omdat een officiële definitie van rendement ontbreekt.

Karakteristieken van de transfers

Transfers

Krachtens de WAPZ²⁵ heeft een aangeslotene het recht om zijn pensioeninstelling te kiezen. Hij kan zijn pensioenovereenkomst dus te allen tijde opzeggen en een nieuwe overeenkomst sluiten met een andere pensioeninstelling. Bijgevolg heeft hij ook het recht om de opgebouwde reserve naar de nieuwe pensioenovereenkomst over te dragen, zonder dat hem op het ogenblik van de overdracht een verlies van winstdeelnemingen ten laste mag worden gelegd of van de verworven reserves mag worden afgetrokken. De nieuwe pensioeninstelling mag evenmin kosten aanrekenen op de overgedragen reserves.

798 uitgaande transfers

Voor 2016 werden er 798 uitgaande transfers gerapporteerd aan DB2P, goed voor een totaalbedrag van 8,5 miljoen euro.

Afkoopvergoeding

De afkoopvergoeding is het bedrag dat de pensioeninstelling eventueel inhoudt als de aangeslotene zijn VAPZ-overeenkomst afkoopt. Onder "afkoop" dient de opzegging van de pensioenovereenkomst vóór de vervaldatum te worden verstaan, waarbij de verworven reserves al dan niet aan een andere pensioeninstelling worden overgedragen.

Doorgaans wordt een afkoopvergoeding van 5% van de reserves aangerekend met een daling van 1% tijdens de laatste 5 jaar

De meeste pensioeninstellingen rekenen een afkoopvergoeding van 5% van de reserves aan. Tijdens de laatste 5 jaar vóór de afloop van de pensioenovereenkomst wordt deze vergoeding over het algemeen met 1% per jaar verlaagd. Dit stemt grotendeels overeen met de wettelijk toegestane maximale afkoopvergoeding voor levensverzekeringsovereenkomsten.²⁶ Vaak wordt voor een variëteit op deze formule geopteerd, waarbij de vergoeding tijdens de laatste 50 maanden met één promille wordt verlaagd. Als het percentage, ingevolge het degressiviteitsbeginsel, 0% bedraagt, wordt soms een forfaitaire vergoeding van 75 euro aangerekend. Voor sommige VAPZ-overeenkomsten wordt een verlaagde afkoopvergoeding van 3% in plaats van 5% aangerekend.

Een kleine minderheid van de pensioeninstellingen voert een ander beleid. Volgende formules werden bij hen minstens één keer teruggevonden: geen afkoopvergoeding als de aangeslotene de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt, geen afkoopvergoeding als de overeenkomst al langer dan 10 jaar loopt (i.e. als tijdens de laatste 10 jaar premies zijn betaald), geen afkoopvergoeding bij een combinatie van die twee voorwaarden, een degressieve afkoopvergoeding tijdens de eerste jaren na de sluiting van de pensioenovereenkomst, helemaal geen afkoopvergoeding of, ten slotte, een volledig afkoopverbod²⁷.

²⁵ Artikel 51 van de WAPZ.

²⁶ Artikel 30 van het KB Leven.

²⁷ De WAPZ voorziet in de mogelijkheid om de verworven reserves van een VAPZ-overeenkomst "af te kopen" om ze aan een nieuwe pensioeninstelling over te dragen. Deze verplichting geldt echter enkel voor de

De conclusies in verband met de afkoopvergoedingen zijn m.a.w. dezelfde als in de vorige verslagen.

reserves die sinds de inwerkingtreding van de wet, i.e. sinds 1 januari 2004, zijn opgebouwd. Om een uitstroom van de vóór 1 januari 2004 opgebouwde reserves te vermijden, hebben bepaalde IBP's de mogelijkheid om de reserves over te dragen beperkt tot de reserves die na 1 januari 2004 zijn opgebouwd, en hebben zij de afkoop van de vóór die datum opgebouwde reserves verboden.

Karakteristieken van de sociale VAPZ-overeenkomsten

Inleiding

Sociale VAPZ-overeenkomsten: aanvullend pensioen en solidariteitsprestaties

Naast de klassieke voordelen bij pensionering en/of overlijden, bieden de sociale pensioenovereenkomsten ook bijkomende voordelen, zoals de financiering van het aanvullend pensioen tijdens bepaalde inactiviteitsperiodes, de vergoeding in de vorm van een rente bij inkomstenverlies of de betaling van een forfaitaire vergoeding in bepaalde gevallen²⁸.

Bijdrage: maximum 9,40% van de inkomsten met een absoluut maximum van 3.598 euro

Een zelfstandige die een sociale VAPZ-overeenkomst onderschrijft mag 9,40% (tegenover 8,17% in het kader van een overeenkomst zonder solidariteitsluit) van zijn beroepsinkomsten aanwenden voor een VAPZ-overeenkomst, zonder daarbij evenwel een jaarlijks geïndexeerd maximumbedrag (3.598,05 euro in 2017) te overschrijden. Als 'tegenprestatie' geldt dat minstens 10% van de totale bijdrage voor het solidariteitsluit moet worden bestemd.

RIZIV-overeenkomsten, zowel deze die worden gefinancierd met RIZIV-bijdragen als degene die worden gefinancierd met persoonlijke bijdragen van niet-zelfstandige zorgverstrekkers, zijn per definitie sociale pensioenovereenkomsten. Zij bevatten dus steeds een solidariteitsluit.

Instellingen die solidariteitsprestaties aanbieden

De meeste instellingen bieden een solidariteitsluit aan en beheren dit zelf

De meeste instellingen die VAPZ-overeenkomsten aanbieden, bieden tevens sociale VAPZ-overeenkomsten aan. Slechts 6 van de 22 pensioeninstellingen bieden enkel gewone VAPZ-overeenkomsten aan.

De meeste pensioeninstellingen die solidariteitsprestaties aanbieden, beheren het solidariteitsluit ook zelf²⁹. Drie instellingen hebben naast het solidariteitsluit dat ze zelf beheren tevens een solidariteitsluit dat ze door een andere instelling laten beheren. Eén instelling beheert het eigen solidariteitsluit niet zelf en laat het beheer van deze activiteit volledig over aan een andere instelling.

Aangeslotenen

142.250 zelfstandigen sloten een sociale VAPZ-overeenkomst af

Op 1 januari 2018 hebben 142.250 zelfstandigen minstens één sociale VAPZ-overeenkomst gesloten (sociale klassieke VAPZ-overeenkomsten en/of RIZIV-overeenkomsten)³⁰. Dit betekent een groei met ongeveer 6% t.o.v. 1 januari 2016.

²⁸ Voor een beschrijving van die voordelen verwijzen wij naar het koninklijk besluit van 15 december 2003 tot vaststelling van de solidariteitsprestaties verbonden met de sociale pensioenovereenkomsten.

²⁹ Volgens de WAPZ mag het solidariteitsstelsel door een van de pensioeninstelling onafhankelijke rechtspersoon worden beheerd.

³⁰ Zijnde 30% van alle zelfstandigen die minstens één VAPZ-overeenkomst hebben gesloten.

Solidariteitsbijdragen en technische voorzieningen

Minstens 10% van de totale bijdrage moet naar het solidariteitsluik gaan. Nagenoeg alle pensioeninstellingen blijken 10% aan het solidariteitsluik toe te wijzen. Slechts twee instellingen storten een hoger percentage, waarbij het maximale percentage 15% bedraagt.

*Technische voorzieningen
solidariteitsluik:
256 miljoen euro*

De technische voorzieningen voor het solidariteitsluik kennen een groei tussen 2015 en 2017 om uit te komen op zo'n 256 miljoen euro³¹.

Solidariteitsprestaties

Type solidariteitsprestaties

*Alle instellingen bieden een
vooraf samengesteld pakket
van solidariteitsprestaties
aan*

Zelfstandigen die een sociale pensioenovereenkomst hebben gesloten, mogen niet zelf kiezen welke solidariteitsprestaties zij wensen. Alle pensioeninstellingen bieden een vast en vooraf bepaald pakket solidariteitswaarborgen aan. Dit was ook in het verleden reeds het geval.

*De aangeboden
solidariteitsprestaties
hebben hoofdzakelijk
betrekking op de
arbeidsongeschiktheids-
en invaliditeitsperiodes*

Wat het aanbod betreft, blijken de pensioeninstellingen een uitgesproken voorkeur te hebben voor bepaalde solidariteitsprestaties³². De drie meest voorkomende solidariteitsprestaties zijn de financiering van het aanvullend pensioen tijdens invaliditeitsperiodes, de financiering van het aanvullend pensioen tijdens moederschapsverlof en de vergoeding voor inkomstenverlies in de vorm van een rente tijdens tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid.

Ook de financiering van het aanvullend pensioen tijdens primaire arbeidsongeschiktheidsperiodes en de vergoeding voor inkomstenverlies bij overlijden, zijn behoorlijk populair en worden door heel wat instellingen aangeboden.

Andere solidariteitsprestaties worden dan weer weinig of zelfs helemaal niet aangeboden. Zo zijn er slechts 2 instellingen die een verhoging van de lopende pensioenrentes aanbieden; biedt slechts één instelling de betaling van een forfaitaire vergoeding bij autonomieverlies van de gepensioneerde aan en wordt de prestatie 'financiering van de opbouw

³¹ Dit kan weinig lijken in het licht van het bedrag aan bijdragen die aan het solidariteitsluik worden toegewezen. Een verklaring hiervoor is dat de meeste verzekeringsondernemingen met een solidariteitsluik geen technische voorzieningen hebben voor dat luik. Zij sluiten immers herverzekeringsovereenkomsten voor elk van de gedekte risico's, en dit rechtstreeks ten voordele van de begunstigden. Tegen die achtergrond worden, zo nodig, technische voorzieningen gevormd voor elk van de betrokken verzekeringstakken. Ter zake bepaalt artikel 3, § 3, van het koninklijk besluit van 15 december 2003 tot vaststelling van de regels inzake de financiering en het beheer van een solidariteitsstelsel verbonden aan een sociale pensioenovereenkomst, dat voor het solidariteitsluik geen technische voorzieningen moeten worden gevormd.

³² Voor een beschrijving van de mogelijke voordelen verwijzen wij naar het koninklijk besluit van 15 december 2003 tot vaststelling van de solidariteitsprestaties verbonden met de sociale pensioenovereenkomsten.

van het aanvullend pensioen bij faillissement' zelfs helemaal niet aangeboden.

135.500 aangeslotenen bij financiering van de VAPZ-overeenkomst bij invaliditeit

In termen van aantallen aangeslotenen zijn dit de populairste solidariteitsprestaties:

- financiering van de VAPZ-overeenkomst bij invaliditeit³³;
- financiering van de VAPZ-overeenkomst bij moederschapsverlof³⁴;
- vergoeding voor inkomstenverlies bij tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid³⁵;
- financiering van de VAPZ-overeenkomst bij primaire arbeidsongeschiktheid³⁶;
- vergoeding voor inkomstenverlies bij overlijden tijdens de loopbaan³⁷.

Personen die solidariteitsprestaties hebben genoten

Verhouding aantal begunstigden / aantal aangeslotenen bij solidariteitsprestaties

De prestaties die het vaakst werden uitgekeerd in 2017, zijn (1) de verhoging van de lopende pensioen- of overlevingsrenten³⁸, (2) de vergoeding voor inkomstenverlies bij arbeidsongeschiktheid, en (3) de financiering van de VAPZ-overeenkomst bij invaliditeit.

Ongeveer 1% van de aangeslotenen die een dekking inkomstenverlies bij invaliditeit of financiering van de VAPZ-overeenkomst bij moederschapsverlof genieten, is tevens begunstigde van deze dekkingen. Anderzijds geniet amper 0,1% van de aangeslotenen een vergoeding voor inkomstenverlies bij ernstige ziekte en/of een vergoeding bij autonomieverlies.

Bedrag van de solidariteitsprestaties

*Bedrag van de prestaties bij overlijden: gemiddeld 9.150 euro;
bij ernstige ziekte: gemiddeld 3.861 euro*

Het gemiddelde bedrag van de prestaties stijgt sinds 2011. De prestaties in geval van overlijden tijdens de loopbaan en in geval van ernstige ziekte liggen gemiddeld het hoogst bij overlijden (9.150 euro) en bij ernstige ziekte (3.861 euro).

De overige prestaties staan doorgaans in verhouding tot de bijdragen en liggen lager. Zo bedraagt de gemiddelde prestatie bij moederschapsverlof 545 euro in 2017, wat wel een gevoelige stijging betekent ten opzichte van 2015, toen het gemiddelde bedrag nog 288 euro bedroeg.

³³ 135.552 aangeslotenen.

³⁴ 94.937 aangeslotenen.

³⁵ 93.575 aangeslotenen.

³⁶ 83.020 aangeslotenen.

³⁷ 66.908 aangeslotenen.

³⁸ Met inbegrip van verhoogde pensioenrentes die reeds vóór 2017 ingang vonden.

Kostenstructuur

De kostenstructuur van het solidariteitsluik is doorgaans eenvoudiger dan deze van het pensioenluik. De kosten worden in de regel uitgedrukt als een percentage van de bijdrage.

De meeste instellingen rekenen een vast percentage van de solidariteitsbijdrage als kost aan, gaande tot 10%. Eén instelling verklaart dezelfde kosten aan te rekenen als op de pensioenbijdrage.

1/3 van de pensioeninstellingen rekent een kostenpercentage van 5% of meer aan op de solidariteitsbijdrage

In 2017 rekent nog maar een derde van de instellingen een kostenpercentage van 5% of meer aan. In 2015 was dit nog 3/4^e van de instellingen. De kosten voor het solidariteitsluik zijn daardoor gedaald tot gemiddeld 3,32%. In 2015 was dit gemiddeld nog 5%.

BESLUIT

De voornaamste vaststellingen voor de verslagperiode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018 met betrekking tot het vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen zijn de volgende:

- Op 1 januari 2018 zijn er **636.229 VAPZ-overeenkomsten**:
 - Verzekeringsondernemingen beheren 94% van de VAPZ-overeenkomsten;
 - Er zijn 433.247 zelfstandigen met minstens één klassieke VAPZ-overeenkomst, 66.504 zorgverstrekkers met minstens één RIZIV-overeenkomst en 23.319 zelfstandigen met minstens één pré-2004 overeenkomst;
 - 86% van alle VAPZ-overeenkomsten wordt beheerd via een tak 21 product;
 - een aangeslotene bij dergelijke overeenkomst geniet gemiddeld een gewaarborgd rendement van 2,09%, en
 - een winstdeelname van 0,6%;
 - Gemiddeld krijgt een zelfstandige een rendement van 2,64% toegekend op zijn VAPZ-overeenkomsten;
 - Er wordt een grote diversiteit aan kosten aangerekend :
 - de meeste pensioeninstellingen rekenen een inningstoeslag aan;
 - gemiddeld betaalt een zelfstandige op een VAPZ-premie een inningstoeslag van 3,23%;
 - 80% van de reserves wordt belegd in obligaties, 8% in aandelen.
- Op 1 januari 2018 zijn er **476.022 zelfstandigen** met een VAPZ-overeenkomst:
 - 6% meer dan op 1 januari 2016;
 - 63% van de zelfstandigen met een VAPZ-overeenkomst is mannelijk, 37% vrouwelijk;
 - 42% is jonger dan 45 jaar, 32% zit in de leeftijdsklasse van 45 t.e.m. 54 jaar en 26% is ouder dan 54 jaar;
 - 24% van de zelfstandigen heeft meer dan één VAPZ-overeenkomst.
- **142.250 zelfstandigen** zijn tevens aangesloten bij een **solidariteitsluik** :
 - 256 miljoen euro aan technische voorzieningen voor het solidariteitsluik;
 - Alle instellingen bieden een vooraf samengesteld pakket van solidariteitsprestaties aan;
 - Financiering van de VAPZ-overeenkomst bij invaliditeit is veruit de meest populaire solidariteitsprestatie (135.552 aangeslotenen).
- In 2017 wordt voor **807 miljoen euro aan bijdragen** betaald in het kader van VAPZ-overeenkomsten:
 - 74% in het kader van een klassieke VAPZ-overeenkomst,
 - 19% in het kader van een RIZIV-overeenkomst, en
 - 7% in het kader van een pré-2004 overeenkomst.
- Op 1 januari 2018 is er onder het WAPZ-regime voor **7,5 miljard euro aan verworven reserves** opgebouwd, zijnde 16% meer dan op 1 januari 2016:
 - de gemiddelde verworven reserve bedraagt 15.757 euro;
 - de mediaan verworven reserve bedraagt daarentegen slechts 8.325 euro.
- In 2017 worden **10.526 VAPZ-overeenkomsten vereffend naar aanleiding van de pensionering** :
 - het totaalbedrag dat wordt uitgekeerd als pensioenkapitaal bedraagt 301 miljoen euro;
 - gemiddeld wordt bij de vereffening van een VAPZ-overeenkomst 28.769 euro uitbetaald aan de zelfstandige in kwestie;
 - er worden 77 nieuwe pensioenrentes opgestart in 2017.
- In 2017 **worden er 1.222 overlijdensdekkingen van zelfstandigen uitbetaald**:
 - het gemiddelde kapitaal dat in 2017 wordt uitgekeerd per overlijden is 21.305 euro.

Deel III - WAPBL

Karakteristieken van de pensioentoezeggingen

1 januari 2018: 294.002 pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders

Het aantal pensioentoezeggingen stijgt van 266.567 op 1 januari 2016 naar 280.650 op 1 januari 2017 tot 294.002 op 1 januari 2018, een toename met 10% over de verslagperiode.

Omdat er voor beide referentiedata, 1 januari 2017 en 1 januari 2018, grotendeels gelijkaardige verhoudingen werden vastgesteld bij de diverse hieronder besproken karakteristieken, wordt in wat volgt enkel de situatie op 1 januari 2018 in detail besproken. Meer details over de situatie op 1 januari 2017 zijn terug te vinden in de statistische bijlage.

Aard en beheer van de toezeggingen

93% DC-plannen, 7% DB-plannen

De overgrote meerderheid van de pensioentoezeggingen betreft toezeggingen van het type vaste bijdragen. Concreet gaat het om 273.568 toezeggingen (93%). Deze worden beheerd door 19 verzekeringsondernemingen (273.348 toezeggingen) en 16 IBP's (220 toezeggingen).

19.781 toezeggingen zijn van het type vaste prestatie (6.7%). Deze worden beheerd door 12 verzekeringsondernemingen (19.745 toezeggingen) en 13 IBP's (36 toezeggingen).

Tot slot zijn er ook nog een klein aantal toezeggingen die zowel een luik vaste bijdragen als een luik vaste prestaties hebben (221 (0,1%); beheerd door 8 verzekeringsondernemingen (218 toezeggingen) en 3 IBP's (3 toezeggingen)) of die van het type *cash balance* zijn (432 (0,2%); beheerd door 1 verzekeringsonderneming (383 toezeggingen) en 5 IBP's (49 toezeggingen)).

In vergelijking met 1 januari 2016 is het aandeel van plannen van het type vaste bijdragen zeer licht verder gestegen (van 92% naar 93%) ten nadele van plannen van het type vaste prestaties (van 7,5% naar 6.7%).

Verzekeringsondernemingen nagenoeg monopolie op beheer van toezeggingen aan bedrijfsleiders

Drie kwart in tak21

Voorgaande cijfers illustreren dat verzekeringsondernemingen net als op 1 januari 2016 nagenoeg een monopolie hebben op het beheer van pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders. 99.9% van de toezeggingen wordt door een verzekeringsonderneming beheerd. Zij beheren het grootste deel (75%) van de 293.694 pensioentoezeggingen via een tak 21 product. Een tweede omvangrijke groep pensioentoezeggingen wordt beheerd via een verzekeringsproduct dat is gebaseerd op een combinatie van tak 21 en tak 23 (24%). Een kleine minderheid van de toezeggingen (1%) wordt exclusief via een tak 23 product beheerd. In vergelijking met 1 januari 2016 wint tak 23 wel licht terrein. Toen werd amper 0,5% van de toezeggingen exclusief via tak 23 beheerd en 21,5% in het kader van een gemengd product.

308 pensioentoezeggingen worden beheerd door een IBP (0,1%).

*73% individuele toezegging
27% collectieve toezegging*

73% van pensioentoezeggingen heeft de vorm van een individuele en 27% de vorm van een collectieve pensioentoezegging (215.662 tegenover 78.340). Op 1 januari 2016 had nog 32% van de pensioentoezeggingen de vorm van een collectieve toezegging. Er zijn op 1 januari 2018 ongeveer 33.500 individuele toezeggingen bijgekomen, terwijl er ongeveer 6.000 collectieve toezeggingen minder zijn.

Aantal aangeslotenen bij de toezeggingen

97% van de pensioentoezeggingen had 1 aangeslotene

97% van de pensioentoezeggingen telt 1 aangeslotene. 2,9% telt 2 tot 5 aangeslotenen. Slechts een handvol toezeggingen (0,1%) telt meer dan 5 aangeslotenen.

Van de pensioentoezeggingen met 1 aangeslotene heeft 76% ook de vorm van een individuele pensioentoezegging. De resterende 24% is daarentegen collectief van aard. Wel is er een merkbaar verschil tussen IBP's en verzekeringsondernemingen. Bij IBP's is slechts 27% van de pensioentoezeggingen met 1 aangeslotene een individuele toezegging, terwijl het bij de verzekeringsondernemingen ging om 76,7%.

Karakteristieken van de aangesloten bedrijfsleiders

218.518 bedrijfsleiders aangesloten bij een pensioentoezegging WAPBL

Op 1 januari 2018 zijn er in totaal 218.518 bedrijfsleiders aangesloten bij een toezegging onderworpen aan de WAPBL. Dit betekent een toename van 7% in vergelijking met 1 januari 2016. In wat volgt wordt opnieuw de situatie op 1 januari 2018 besproken. Meer details voor 1 januari 2017 zijn in de statistische bijlage terug te vinden.

Actieven en slapers

Verhouding slapers/actieven 47%.

Er zijn 137.123 actieve aangeslotenen, 46.632 zgn. ‘slapers’ en 34.763 bedrijfsleiders die zowel het statuut van actieve aangeslotene als dat van slaper hebben³⁹. Dit geeft een verhouding slapers/actieven van 47%⁴⁰.

Geslacht

76% mannelijk, 24% vrouwelijk

76% van de aangesloten bedrijfsleiders is een man, 24% een vrouw. In vergelijking met 1 januari 2016 betekent dit een zeer lichte toename van het aandeel vrouwelijke bedrijfsleiders (toen 77% / 23%)

Leeftijd

30% jonger dan 45, 38% 45 t.e.m. 54, 32% ouder dan 54 jaar.

30% van de bedrijfsleiders die een pensioentoezegging onderworpen aan de WAPBL geniet, is jonger dan 45. Met 38% is de leeftijdsklasse 45 t.e.m. 54 jaar het best vertegenwoordigd. De resterende 32% is ouder dan 54 jaar. In vergelijking met 1 januari 2016 hebben we te maken met een iets oudere populatie. Toen was nog 35% van de bedrijfsleiders jonger dan 45 en slechts 26% ouder dan 54 jaar.

Vrouwelijke bedrijfsleiders gemiddeld jonger dan mannelijke bedrijfsleiders

Net zoals dit op 1 januari 2016 het geval was, is de populatie vrouwelijke bedrijfsleiders op 1 januari 2018 globaal beschouwd jonger dan de populatie mannelijke bedrijfsleiders. 32.5% is jonger dan 45 jaar en slechts 27% ouder dan 54 jaar. Bij de mannelijke bedrijfsleiders ligt die verhouding omgekeerd: 29% is jonger dan 45 jaar en 33% ouder dan 54.

Aantal aansluitingen

29% aangesloten bij meer dan één WAPBL-toezegging

29% van de bedrijfsleiders geniet meer dan één pensioentoezegging onderworpen aan de WAPBL, hetzij als actieve aangeslotene, hetzij als slaper. 20,5 % is aangesloten bij 2 pensioentoezeggingen onderworpen aan de WAPBL, 5,7% bij 3, 1,7% bij 4 en 0,8 % bij 5 of meer toezeggingen. Dit concretiseert zich in 294.002 aansluitingen voor 218.518 bedrijfsleiders. In vergelijking met 1 januari 2016 stijgt het aandeel bedrijfsleiders met meer dan één plan met 1,5%.

³⁹ Een bedrijfsleider wordt een ‘slaper’ genoemd in het kader van een welbepaalde pensioentoezegging indien hij niet langer pensioenrechten opbouwt in die pensioentoezegging.

⁴⁰ Zijnde $(46.632 + 34.763)$ slapers / $(137.123 + 34.763)$ actieven.

Mannelijke bedrijfsleiders cumuleren frequenter dan vrouwelijke bedrijfsleiders

Bij mannelijke bedrijfsleiders gebeurt voormelde cumulatie frequenter dan bij vrouwelijke bedrijfsleiders (30% t.o.v. 24%).

Cumulatie met andere aanvullende pensioenstelsels

78% bouwt tevens aanvullend pensioen op in het kader van de WAPZ en/of de WAP

Heel wat bedrijfsleiders genieten niet alleen een of meerdere pensioentoezeggingen onderworpen aan de WAPBL. 78% van hen bouwt tevens een aanvullend pensioen op in het kader van de WAPZ en/of – als werknemer – in het kader van de WAP. Dit percentage ligt iets hoger dan op 1 januari 2016, toen 75% van de bedrijfsleiders een aanvullend pensioen opbouwde in een of meerdere andere stelsels.

41% van de bedrijfsleiders met een WAPBL-toezegging heeft tevens een VAPZ overeenkomst gesloten, 15,5% is aangesloten bij een toezegging onderworpen aan de WAP en 21,5% is zowel aangesloten in het kader van de WAPZ als van de WAP.

Karakteristieken van de inrichters

*193.338 inrichters
op 1 januari 2018*

In totaal zijn er op 1 januari 2018 193.338 inrichters; dit is 8% (14.250) meer dan op 1 januari 2016.

Meer dan twee derde van de inrichters doet één pensioentoezegging (67%). De resterende inrichters kennen in de regel 2 tot 5 pensioentoezeggingen toe (32%). Slechts één percent doet meer dan 5 toezeggingen.

*81% van de inrichters doet
een pensioentoezegging aan
één bedrijfsleider*

81% van de inrichters telt één aangesloten bedrijfsleider. 18% kent een pensioentoezegging toe aan 2 tot 5 bedrijfsleiders. Een beperkt aantal inrichters (< 1%) telt meer dan 5 bedrijfsleiders met een pensioentoezegging.

Karakteristieken van de bijdragen

Bedrag van de bijdragen

1,59 miljard euro aan bijdragen - stijging met 8%

De bijdragen voor pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders bedragen voor 2017 in totaal 1,59 miljard euro, dit is 8,2 % meer dan de 1,47 miljard euro aan bijdragen die betaald werden in 2015.

Type pensioeninstelling

Quasi alle bijdragen gestort aan verzekerings-ondernemingen

99% van de bijdragen wordt gestort aan een verzekeringsonderneming; 1% aan IBP's.

Type pensioentoezegging

95 % van de bijdragen voor DC-plannen, 4 % voor DB-plannen,

Het gros van de bijdragen (95%) wordt gestort ter financiering van een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen. De resterende bijdragen worden vooral gestort ter financiering van een pensioentoezegging van het type vaste prestaties (4%). De rest van de bijdragen is bestemd voor gemengde toezeggingen⁴¹ en toezeggingen van het type *cash balance*. In vergelijking met 2015 neemt het aandeel in de bijdragen voor toezeggingen van het type vaste bijdragen verder toe (van 93% naar 95%) en voor toezeggingen van het type vaste prestaties verder af (van 6% naar 4%).

Bij IBP's overwegend bijdragen aan gemengde plannen

Er is evenwel een duidelijk verschil tussen de bijdragen gestort aan IBP's en deze gestort aan verzekeringsondernemingen. Waar de bijdragen gestort aan verzekeringsondernemingen het hierboven beschreven patroon volgen, geldt een geheel andere verhouding bij IBP's. Daar is 61% van de bijdragen bestemd voor de financiering van een gemengde pensioentoezegging. Toezeggingen van het type vaste bijdrage zijn goed voor 33%. *Cash balance* toezeggingen en pensioentoezeggingen van het type vaste prestatie zijn goed voor respectievelijk 4% en 2% van de bijdragen beheerd door IBP's. De implosie van bijdragen aan een DB-plan springt in het oog bij IBP's. In 2015 werden bij IBP's nog het meeste bijdragen betaald in het kader van dit type pensioentoezegging (37% van de totale bijdragen). De vraag rijst of deze drastische wijziging daadwerkelijk te wijten is aan een veranderde realiteit, dan wel aan een gewijzigde rapportering van een identiek plan (plannen die voor 2015 nog als DB-plan werden aangegeven, maar voor 2017 als gemengd werden gerapporteerd).

⁴¹ Dit zijn pensioentoezeggingen die zowel een luik vaste prestaties als een luik vaste bijdragen bevatten.

Karakteristieken van de reserves

De opgebouwde pensioenrechten nemen toe met 16% tot 17,4 miljard euro

Op 1 januari 2018 bedragen de reserves (i.e. de uitstaande opgebouwde pensioenrechten) van alle (ex-)bedrijfsleiders samen 17,4 miljard euro; goed voor een groei van 16% (2,4 miljard euro) in vergelijking met 1 januari 2016 (15 miljard euro).

Gemiddelde reserve bedraagt 79.486 euro, mediaan slechts 33.160 euro

Op 1 januari 2018 heeft een bedrijfsleider gemiddeld een reserve van 79.486 euro opgebouwd. De mediaan bedraagt minder dan de helft van dit bedrag, zijnde 33.160 euro. Deze cijfers liggen in lijn met deze van 1 januari 2016. Toen ging het om een gemiddelde reserve van 73.440 euro en bedroeg de mediaanreserve 30.869 euro. Er zijn significante verschillen waar te nemen in functie van een aantal parameters.

Reserves in functie van leeftijd

Reserve hoger naarmate bedrijfsleider ouder is

De reserve groeit sterk aan naarmate bedrijfsleiders ouder worden. In de leeftijdscategorie van 35 t.e.m. 44 jaar hebben ze op 1 januari 2018 gemiddeld een reserve van 30.873 euro. Bij een bedrijfsleider die behoort tot de leeftijdsklasse van 45 t.e.m. 54 jaar loopt dit bedrag op tot 72.912 euro. Bedrijfsleiders van 55 t.e.m. 64 jaar hebben gemiddeld een reserve van 136.297 euro en bedrijfsleiders ouder dan 64 jaar hebben tot slot gemiddeld een reserve van 175.793 euro.

De belangrijkste toename van de totale reserve vindt plaats in de categorie van de bedrijfsleiders van 55 t.e.m. 64 jaar. Daar namen de reserves toe met 1,5 miljard euro op 2 jaar tijd.

Reserves in functie van geslacht

Reserve van vrouwelijke bedrijfsleider gemiddeld een derde lager dan reserve van mannelijke bedrijfsleider

Het geslacht blijkt eveneens een belangrijke parameter te zijn voor de omvang van de reserves. Een vrouwelijke bedrijfsleider heeft op 1 januari 2018 gemiddeld een reserve van 58.841 euro opgebouwd. Dit is slechts 69% van de 85.946 euro die de mannelijke bedrijfsleiders op dat moment gemiddeld hebben opgebouwd. Dit is nagenoeg een status quo met de verhouding die werd vastgesteld op 1 januari 2016 (67%). Een gelijkaardige verhouding kan men vaststellen bij de medianen: 25.575 euro bij vrouwelijke, tegenover 36.215 euro bij mannelijke bedrijfsleiders.

Bij de analyse van de aangesloten bedrijfsleiders blijkt dat de vrouwelijke bedrijfsleiders gemiddeld gezien jonger zijn dan de mannelijke (zie hoger). In die zin is een deel van het verschil te verklaren door het feit dat de reserve gemiddeld gevoelig stijgt naarmate de leeftijd van de bedrijfsleider stijgt. Een globaal oudere populatie leidt bijgevolg per definitie tot een hogere gemiddelde reserve.

Verskil reserve man-vrouw neemt toe met de leeftijd

Toch blijkt het leeftijdsverschil tussen de mannelijke en vrouwelijke bedrijfsleiders het onderscheid man-vrouw niet helemaal te verklaren. Het onderscheid bestaat namelijk ook binnen iedere leeftijdsklasse afzonderlijk. Bovendien is het verschil tussen mannen en vrouwen in de oudere

leeftijdsklassen significant groter. Bij bedrijfsleiders jonger dan 45 jaar bedraagt de gemiddelde reserve van een vrouw 86% van de gemiddelde reserve van een man. Bij de bedrijfsleiders ouder dan 54 jaar loopt dit verschil gevoelig op en bedraagt de gemiddelde reserve van een vrouwelijke bedrijfsleider nog maar 68% van de gemiddelde reserve van haar mannelijke evenknieën.

Op 1 januari 2016 golden met betrekking tot de reserves van mannelijke en vrouwelijke bedrijfsleiders reeds gelijkaardige verhoudingen als deze hierboven beschreven. Meer details met betrekking tot dit tijdstip zijn terug te vinden in de statistische bijlage.

Reserves in functie van statuut (actief en/of slaper)

70% van de reserves toe te schrijven aan actieve bedrijfsleiders, 30% aan slapers

Op 1 januari 2018 is 12,2 miljard van de reserves opgebouwd binnen pensioentoezeggingen ten aanzien van actieve aangeslotenen (70%) en 5,2 miljard binnen pensioentoezeggingen ten aanzien van zgn. 'slapers'⁴² (30%).

Ook op dit punt golden op 1 januari 2016 nagenoeg identieke verhoudingen.

Beheer van de reserves

*Verzekeringsondernemingen hebben nagenoeg een monopolie op het beheer van de reserves...
... en doen dit voornamelijk via tak 21*

Gelet op het quasi-monopolie van verzekeringsondernemingen voor het beheer van pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders, hoeft het niet te verbazen dat zij instaan voor het beheer van nagenoeg alle reserves (99,17%). Zij beheren 13,26 miljard euro via een tak 21 product, 130,5 miljoen euro via een tak 23 product en 3,88 miljard euro via een product dat is gebaseerd op een combinatie van tak 21 en tak 23.

IBP's beheren 145,3 miljoen euro reserves van pensioentoezeggingen aan zelfstandige bedrijfsleiders via een middelverbintenis⁴³. Het feit dat IBP's toch nog 0,83% van de reserves onder hun beheer hebben, is enigszins opvallend, wetend dat zij instaan voor het beheer van de pensioentoezeggingen van slechts 0,1% van de bedrijfsleiders.

⁴² Dit zijn bedrijfsleiders die niet langer verder pensioenrechten opbouwen in de pensioentoezegging gekoppeld aan de betrokken reserves.

⁴³ Op dit ogenblik beheert elke Belgische IBP de haar toevertrouwde gelden via een middelverbintenis, ongeacht het regime waaronder de haar toevertrouwde gelden ressorteren (WAP, WAPZ of WAPBL).

Karakteristieken van de uitkeringen

Rustpensioen

Bijna 7.000 bedrijfsleiders ontvingen een aanvullend pensioenkapitaal in 2017

In 2017 werden 6.848 pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders vereffend. Dit zijn er ongeveer duizend meer dan in 2015 (5.538). Deze pensioenen namen exclusief de vorm aan van een eenmalig kapitaal. In 2016 werd nog één 'nieuw' aanvullend pensioen in de vorm van een rente uitgekeerd.

Uitkeringen in kapitaal

Quasi elk aanvullend pensioen uitbetaald als kapitaal

De verzekeringsondernemingen keren 6.844 pensioenkapitalen uit in 2017 (99,9%); de IBP's de resterende 4 (0,1%). Een vergelijkbare verhouding gold ook reeds in 2015 (5.528 t.o.v. 10).

Het totaalbedrag aan uitgekeerde pensioenkapitalen bedraagt in 2017 784 miljoen EUR. Hoewel IBP's slechts 0,1% van het aantal pensioenkapitalen uitkeren, staan zij in voor 0,7% van het totale uitbetaalde pensioenkapitaal (5,4 miljoen euro tegenover 778,6 miljoen euro door verzekeringsondernemingen).

Gemiddeld pensioenkapitaal 114.500 euro ...

Gemiddeld wordt per pensioentoezegging in 2017 ongeveer 114.500 euro als pensioenkapitaal uitgekeerd. Dit is een stijging van 11% in vergelijking met het gemiddeld bedrag van 102.900 euro van 2015. Net zoals dit het geval was in 2015, blijkt bij IBP's het gemiddeld pensioenkapitaal veel hoger te liggen dan bij verzekeringsondernemingen (1,4 miljoen euro t.o.v. 114.000 euro). Dit strookt met de analyse van de reserves waaruit eveneens blijkt dat bij IBP's gemiddeld gezien significant hogere aanvullende pensioenen worden opgebouwd dan bij verzekeringsondernemingen. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat het bij IBP's vooral gaat om bedrijfsleiders van grote tot zeer grote bedrijven met vermoedelijk een hogere verloning. Bedrijfsleiders van middelgrote en kleine bedrijven wenden zich meestal tot een verzekeringsonderneming.

... maar veel hoger gemiddelde bij IBP's dan bij verzekeringsondernemingen

Uitkeringen in rente

Uitkering als rente randverschijnsel en quasi monopolie van één pensioeninstelling

Er gaat tijdens 2017 geen enkel 'nieuw' aanvullend pensioen in onder de vorm van een renteuitkering. Tijdens 2016 was dat er nog één, en wel bij een IBP.

Uitbetalingen van het aanvullend pensioen van een bedrijfsleider in de vorm van een rente gebeuren bijna allemaal door één verzekeringsonderneming. Deze keert in 2017 aan 159 bedrijfsleiders een rente uit. De laatste vier jaar betaalt deze instelling geen nieuwe rentes uit en elk jaar daalt het totaal aantal rentes, zodat het duidelijk om een aflopend verhaal gaat. Naast voormelde verzekeringsonderneming is er maar één andere verzekeringsonderneming die een rente uitkeerde.

In 2017 worden in totaal 3 rentes uitbetaald door IBP's.

Samenvattend zijn er in 2017 4 pensioeninstellingen, 2 IBP's en 2 verzekeringsondernemingen, die in totaal 163 aanvullende pensioenen als een rente uitbetalen, waarbij 1 verzekeringsonderneming 98% van de rentes voor haar rekening neemt.

In totaal wordt 2,3 miljoen euro aan pensioenrentes uitgekeerd in 2017.

Gemiddeld bedraagt een rente in 2017 ongeveer 14.250 euro per jaar.

Overlevingspensioen

*432 overlijdensdekkingen
van bedrijfsleiders uitbetaald
in 2017*

*Gemiddelde
overlijdensdekking 76.591
euro*

In 2017 worden er 432 overlijdensdekkingen van bedrijfsleiders uitbetaald, nagenoeg hetzelfde aantal als in 2015. Toch stijgt het totaalbedrag aan uitgekeerde overlijdenskapitalen met ongeveer 28% in vergelijking met 2015 tot ongeveer 33 miljoen euro. Het gemiddelde kapitaal uitgekeerd per overlijden stijgt dan ook met 24% van 61.655 euro in 2015 naar 76.591 euro in 2017.

Een uitkering van de overlijdensdekking in de vorm van een rente is zeer uitzonderlijk. Gedurende de periode 2016 - 2017 wordt welgeteld één overlijdensrente uitbetaald en dit naar aanleiding van een overlijden dat plaatsvond vóór 2014.

Karakteristieken van de pensioeninstellingen

Verzekeringsondernemingen hebben nagenoeg een monopolie op het beheer van pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders

Verzekeringsondernemingen hebben nagenoeg een monopolie op het beheer van pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders. Op 1 januari 2018 wordt maar liefst 99.9% van de toezeggingen door een verzekeringsonderneming beheerd.

Het hoeft dan ook niet te verbazen dat deze verhouding zich in alles weerspiegelt:

- verzekeringsondernemingen innen 99% van de bijdragen; IBP's 1%;
- verzekeringsondernemingen beheren 99,17% van de reserves; IBP's 0,83%;
- verzekeringsondernemingen keren 99,3% uit van het totale bedrag van aanvullende pensioenkapitalen; IBP's 0,7%.

In totaal beheren 20 verzekeringsondernemingen en 31 IBP's minstens één pensioentoezegging onderworpen aan de WAPBL.

Karakteristieken van de transfers

Inrichters kunnen ervoor opteren om de reserves die zij opbouwen voor hun bedrijfsleider(s) naar een andere pensioeninstelling over te dragen voor het verdere beheer. Wanneer een bedrijfsleider die een pensioentoezegging geniet, ophoudt bedrijfsleider van de inrichter van die toezegging te zijn, heeft hij zelf het recht om zijn reserves over te dragen naar een andere pensioeninstelling⁴⁴. In beide gevallen gaat het om een transfer van reserves van een pensioeninstelling naar een andere.

1.642 uitgaande transfers in 2016

In 2016 rapporteerden de pensioeninstellingen 1.642 uitgaande transfers voor een totaalbedrag aan reserves van 124 miljoen euro. Dit betekent een stijging, zowel in aantallen als in bedragen, ten opzichte 2015. Toen ging het nog om een 1.452 uitgaande transfers, voor een totaalbedrag van 119 miljoen euro.

⁴⁴ Weliswaar voor zover deze instelling deze reserves zal beheren overeenkomstig de WAPBL (cf. artikel 40, § 1 van de WAPBL).

BESLUIT

De voornaamste vaststellingen voor de verslagperiode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018 met betrekking tot het aanvullend pensioen voor zelfstandige bedrijfsleiders zijn de volgende:

- Op 1 januari 2018 zijn er **294.002 pensioentoezeggingen** aan zelfstandige bedrijfsleiders:
 - het leeuwendeel betreft toezeggingen van het type vaste bijdragen (93%) en kent slechts één aangeslotene (97%);
 - verzekeringsondernemingen hebben nagenoeg een monopolie op het beheer van pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders (99,9% van de toezeggingen);
 - 75% van de pensioentoezeggingen aan bedrijfsleiders wordt beheerd via een tak 21 product. Dit is een lichte afname in vergelijking met 1 januari 2015, toen nog 78% beheerd werd via een tak 21 product, ten voordele van gemengd beheer (stijging tot 24%) en beheer via een tak 23 product (verdubbeling van 0,5% naar 1%).
- Op 1 januari 2018 zijn er **218.518 bedrijfsleiders** aangesloten bij een pensioentoezegging onder het WAPBL-regime:
 - 7% meer dan op 1 januari 2016;
 - 76% van de bedrijfsleiders is mannelijk, 24% vrouwelijk;
 - 30% is jonger dan 45 jaar, 38% bevindt zich in de leeftijdsklasse van 45 t.e.m. 54 jaar en 32% is ouder dan 54 jaar.
- In totaal zijn er op 1 januari 2018 **193.338 inrichters** die één of meerdere pensioentoezeggingen onder het WAPBL-regime hebben toegekend (zijnde 8% meer dan op 1 januari 2016).
- In de loop van 2017 wordt er voor **1,59 miljard euro aan bijdragen** betaald in het kader van pensioentoezeggingen aan een bedrijfsleider; dit is 8,2 % meer dan in 2016.
- Op 1 januari 2018 is er onder het WAPBL regime voor **17,4 miljard euro aan reserves** opgebouwd, zijnde 16% meer dan op 1 januari 2016:
 - de gemiddelde reserve bedraagt 79.486 euro;
 - de mediaanreserve bedraagt daarentegen slechts 33.160 euro.
- In 2017 wordt **aan 6.848 bedrijfsleiders een aanvullend pensioen** uitbetaald (een duizendtal meer dan in 2015) **voor een totaalbedrag van 784 miljoen euro**:
 - er ging geen enkel nieuw aanvullend pensioen in onder de vorm van een rente;
 - gemiddeld ontvangt een bedrijfsleider ongeveer 114.500 euro als pensioenkapitaal (11% meer dan in 2015).
- In 2017 **worden er 432 overlijdensdekkingen van bedrijfsleiders uitbetaald**, ongeveer evenveel als in 2015:
 - het gemiddelde kapitaal dat wordt uitgekeerd per overlijden stijgt daarentegen met 24% van 61.655 euro in 2015 naar 76.591 in 2017.

STATISTISCHE BIJLAGE - WAPZ

Karakteristieken van de VAPZ-overeenkomsten

Grafiek 1. Evolutie van het aantal VAPZ-overeenkomsten

Tabel 1. Evolutie van het aantal VAPZ-overeenkomsten

Karakteristieken van de aangesloten zelfstandigen

Grafiek 2a. Aantal unieke aangeslotenen

Grafiek 2b. Aantal unieke aangeslotenen per geslacht

Grafiek 2c. Aantal unieke aangeslotenen per categorie

Tabel 2. Aantal unieke aangeslotenen

Grafiek 3a. Verdeling van het aantal vrouwelijke aangeslotenen per leeftijdscategorie

Grafiek 3b. Verdeling van het aantal mannelijke aangeslotenen per leeftijdscategorie

Tabel 3. Verdeling van het aantal aangeslotenen per leeftijdscategorie en per geslacht

Grafiek 4a. Aantal VAPZ-overeenkomsten per zelfstandige

Grafiek 4b. Aantal VAPZ-overeenkomsten per geslacht

Tabel 4. Aantal VAPZ-overeenkomsten per zelfstandige

Grafiek 5. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels

Tabel 5. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels - Aantal aangeslotenen

Grafiek 6a. Zelfstandigen in hoofdberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ

Grafiek 6b. Zelfstandigen in hoofd- en bijberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ

Tabel 6. Zelfstandigen in hoofd- en bijberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ

Karakteristieken van de bijdragen

Grafiek 7a. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar

Grafiek 7b. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar

Tabel 7. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar

Grafiek 8a. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst – IBP vs Verzekeraar

Grafiek 8b. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst

Tabel 8. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst

Karakteristieken van de verworven reserves

Grafiek 9. Evolutie van de totale verworven reserve

Tabel 9. Evolutie van de totale verworven reserve

Grafiek 10. Verdeling van de totale verworven reserve volgens leeftijd en geslacht

Tabel 10. Verdeling van de totale verworven reserve volgens leeftijd en geslacht

Grafiek 11. Verdeling van de totale verworven reserve volgens geslacht

Tabel 11. Verdeling van de totale verworven reserve volgens geslacht

Grafiek 12a. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie

Grafiek 12b. Gemiddelde verworven reserve per geslacht

Tabel 12. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en geslacht

Grafiek 13. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en geslacht

Tabel 13. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie

Grafiek 14. Gemiddelde verworven reserve van vrouwen, uitgedrukt als percentage van de gemiddelde verworven reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie

Tabel 14. Gemiddelde verworven reserve van vrouwen, uitgedrukt als percentage van de gemiddelde verworven reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie

Grafiek 15a. Mediaan verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht

Grafiek 15b. Mediaan verworven reserve per geslacht

Tabel 15. Mediaan verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht

Grafiek 16. Mediaan en gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Tabel 16. Mediaan en gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Grafiek 17a. Verworven reserve in functie van het statuut
Grafiek 17b. Verworven reserve in functie van het type beheer
Tabel 17. Verworven reserve in functie van het statuut en type beheer

Karakteristieken van de uitkeringen

Grafiek 18a. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal
Grafiek 18b. Gemiddeld uitgekeerd pensioenkapitaal
Tabel 18. Uitgekeerd pensioenkapitaal
Grafiek 19a. Totaal uitgekeerde pensioenrente
Grafiek 19b. Gemiddeld uitgekeerde pensioenrente
Tabel 19. Uitgekeerde pensioenrente
Grafiek 20a. Aantal uitbetalingen van een pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 20b. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst
Tabel 20. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal en aantal uitbetalingen per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 21a. Aantal nieuwe begunstigden van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 21b. Totaal aantal begunstigden van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 21c. Totaal bedrag aan uitbetaalde pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst
Tabel 21. Uitgekeerde pensioenrentes en aantal begunstigden per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 22a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 22b. Uitkeringen van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst
Tabel 22. Uitkeringen van pensioenkapitaal en pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 23a. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 23b. Uitkeringen van een rente bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst
Tabel 23. Uitkeringen van kapitaal en rente bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst
Grafiek 24. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden
Tabel 24. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden
Grafiek 25. Uitkeringen van een rente bij overlijden
Tabel 25. Uitkeringen van een rente bij overlijden

Karakteristieken van het beheer van de VAPZ-overeenkomsten

Grafiek 26. Totaal aantal VAPZ-overeenkomsten - IBP vs verzekeraar
Tabel 26. Totaal aantal VAPZ-overeenkomsten - IBP vs verzekeraar
Grafiek 27. VAPZ-overeenkomsten per type beheer
Tabel 27. VAPZ-overeenkomsten per type beheer
Grafiek 28. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche toegekend rendement
Tabel 28. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche toegekend rendement
Grafiek 29. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche gewaarborgd rendement in tak 21
Tabel 29. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche gewaarborgd rendement in tak 21
Grafiek 30. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche winstdeelname tak 21
Tabel 30. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche winstdeelname tak 21
Grafiek 31. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche inningstoelage
Tabel 31. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche inningstoelage
Grafiek 32. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche andere kosten
Tabel 32. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche andere kosten
Grafiek 33. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche beleggingsrendement onderliggende portefeuille
Tabel 33. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche beleggingsrendement onderliggende portefeuille

Karakteristieken van de sociale VAPZ-overeenkomsten

Grafiek 34. Evolutie technische voorzieningen solidariteitsfonds

Tabel 34. Evolutie technische voorzieningen solidariteitsfonds

Grafiek 35a. Aantal aangeslotenen met een sociaal VAPZ-overeenkomst

Grafiek 35b. Evolutie van de verdeling van de aangeslotenen per type solidariteitsprestatie

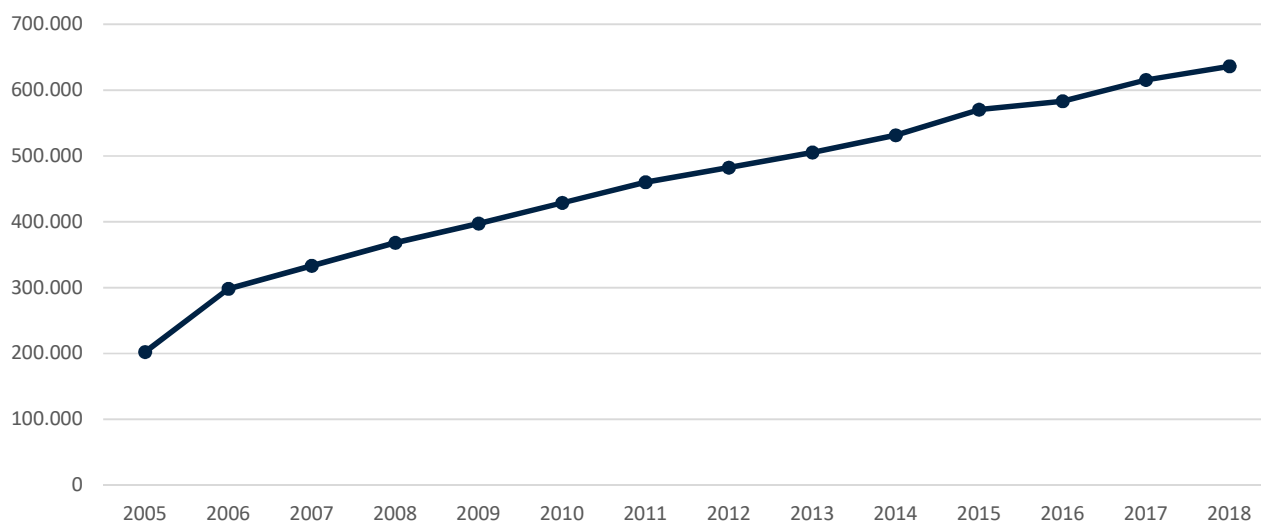
Tabel 35. Aangeslotenen per type solidariteitsprestatie

Grafiek 36a. Aantal begunstigen per type solidariteitsprestatie

Grafiek 36b. Gemiddeld uitgekeerd bedrag per type solidariteitsprestatie

Tabel 36. Aantal begunstigen en gemiddeld uitgekeerd bedrag per type solidariteitsprestatie

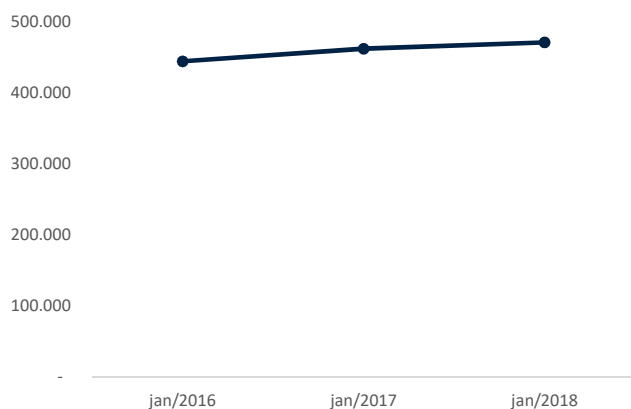
Grafiek 1. Evolutie van het aantal VAPZ-overeenkomsten



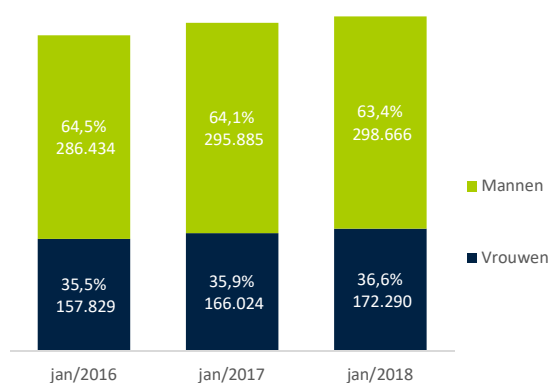
Tabel 1. Evolutie van het aantal VAPZ-overeenkomsten

	Aantal overeenkomsten
jan/2005	202.246
jan/2006	298.512
jan/2007	333.181
jan/2008	368.317
jan/2009	397.492
jan/2010	428.861
jan/2011	460.232
jan/2012	482.269
jan/2013	505.284
jan/2014	531.688
jan/2015	570.555
jan/2016	583.188
jan/2017	615.670
jan/2018	636.229

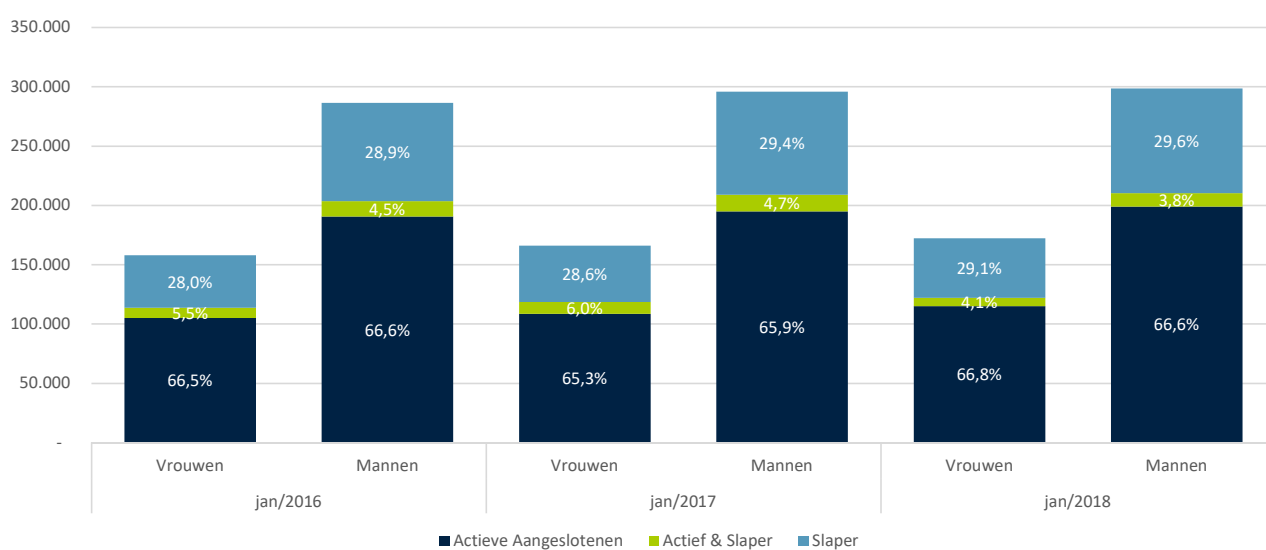
Grafiek 2a. Aantal unieke aangeslotenen



Grafiek 2b. Aantal unieke aangeslotenen per geslacht



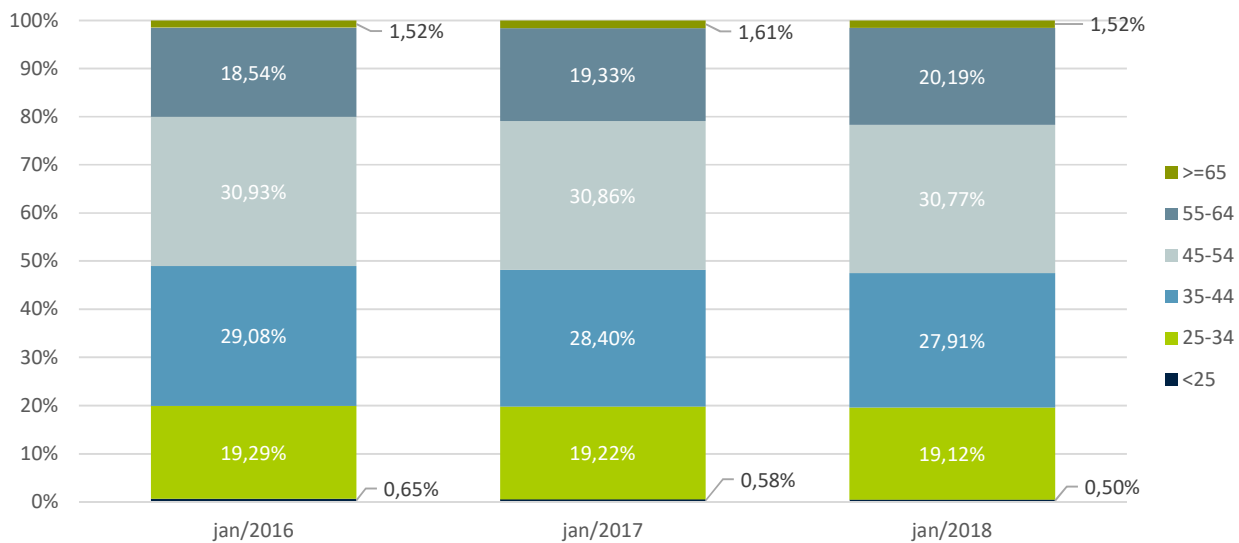
Grafiek 2c. Aantal unieke aangeslotenen per categorie



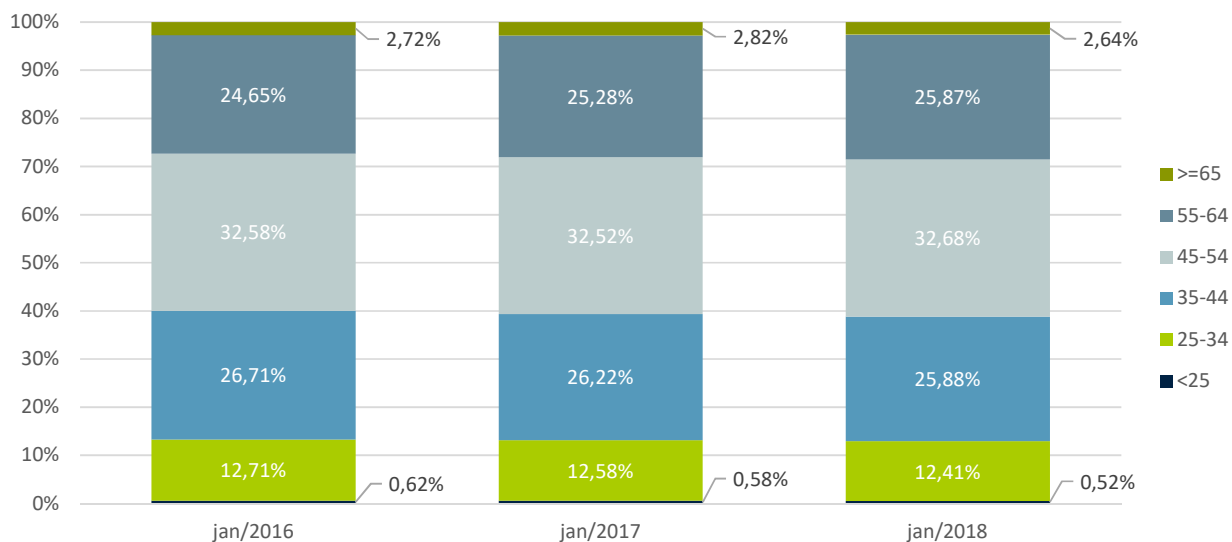
Tabel 2. Aantal unieke aangeslotenen

	Actieve Aangeslotenen	Actief & Slaper	Slaper	TOTAAL
jan/2016	295.722	21.563	126.978	444.263
Vrouwen	105.005	8.659	44.165	157.829
Mannen	190.717	12.904	82.813	286.434
jan/2017	303.475	24.011	134.423	461.909
Vrouwen	108.480	10.031	47.513	166.024
Mannen	194.995	13.980	86.910	295.885
jan/2018	313.972	18.428	138.556	470.956
Vrouwen	115.037	7.124	50.129	172.290
Mannen	198.935	11.304	88.427	298.666

Grafiek 3a. Verdeling van het aantal vrouwelijk aangeslotenen per leeftijdscategorie



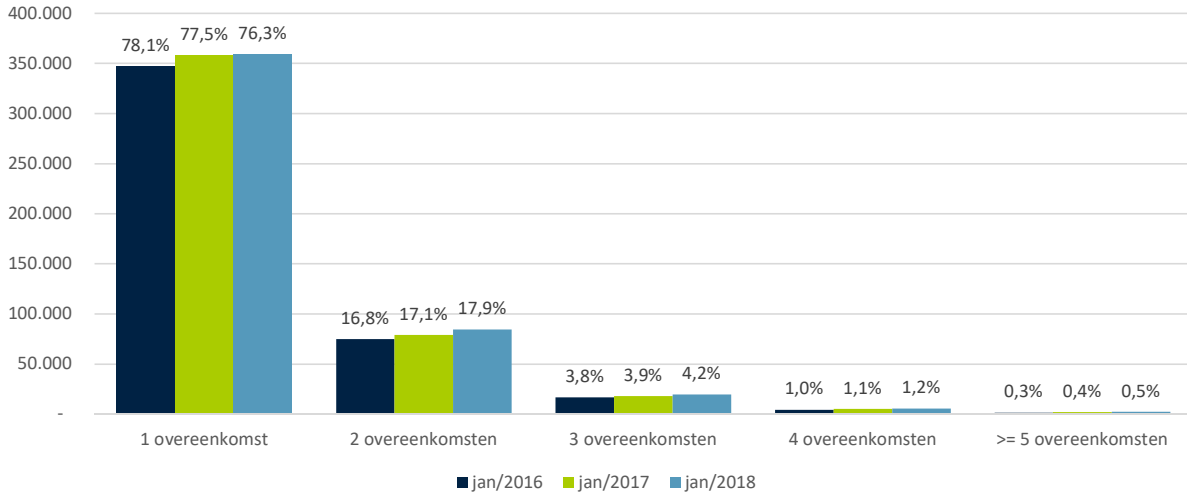
Grafiek 3b. Verdeling van het aantal mannelijke aangeslotenen per leeftijdscategorie



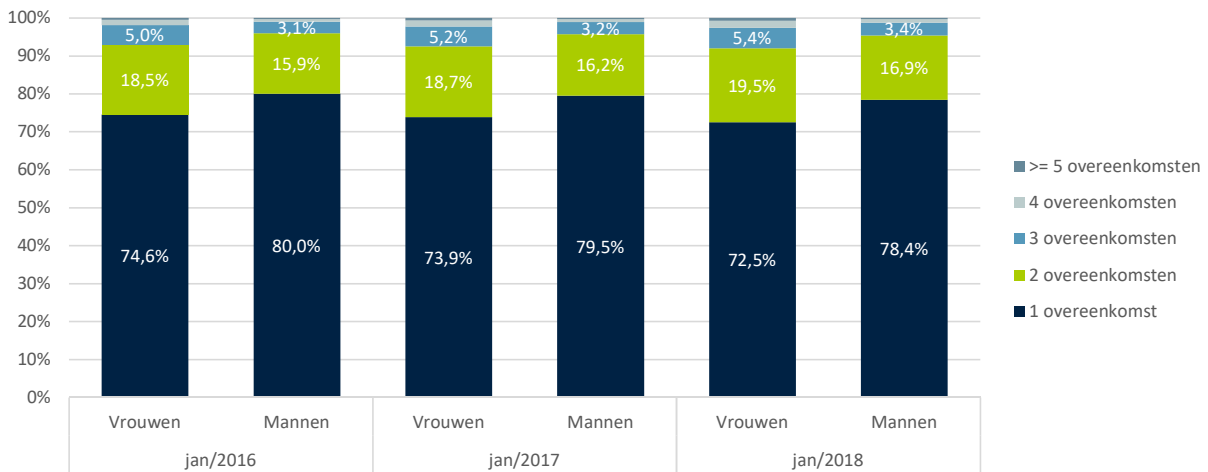
Tabel 3. Verdeling van het aantal aangeslotenen per leeftijdscategorie en per geslacht

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Vrouwen	157.829	166.024	172.290
<25	1.018	961	859
25-34	30.448	31.917	32.946
35-44	45.890	47.143	48.078
45-54	48.824	51.239	53.011
55-64	29.256	32.095	34.779
>=65	2.393	2.669	2.617
Mannen	286.434	295.885	298.666
<25	1.787	1.726	1.566
25-34	36.414	37.210	37.050
35-44	76.516	77.583	77.280
45-54	93.332	96.236	97.605
55-64	70.607	74.800	77.278
>=65	7.778	8.330	7.887
TOTAAL	444.263	461.909	470.956

Grafiek 4a. Aantal VAPZ-overeenkomsten per zelfstandige



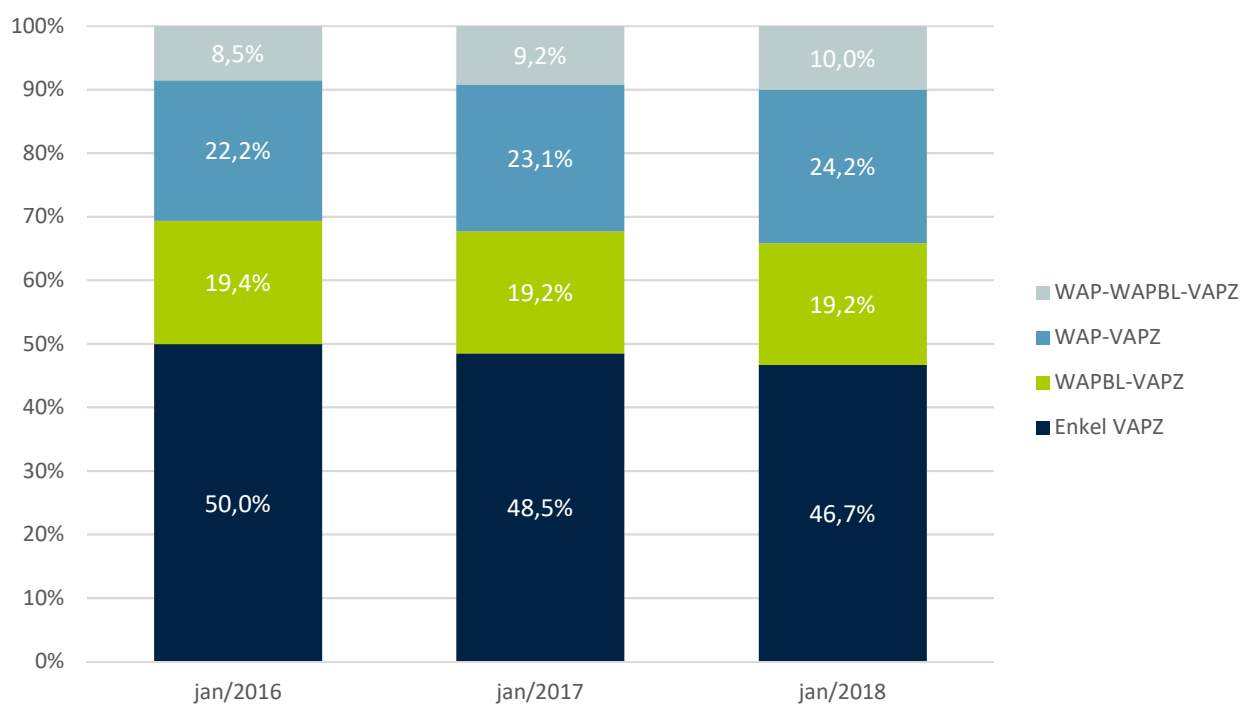
Grafiek 4b. Aantal VAPZ-overeenkomsten per geslacht



Tabel 4. Aantal VAPZ-overeenkomsten per zelfstandige

	1 overeenkomst	2 overeenkomsten	3 overeenkomsten	4 overeenkomsten	>= 5 overeenkomsten
jan/2016	346.971	74.787	16.721	4.327	1.457
jan/2017	357.952	78.975	18.079	5.017	1.886
jan/2018	359.141	84.198	19.571	5.739	2.307

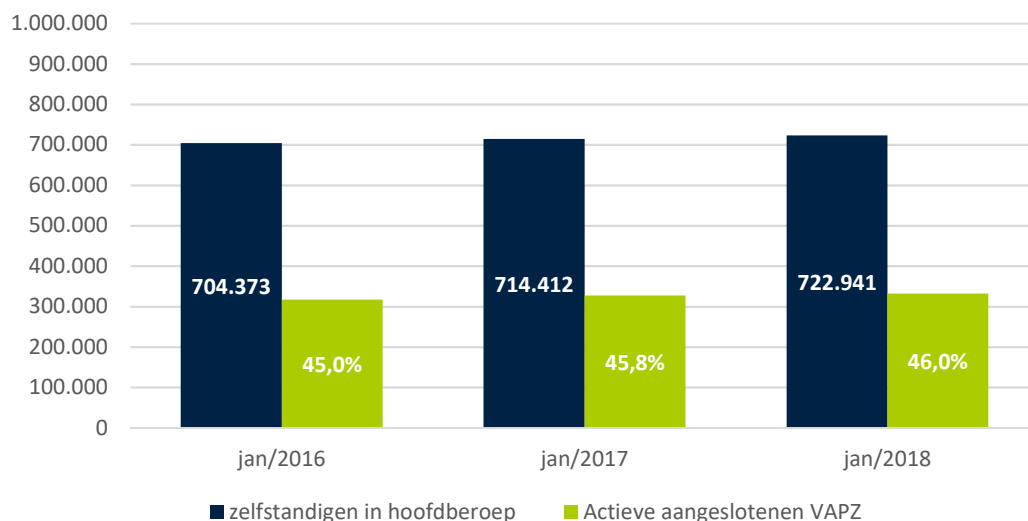
Grafiek 5. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels



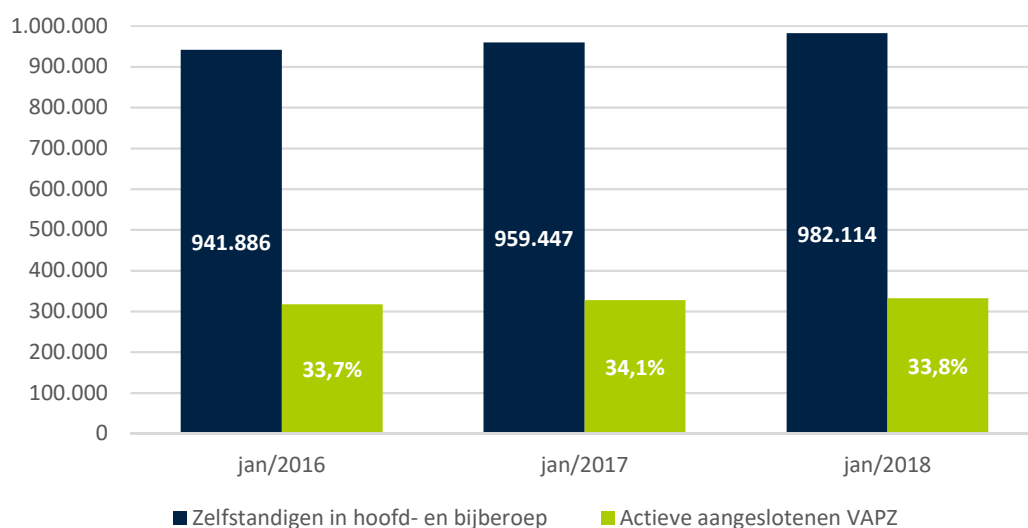
Tabel 5. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels - Aantal aangeslotenen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Enkel VAPZ	224.200	226.640	222.160
WAPBL-VAPZ	86.851	89.749	91.296
WAP-VAPZ	99.402	108.024	115.078
WAP-WAPBL-VAPZ	38.099	42.780	47.488

Grafiek 6a. Zelfstandigen in hoofdberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ



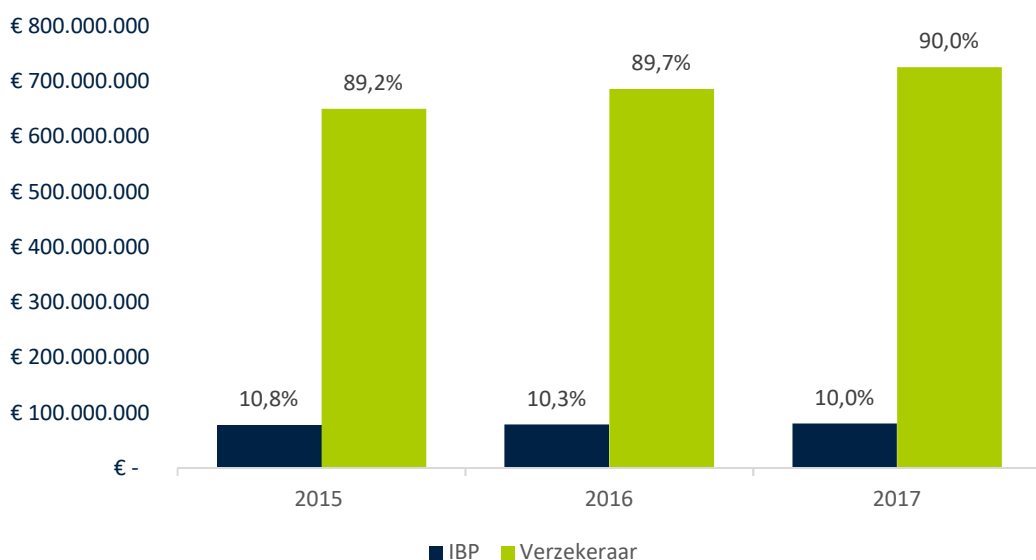
Grafiek 6b. Zelfstandigen in hoofd- en bijberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ



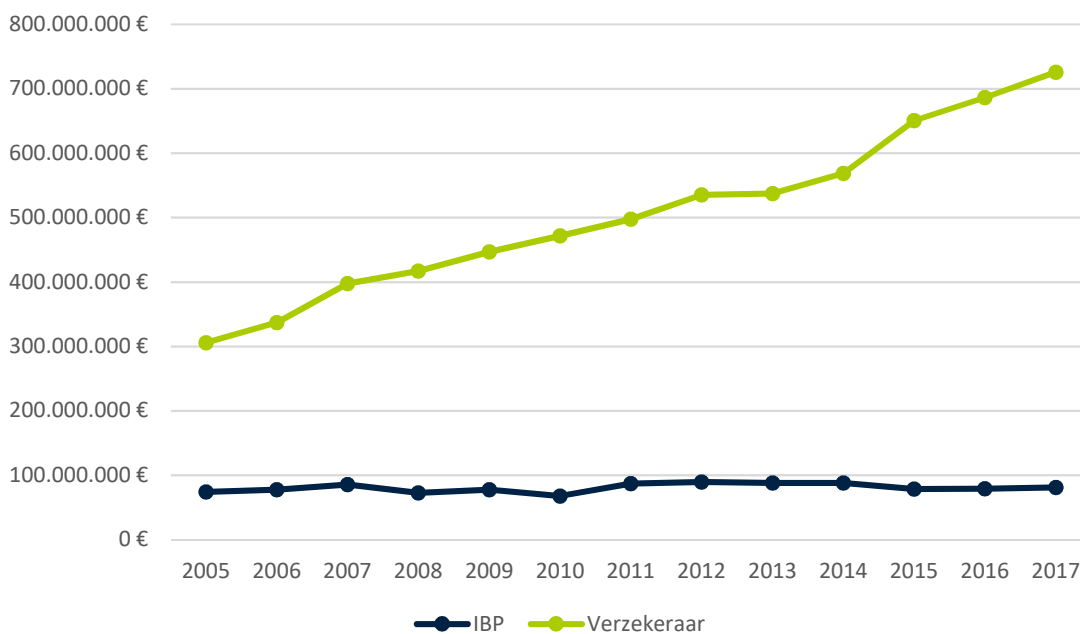
Tabel 6. Zelfstandigen in hoofd- en bijberoep vs actieve aangeslotenen VAPZ

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
zelfstandigen in hoofdberoep	704.373	714.412	722.941
zelfstandigen in bijberoep	237.513	245.035	259.173
Zelfstandigen in hoofd- en bijberoep	941.886	959.447	982.114
Actieve aangeslotenen VAPZ	317.285	327.486	332.400

Grafiek 7a. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar



Grafiek 7b. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar



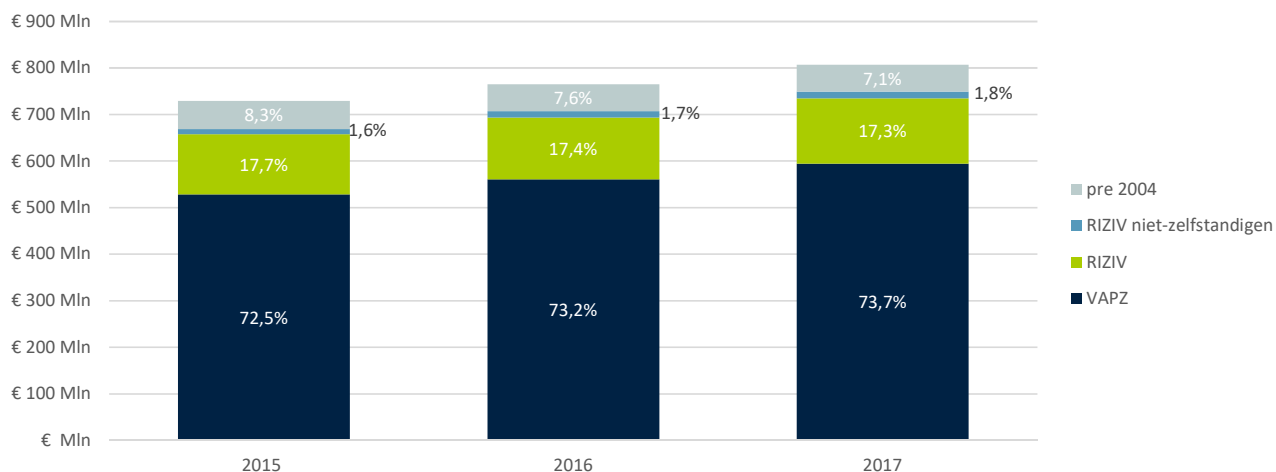
Tabel 7. VAPZ-bijdragen - IBP vs Verzekeraar

	2015	2016	2017
IBP	€ 78.836.434	€ 79.065.149	€ 80.935.219
Verzekeraar	€ 650.829.128	€ 686.344.300	€ 725.934.734
TOTAAL	€ 729.665.562	€ 765.409.449	€ 806.869.953

Grafiek 8a. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst - IBP vs Verzekeraar



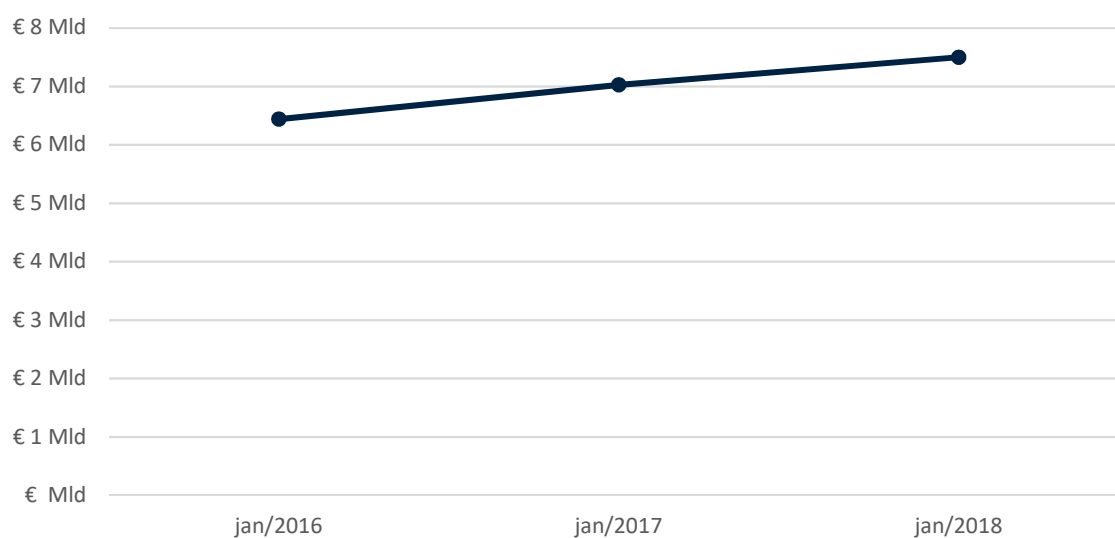
Grafiek 8b. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst



Tabel 8. Verdeling van de bijdragen per type VAPZ-overeenkomst

	VAPZ	RIZIV	RIZIV niet-zelfstandigen	pre 2004
2015	€ 528.660.663	€ 128.876.836	€ 11.633.290	€ 60.494.773
IBP	€ 11.401.062	€ 11.931.013	€ 1.438.832	€ 54.065.528
Verzekeraar	€ 517.259.602	€ 116.945.823	€ 10.194.459	€ 6.429.245
2016	€ 560.551.786	€ 133.288.076	€ 13.184.666	€ 58.384.921
IBP	€ 12.097.812	€ 13.014.421	€ 1.673.971	€ 52.278.945
Verzekeraar	€ 548.453.975	€ 120.273.655	€ 11.510.695	€ 6.105.976
2017	€ 594.890.444	€ 139.799.752	€ 14.602.709	€ 57.577.048
IBP	€ 12.869.073	€ 14.225.864	€ 1.965.359	€ 51.874.923
Verzekeraar	€ 582.021.371	€ 125.573.888	€ 12.637.350	€ 5.702.125

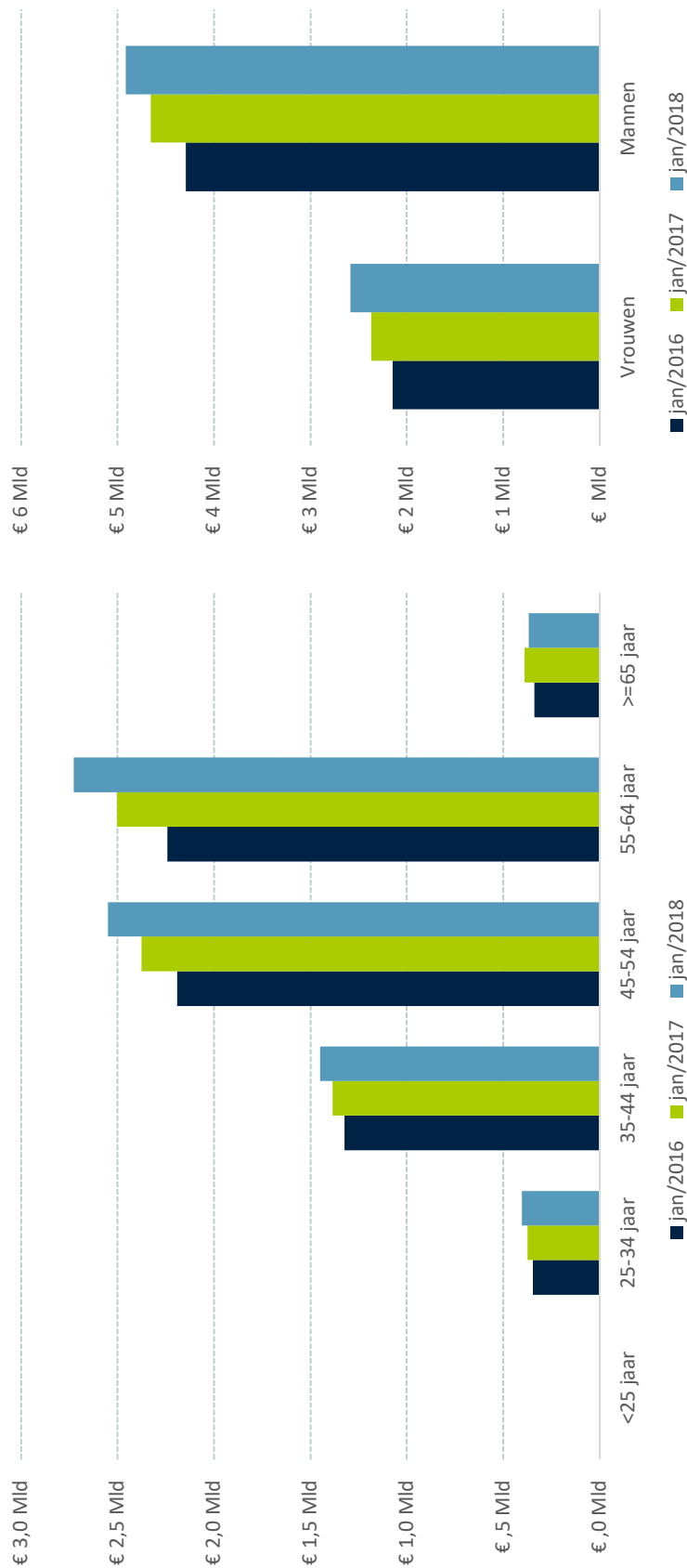
Grafiek 9. Evolutie van de totale verworven reserve



Tabel 9. Evolutie van de totale verworven reserve

	Reserve
jan/2016	€ 6.440.581.954
jan/2017	€ 7.026.173.882
jan/2018	€ 7.499.534.479

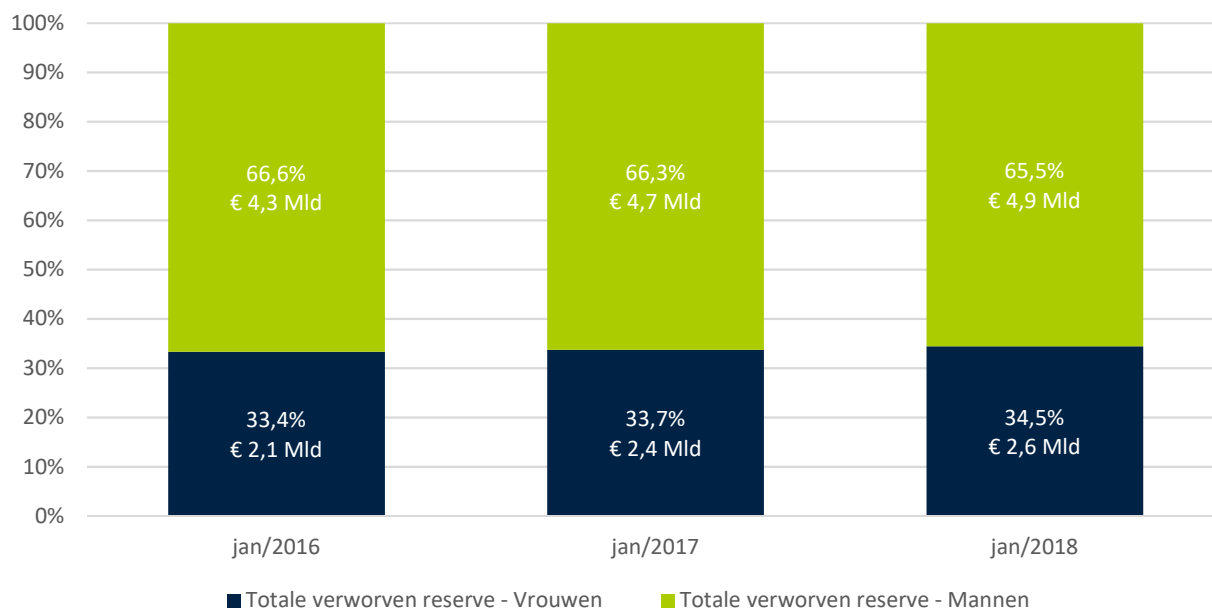
Grafiek 10. Verdeling van de totale verworven reserve volgens leeftijd en geslacht (in € miljard)



Tabel 10. Verdeling van de totale verworven reserve volgens leeftijd en geslacht (jan/2018)

	Vrouwen	Mannen	TOTAAL
<25 jaar	€ 990.772	€ 2.132.135	€ 3.122.907
25-34 jaar	€ 212.492.168	€ 189.894.130	€ 402.386.298
35-44 jaar	€ 624.302.561	€ 824.822.175	€ 1.449.124.736
45-54 jaar	€ 914.998.972	€ 1.635.311.090	€ 2.550.310.063
55-64 jaar	€ 758.817.043	€ 1.968.858.461	€ 2.727.675.505
>=65 jaar	€ 72.432.647	€ 294.470.264	€ 366.902.911
TOTAAL	€ 2.584.034.164	€ 4.915.488.255	€ 7.499.522.419

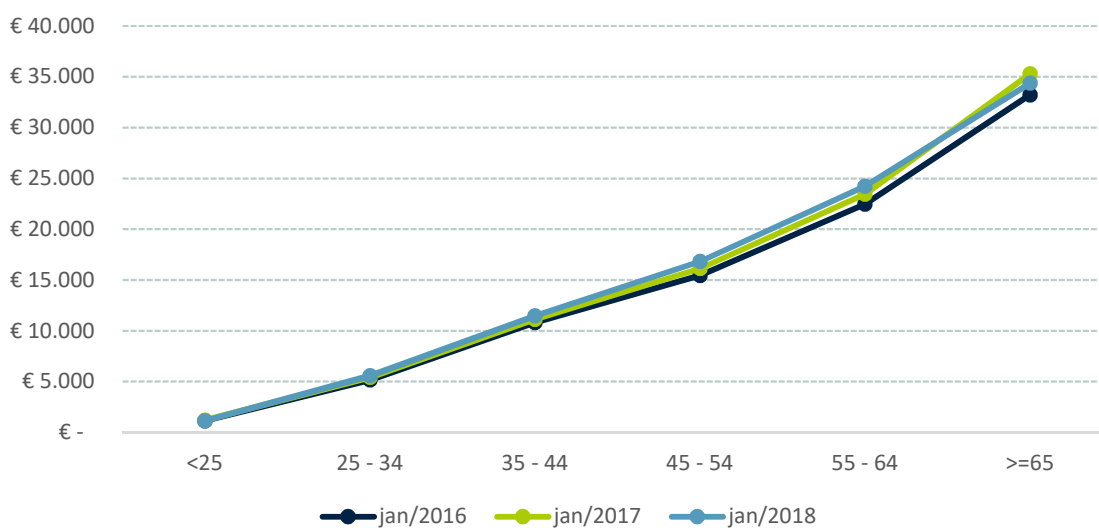
Grafiek 11. Verdeling van de totale verworven reserve volgens geslacht (in € miljard)



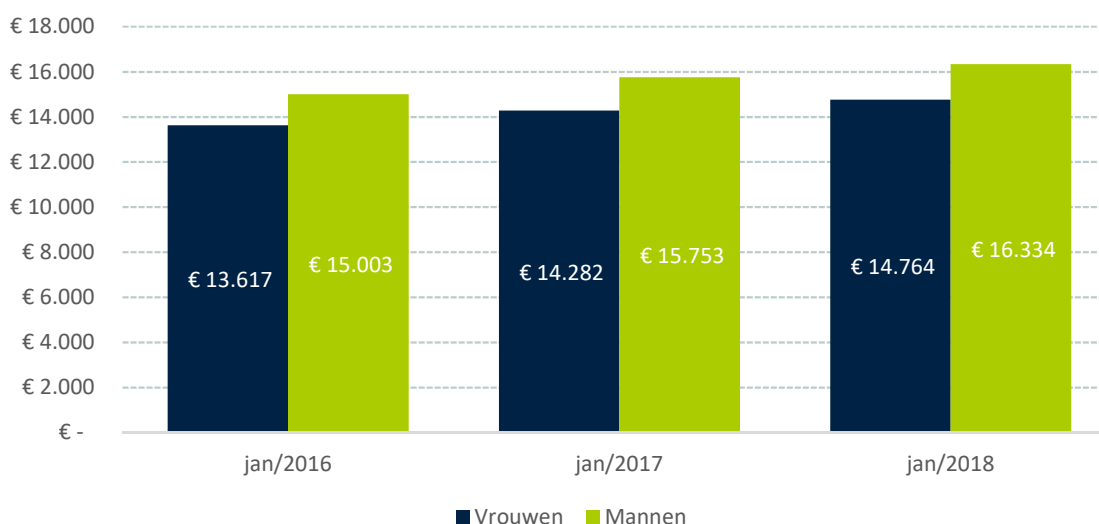
Tabel 11. Verdeling van de totale verworven reserve volgens geslacht

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Vrouwen	€ 2.148.078.655	€ 2.370.104.356	€ 2.584.034.164
Mannen	€ 4.292.491.620	€ 4.656.057.661	€ 4.915.488.255
TOTAAL	€ 6.440.570.275	€ 7.026.162.017	€ 7.499.522.419

Grafiek 12a. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie



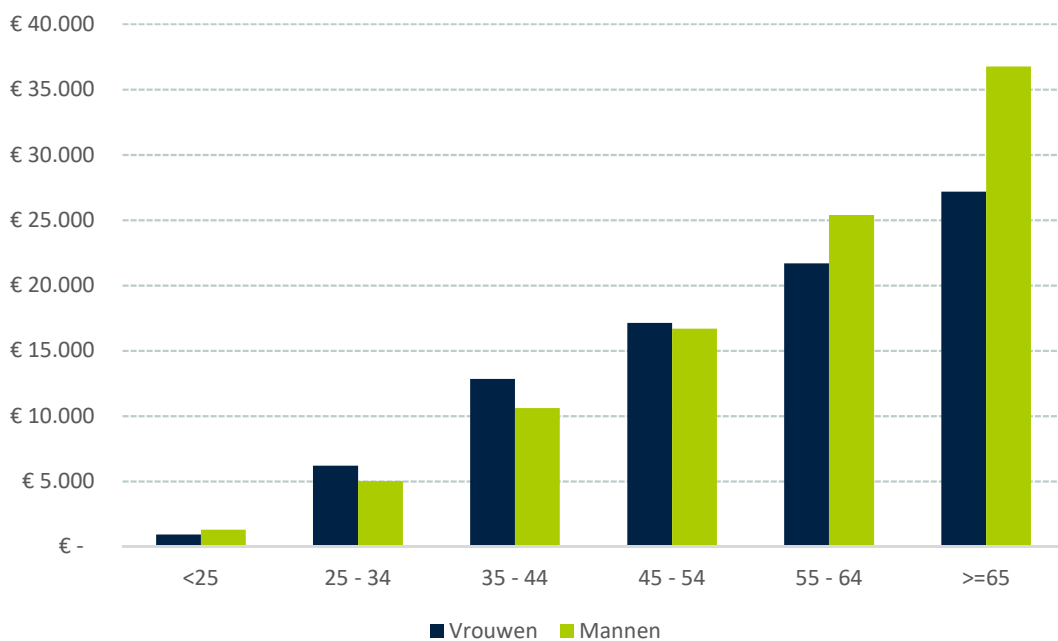
Grafiek 12b. Gemiddelde verworven reserve per geslacht



Tabel 12. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en geslacht

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 962	€ 1.245	€ 1.083	€ 1.267	€ 922	€ 1.288
25-34 jaar	€ 5.874	€ 4.581	€ 6.119	€ 4.793	€ 6.207	€ 5.011
35-44 jaar	€ 12.132	€ 10.011	€ 12.498	€ 10.261	€ 12.845	€ 10.606
45-54 jaar	€ 15.531	€ 15.379	€ 16.371	€ 15.994	€ 17.118	€ 16.685
55-64 jaar	€ 20.215	€ 23.403	€ 20.940	€ 24.498	€ 21.682	€ 25.376
>=65 jaar	€ 26.329	€ 35.341	€ 28.068	€ 37.615	€ 27.179	€ 36.758
TOTAAL	€ 13.617	€ 15.003	€ 14.282	€ 15.753	€ 14.764	€ 16.334

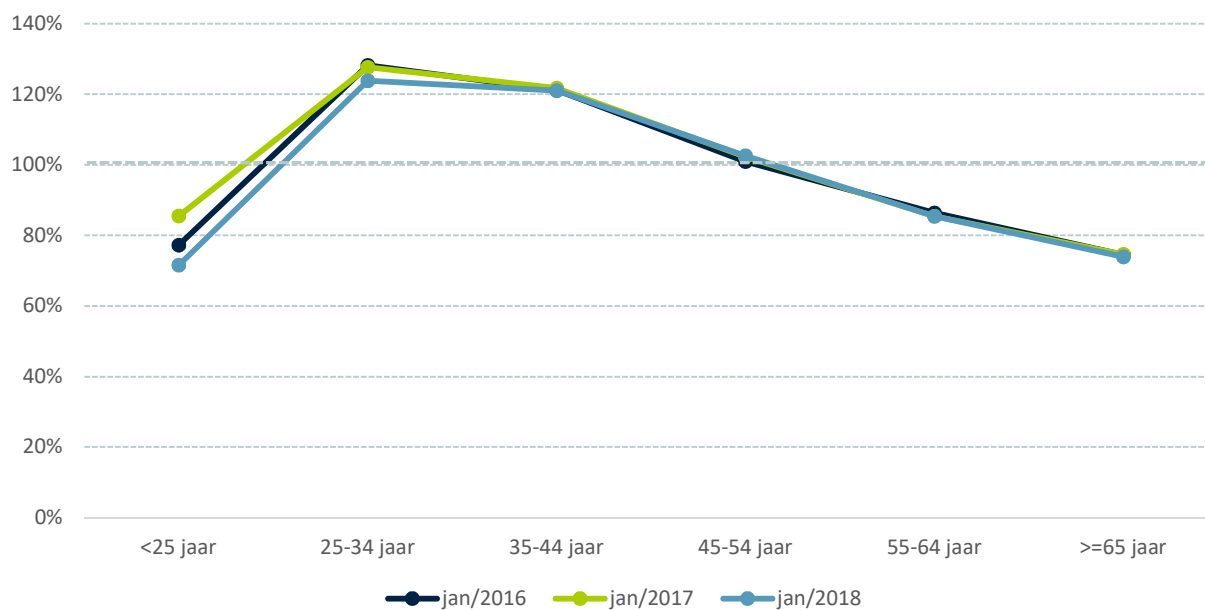
Grafiek 13. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en geslacht (jan/2018)



Tabel 13. Gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
<25 jaar	€ 1.142	€ 1.201	€ 1.144
25-34 jaar	€ 5.170	€ 5.405	€ 5.578
35-44 jaar	€ 10.806	€ 11.107	€ 11.467
45-54 jaar	€ 15.431	€ 16.125	€ 16.838
55-64 jaar	€ 22.469	€ 23.429	€ 24.228
>=65 jaar	€ 33.221	€ 35.298	€ 34.367
TOTAAL gemiddelde	€ 14.511	€ 15.224	€ 15.757

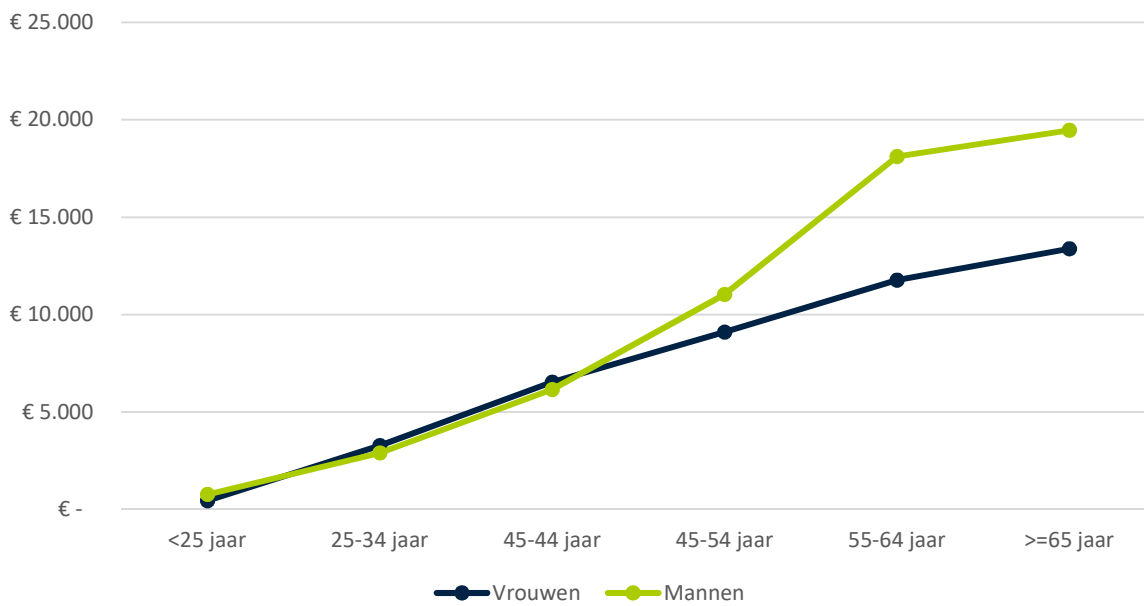
Grafiek 14. Gemiddelde verworven reserve van vrouwen, uitgedrukt als percentage van de gemiddelde verworven reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie



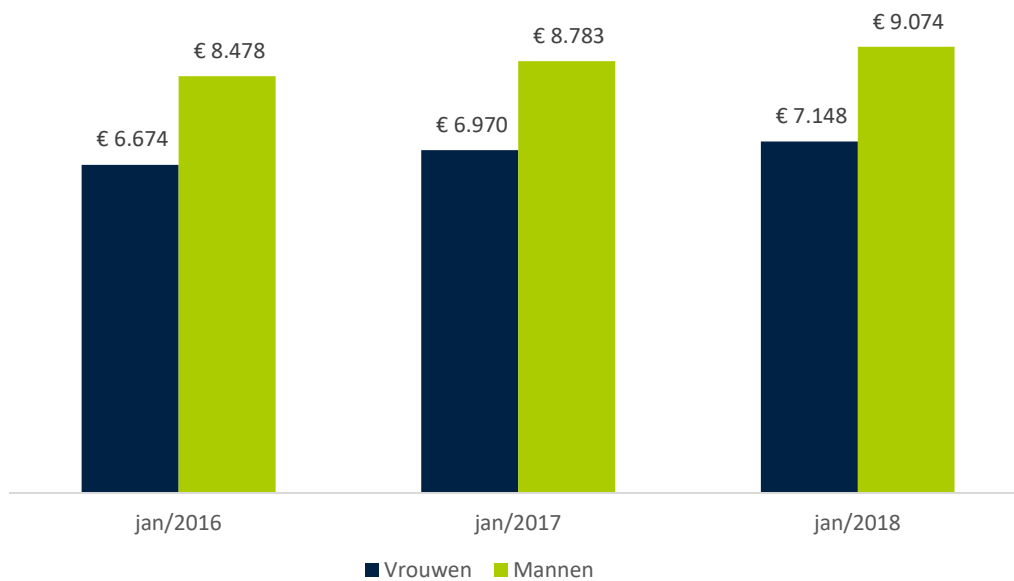
Tabel 14. Gemiddelde verworven reserve van vrouwen, uitgedrukt als percentage van de gemiddelde verworven reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
<25 jaar	77%	86%	72%
25-34 jaar	128%	128%	124%
35-44 jaar	121%	122%	121%
45-54 jaar	101%	102%	103%
55-64 jaar	86%	85%	85%
>=65 jaar	75%	75%	74%

Grafiek 15a. Mediaan verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan/2018)



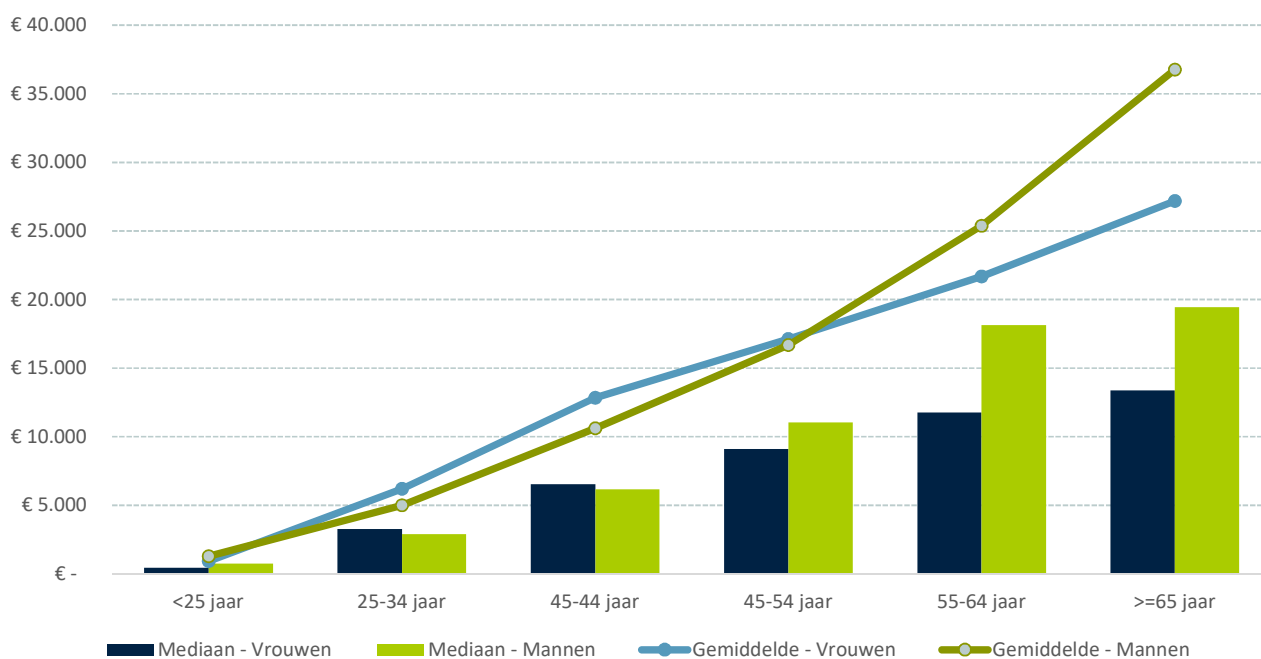
Grafiek 15b. Mediaan verworven reserve per geslacht



Tabel 15. Mediaan verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 591	€ 814	€ 747	€ 796	€ 441	€ 767
25-34 jaar	€ 3.180	€ 2.617	€ 3.291	€ 2.796	€ 3.272	€ 2.905
35-44 jaar	€ 6.280	€ 5.931	€ 6.418	€ 5.996	€ 6.541	€ 6.156
45-54 jaar	€ 8.208	€ 10.332	€ 8.714	€ 10.630	€ 9.109	€ 11.033
55-64 jaar	€ 11.003	€ 17.047	€ 11.419	€ 17.655	€ 11.776	€ 18.119
>=65 jaar	€ 12.049	€ 18.268	€ 13.887	€ 19.691	€ 13.377	€ 19.462

Grafiek 16. Mediaan en gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan/2018)



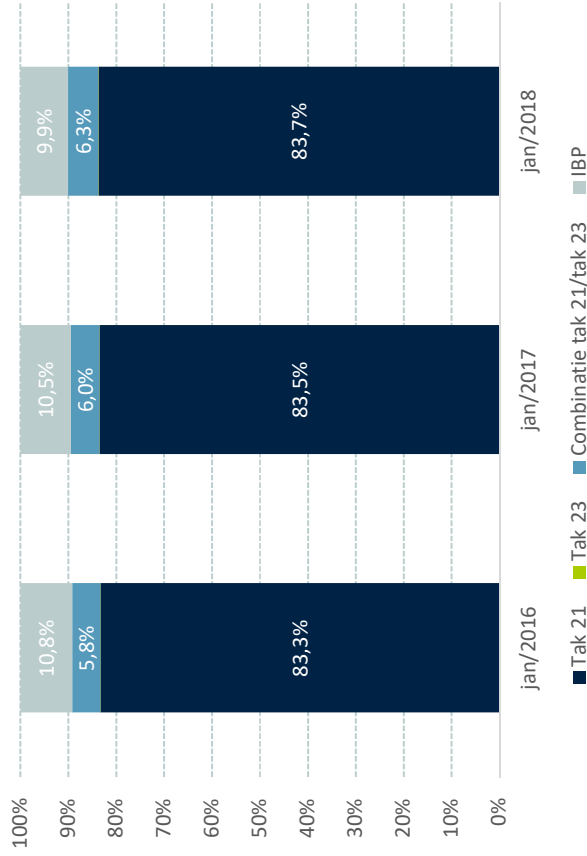
Tabel 16. Mediaan en gemiddelde verworven reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan/2018)

	Mediaan		Gemiddelde	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 441	€ 767	€ 922	€ 1.288
25-34 jaar	€ 3.272	€ 2.905	€ 6.207	€ 5.011
45-44 jaar	€ 6.541	€ 6.156	€ 12.845	€ 10.606
45-54 jaar	€ 9.109	€ 11.033	€ 17.118	€ 16.685
55-64 jaar	€ 11.776	€ 18.119	€ 21.682	€ 25.376
>=65 jaar	€ 13.377	€ 19.462	€ 27.179	€ 36.758

Grafiek 17a. Verworven reserve in functie van het statuut (in € mld)



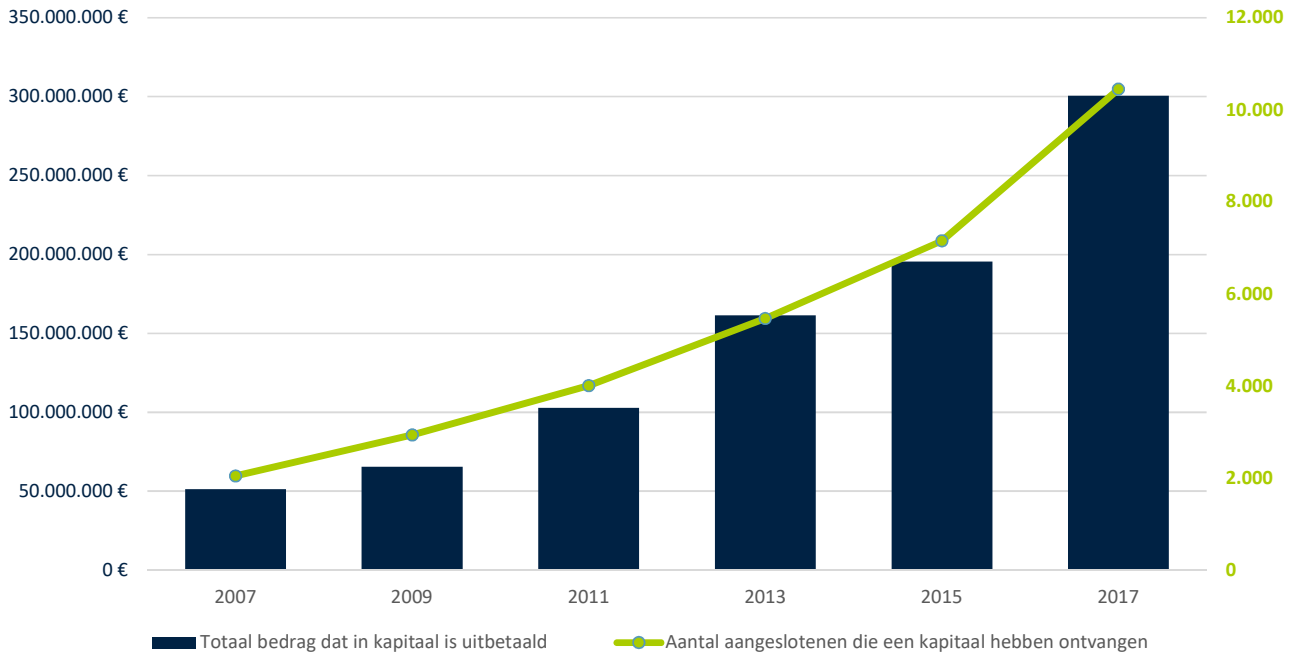
Grafiek 17b. Verworven reserve in functie van het type beheer



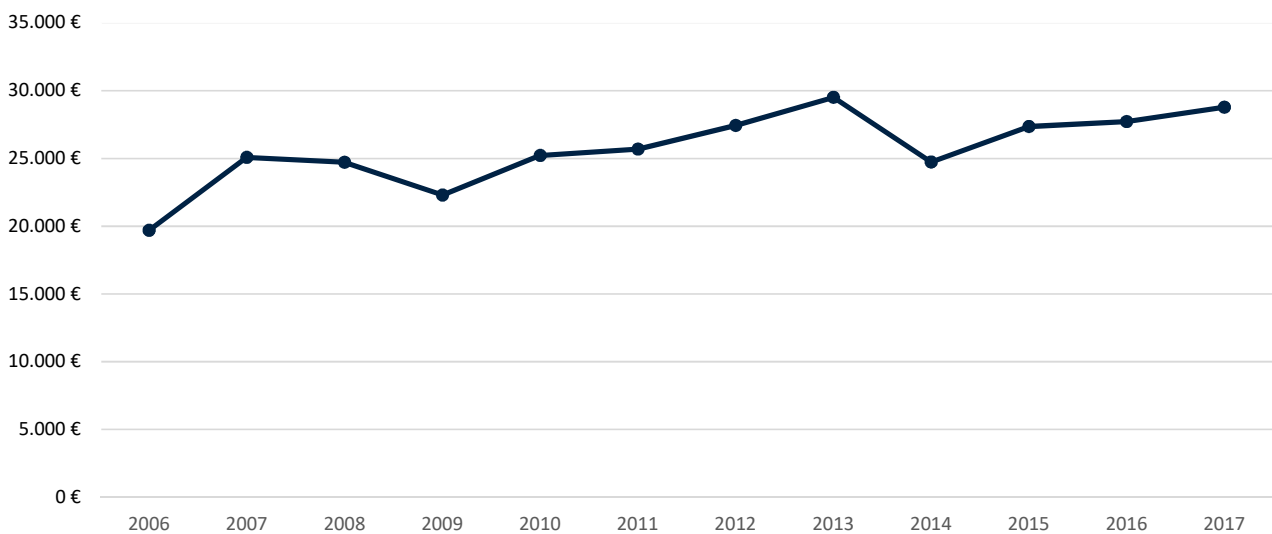
Tabel 17. Verworven reserve in functie van het statuut en type beheer

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Actieve aangesloten	Slapers	Actieve aangesloten	Slapers	Actieve aangesloten	Slapers
TAK 21	€ 3.727.619.672	€ 1.640.347.125	€ 4.094.871.836	€ 1.772.377.154	€ 4.404.867.483	€ 1.873.798.499
TAK 23	€ 211.705	€ 153.961	€ 200.952	€ 184.661	€ 1.219.725	€ 3.677.350
Combinatie tak 21/tak 23	€ 285.711.739	€ 89.334.175	€ 304.419.708	€ 114.339.996	€ 331.743.502	€ 139.170.181
IBP	€ 596.925.118	€ 100.278.460	€ 625.663.649	€ 114.115.926	€ 598.635.889	€ 146.421.848
TOTAAL	€ 4.610.468.233	€ 1.830.113.721	€ 5.025.156.145	€ 2.001.017.737	€ 5.336.466.600	€ 2.163.067.879

Grafiek 18a. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal



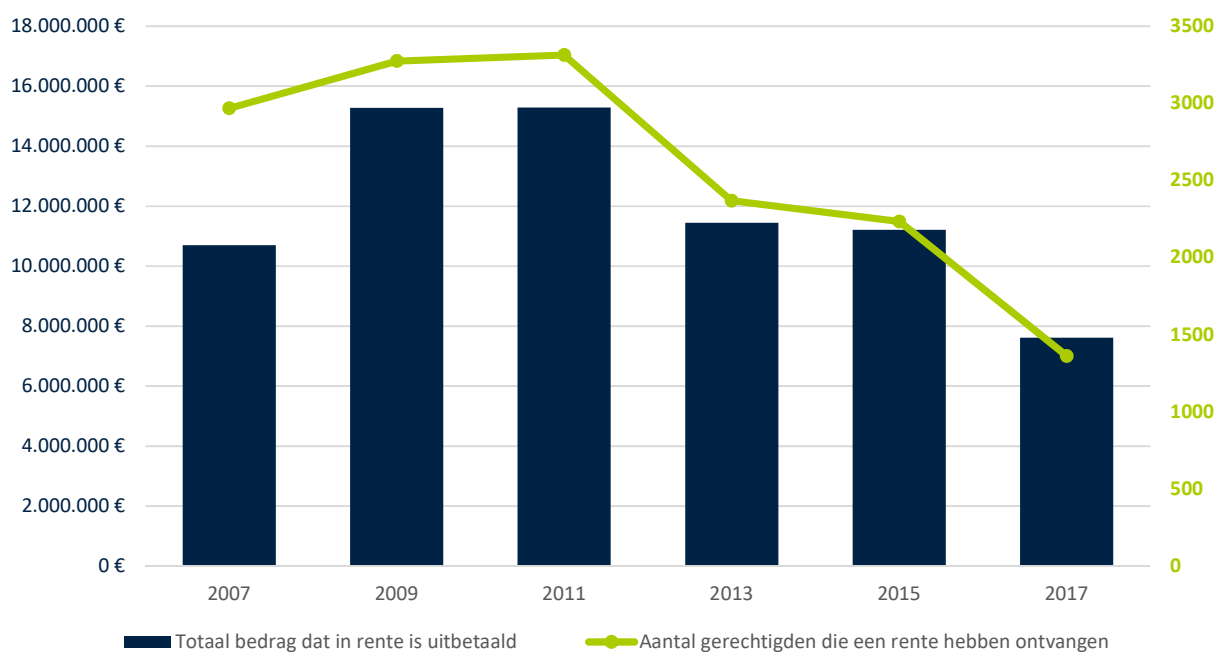
Grafiek 18b. Gemiddeld uitgekeerd pensioenkapitaal



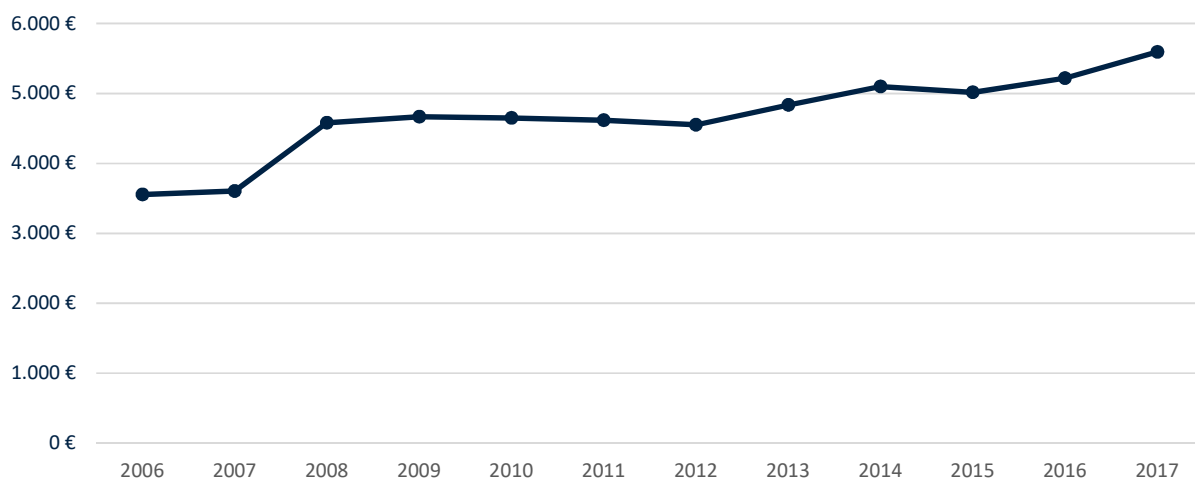
Tabel 18. Uitgekeerd pensioenkapitaal

Jaar	Totaal bedrag dat in kapitaal is uitbetaald	Aantal aangeslotenen die een kapitaal hebben ontvangen	Gemiddeld kapitaal per zelfstandige
2006	€ 35.049.653	1.780	€ 19.691
2007	€ 51.308.160	2.046	€ 25.077
2008	€ 65.929.481	2.668	€ 24.711
2009	€ 65.492.581	2.939	€ 22.284
2010	€ 80.966.343	3.210	€ 25.223
2011	€ 102.894.716	4.007	€ 25.679
2012	€ 128.402.606	4.680	€ 27.436
2013	€ 161.307.334	5.467	€ 29.506
2014	€ 172.002.888	6.953	€ 24.738
2015	€ 195.629.278	7.155	€ 27.342
2016	€ 217.835.193	7.861	€ 27.711
2017	€ 300.606.986	10.449	€ 28.769

Grafiek 19a. Totaal uitgekeerde pensioenrente



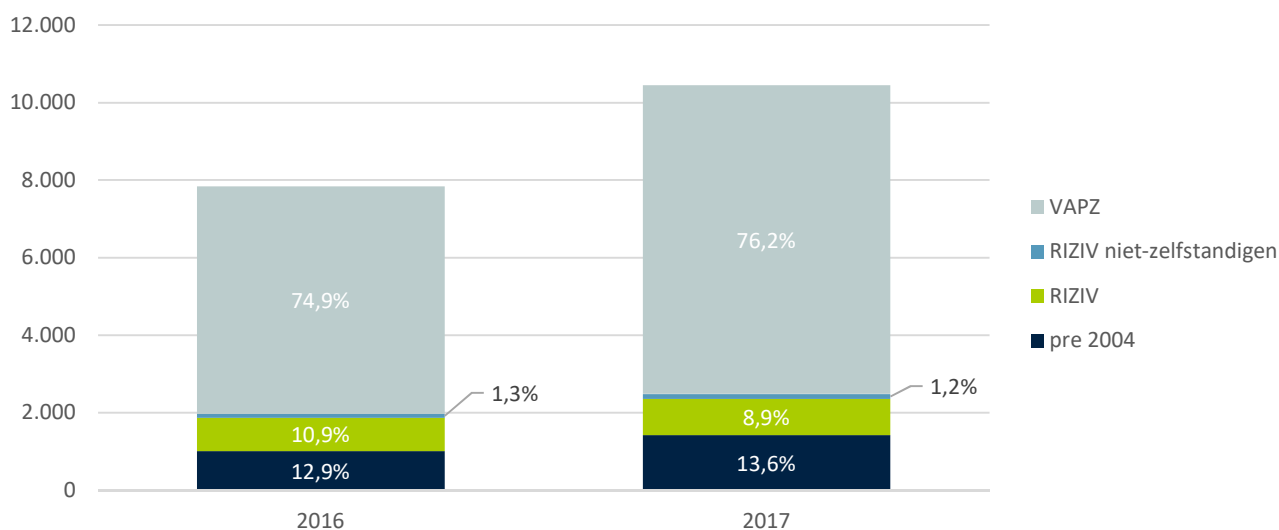
Grafiek 19b. Gemiddeld uitgekeerde pensioenrente



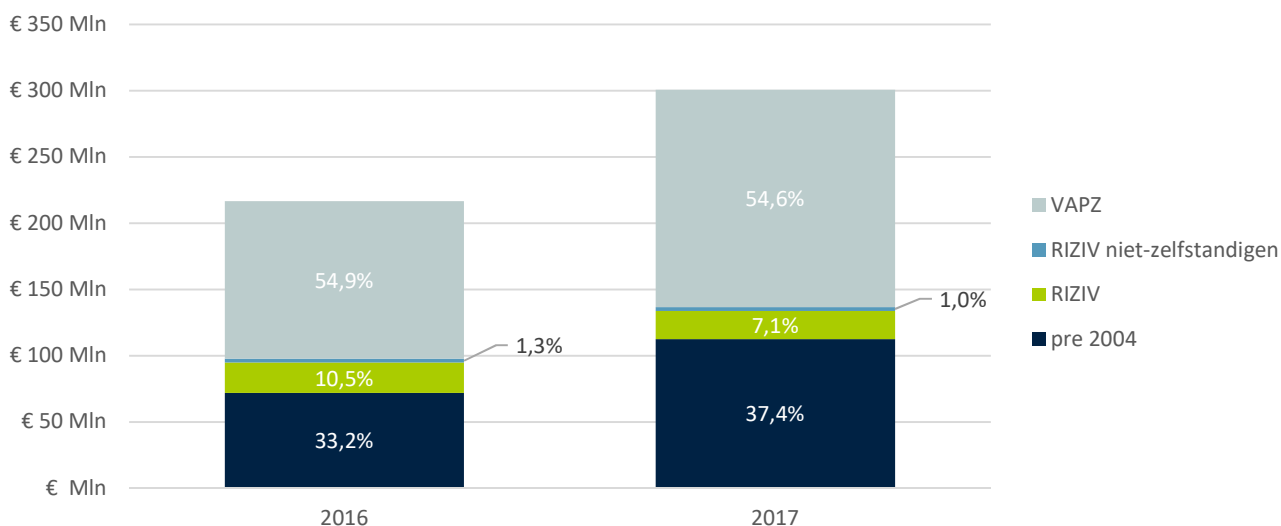
Tabel 19. Uitgekeerde pensioenrente

Jaar	Totaal bedrag dat in rente is uitbetaald	Aantal aangeslotenen die een rente hebben ontvangen	Gemiddelde rente
2006	€ 10.628.176	2.990	€ 3.555
2007	€ 10.700.775	2.968	€ 3.605
2008	€ 15.116.870	3.301	€ 4.579
2009	€ 15.280.291	3.275	€ 4.666
2010	€ 15.026.014	3.231	€ 4.651
2011	€ 15.292.953	3.313	€ 4.616
2012	€ 14.851.571	3.264	€ 4.550
2013	€ 11.448.895	2.368	€ 4.835
2014	€ 11.682.563	2.291	€ 5.099
2015	€ 11.210.615	2.234	€ 5.018
2016	€ 7.098.672	1.360	€ 5.220
2017	€ 7.618.900	1.362	€ 5.594

Grafiek 20a. Aantal uitbetalingen van een pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst



Grafiek 20b. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst (in € mln)



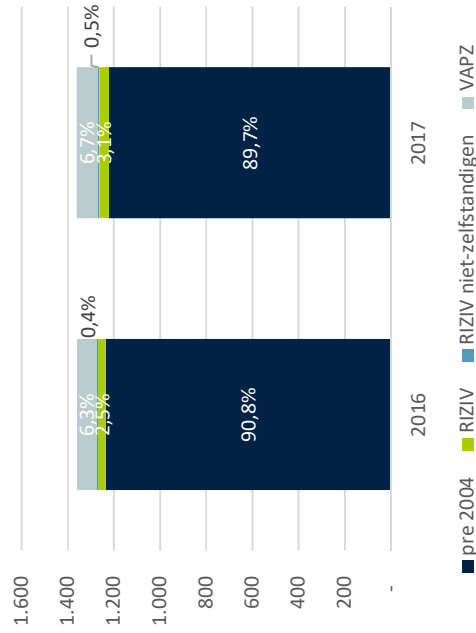
Tabel 20. Totaal uitgekeerd pensioenkapitaal en aantal uitbetalingen per type VAPZ-overeenkomst

	pre 2004	RIZIV	RIZIV niet-zelfstandigen	VAPZ
2016				
Aantal begunstigen	1.013	854	105	5.869
Totaal uitgekeerd bedrag (bruto)	€ 71.943.744	€ 22.788.351	€ 2.848.726	€ 118.958.590
2017				
Aantal begunstigen	1.425	932	127	7.965
Totaal uitgekeerd bedrag (bruto)	€ 112.412.493	€ 21.194.748	€ 2.902.477	€ 164.097.268

Grafiek 21a. Aantal nieuwe begunstigen van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst



Grafiek 21b. Totaal aantal begunstigen van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst



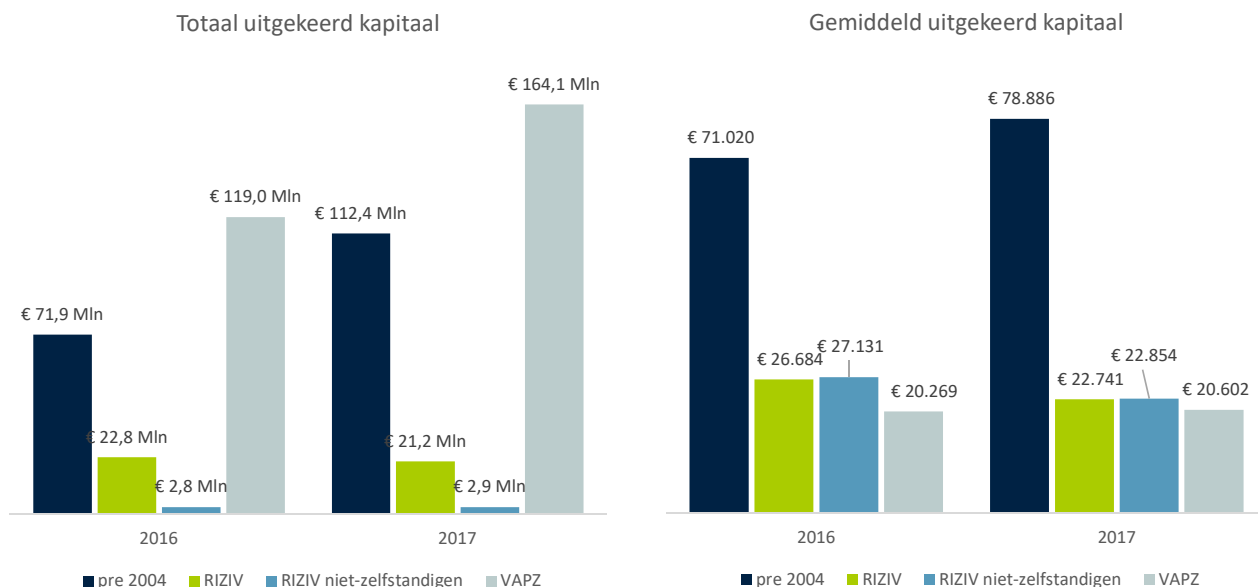
Grafiek 21c. Totaal bedrag aan uitbetaalde pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst (in € mln)



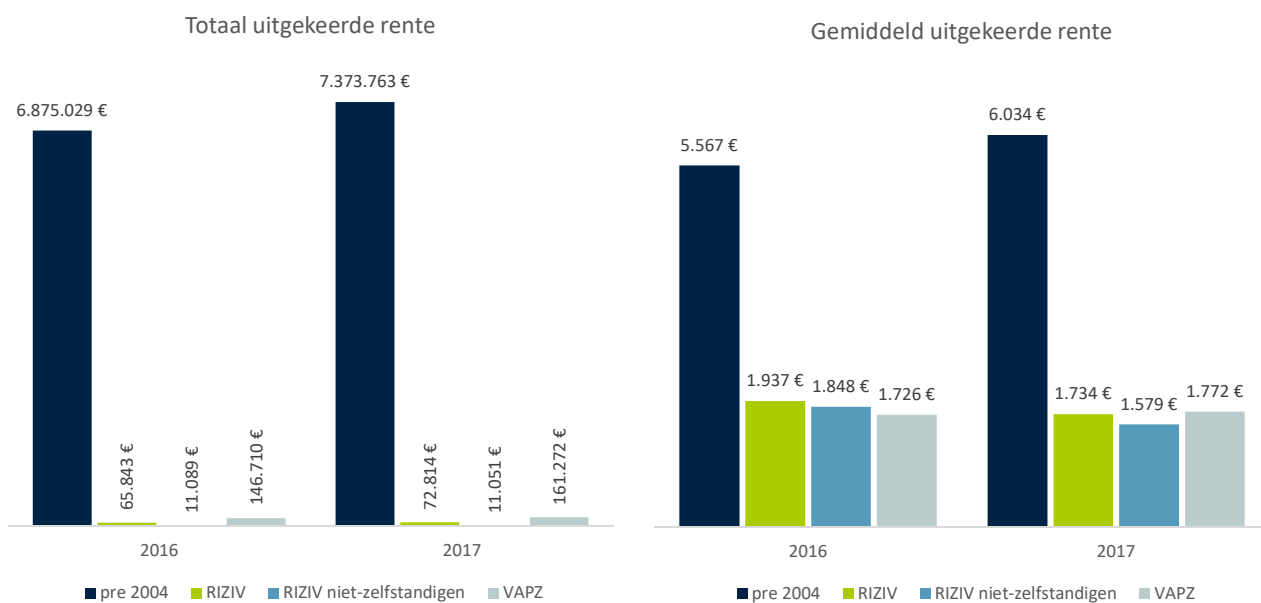
Tabel 21. Uitgekeerde pensioenrentes en aantal begunstigen per type VAPZ-overeenkomst

	Aantal nieuwe rentes voortkomend uit de omzetting van een kapitaal	Totaal aantal rentes voortkomend uit de omzetting van een kapitaal	Totaal uitgekeerd bedrag (bruto) aan rentes voortkomend uit de omzetting van een kapitaal
2016	87	1.360	€ 7.098.672
pre 2004	74	1.235	€ 6.875.029
RIZIV	6	34	€ 65.843
RIZIV niet-zelfstandigen	2	6	€ 11.089
VAPZ	5	85	€ 146.710
2017	77	1.362	€ 7.618.900
pre 2004	58	1.222	€ 7.373.763
RIZIV	9	42	€ 72.814
RIZIV niet-zelfstandigen	1	7	€ 11.051
VAPZ	9	91	€ 161.272

Grafiek 22a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal per type VAPZ-overeenkomst



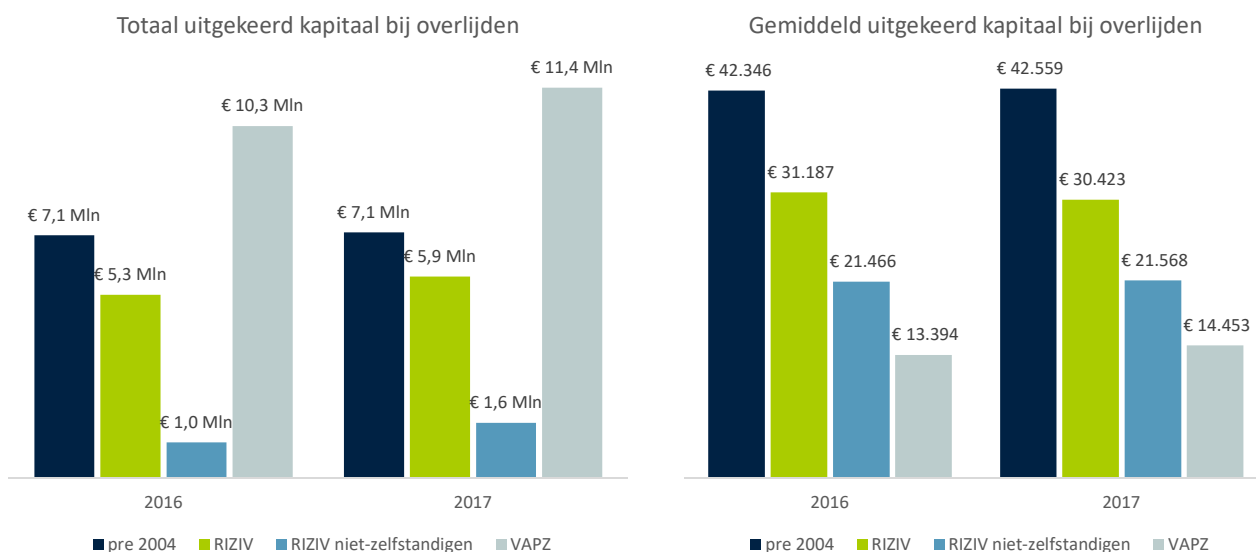
Grafiek 22b. Uitkeringen van een pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst



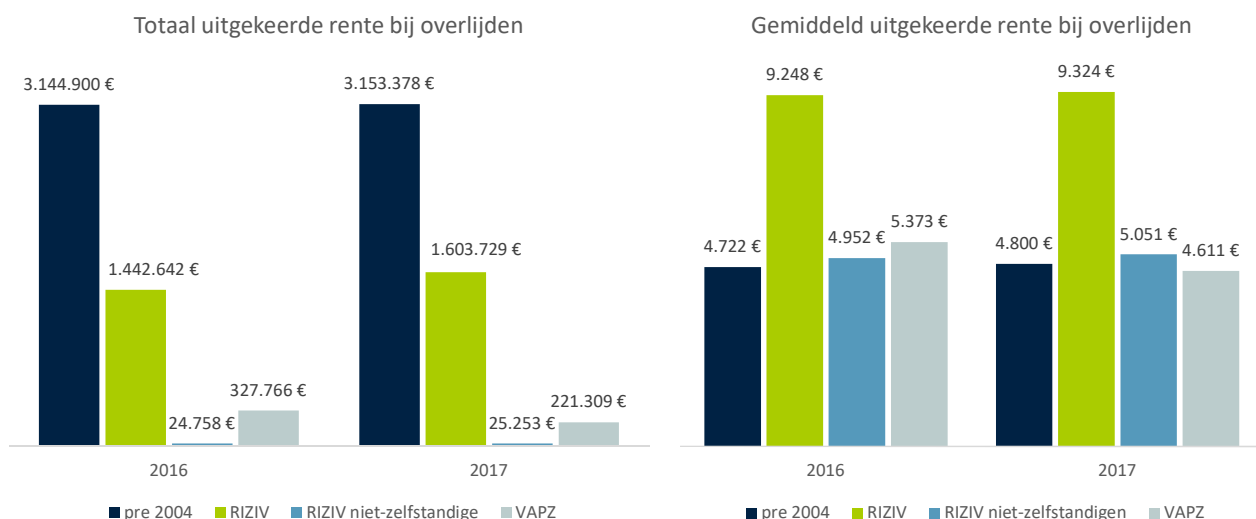
Tabel 22. Uitkeringen van pensioenkapitaal en pensioenrente per type VAPZ-overeenkomst

	Totaal uitgekeerd kapitaal (bruto)	Gemiddeld uitgekeerd kapitaal (bruto)	Totaal uitgekeerde rente (bruto)	Gemiddeld uitgekeerde rente (bruto)
jan/2017	€ 216.539.412	€ 27.616	€ 7.098.672	€ 5.220
pre 2004	€ 71.943.744	€ 71.020	€ 6.875.029	€ 5.567
RIZIV	€ 22.788.351	€ 26.684	€ 65.843	€ 1.937
RIZIV niet-zelfstandigen	€ 2.848.726	€ 27.131	€ 11.089	€ 1.848
VAPZ	€ 118.958.590	€ 20.269	€ 146.710	€ 1.726
jan/2018	€ 300.606.986	€ 28.769	€ 7.618.900	€ 5.594
pre 2004	€ 112.412.493	€ 78.886	€ 7.373.763	€ 6.034
RIZIV	€ 21.194.748	€ 22.741	€ 72.814	€ 1.734
RIZIV niet-zelfstandigen	€ 2.902.477	€ 22.854	€ 11.051	€ 1.579
VAPZ	€ 164.097.268	€ 20.602	€ 161.272	€ 1.772

Grafiek 23a. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst



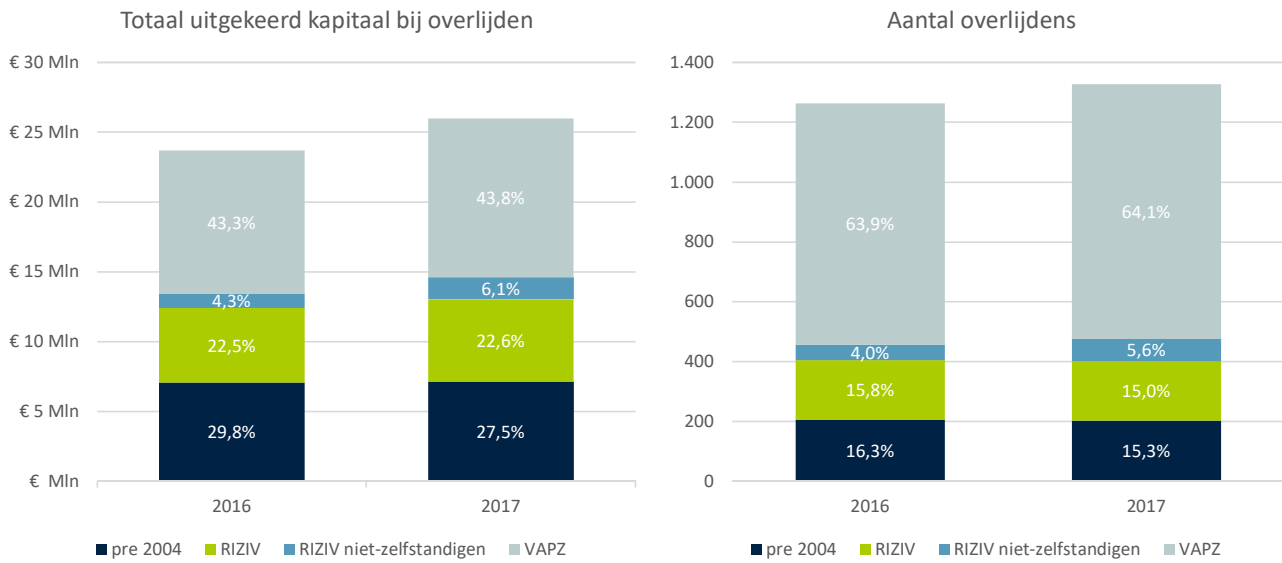
Grafiek 23b. Uitkeringen van een rente bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst



Tabel 23. Uitkeringen van kapitaal en rente bij overlijden per type VAPZ-overeenkomst

	Totaal uitgekeerd kapitaal (bruto)	Gemiddelde uitgekeerd kapitaal (bruto)	Totaal uitgekeerd bedrag (bruto) aan rentes	Gemiddeld uitgekeerd bedrag (bruto) aan rentes
2016	23.694.855	20.568 €	4.920.067 €	5.541 €
pre 2004	7.071.749	42.346 €	3.144.900 €	4.722 €
RIZIV	5.332.988	31.187 €	1.442.642 €	9.248 €
RIZIV niet-zelfstandigen	1.030.365	21.466 €	24.758 €	4.952 €
VAPZ	10.259.753	13.394 €	327.766 €	5.373 €
2017	25.992.075	21.270 €	5.003.669 €	5.673 €
pre 2004	7.149.856	42.559 €	3.153.378 €	4.800 €
RIZIV	5.871.618	30.423 €	1.603.729 €	9.324 €
RIZIV niet-zelfstandigen	1.596.053	21.568 €	25.253 €	5.051 €
VAPZ	11.374.547	14.453 €	221.309 €	4.611 €

Grafiek 24. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden



Tabel 24. Uitkeringen van een kapitaal bij overlijden

	Aantal overlijdens	Totaal uitgekeerd bedrag (bruto)
2016	1.152	€ 23.694.855
pre 2004	167	€ 7.071.749
RIZIV	171	€ 5.332.988
RIZIV niet-zelfstandigen	48	€ 1.030.365
VAPZ	766	€ 10.259.753
2017	1.222	€ 25.992.075
pre 2004	168	€ 7.149.856
RIZIV	193	€ 5.871.618
RIZIV niet-zelfstandigen	74	€ 1.596.053
VAPZ	787	€ 11.374.547

Grafiek 25. Uitkeringen van een rente bij overlijden



Tabel 25. Uitkeringen van een rente bij overlijden

	Totaal aantal rentes	Totaal uitgekeerd bedrag (bruto) aan rentes
2016	888	€ 4.920.067
pre 2004	666	€ 3.144.900
RIZIV	156	€ 1.442.642
RIZIV niet-zelfstandigen	5	€ 24.758
VAPZ	61	€ 327.766
2017	882	€ 5.003.669
pre 2004	657	€ 3.153.378
RIZIV	172	€ 1.603.729
RIZIV niet-zelfstandigen	5	€ 25.253
VAPZ	48	€ 221.309

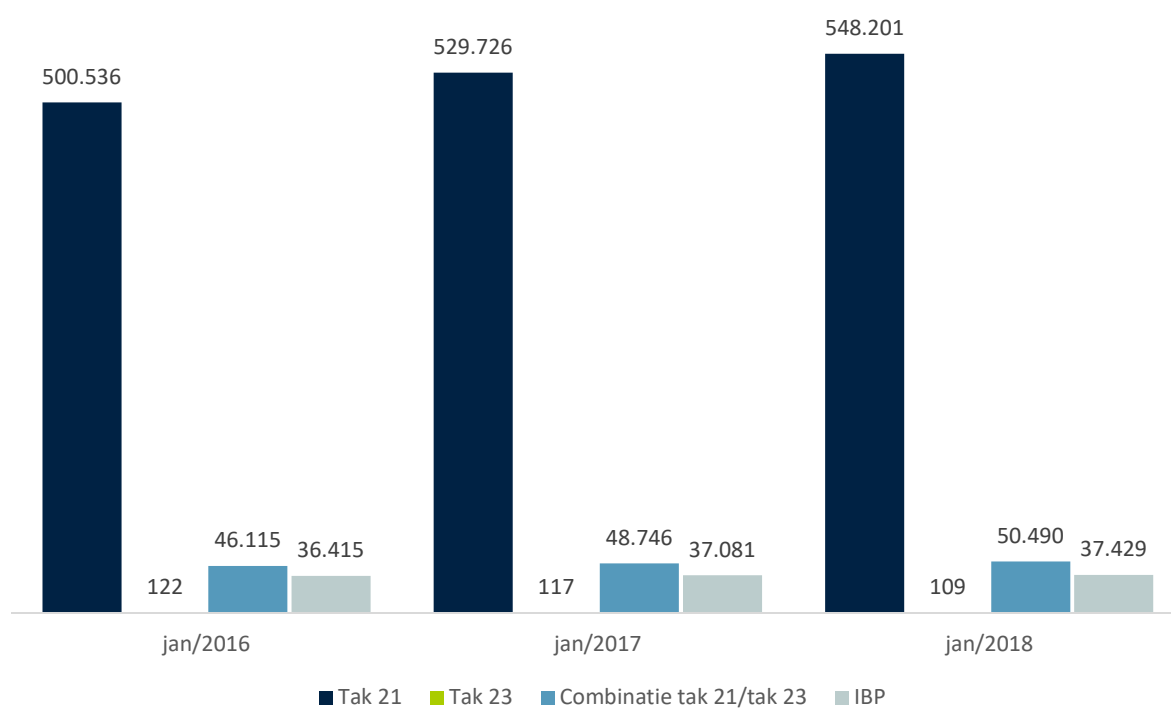
Grafiek 26. Totaal aantal VAPZ-overeenkomsten - IBP vs verzekeraar



Tabel 26. Totaal aantal VAPZ-overeenkomsten - IBP vs verzekeraar

	IBP	Verzekeraar	TOTAAL
jan/2016	36.415	546.773	583.188
jan/2017	37.081	578.589	615.670
jan/2018	37.429	598.800	636.229

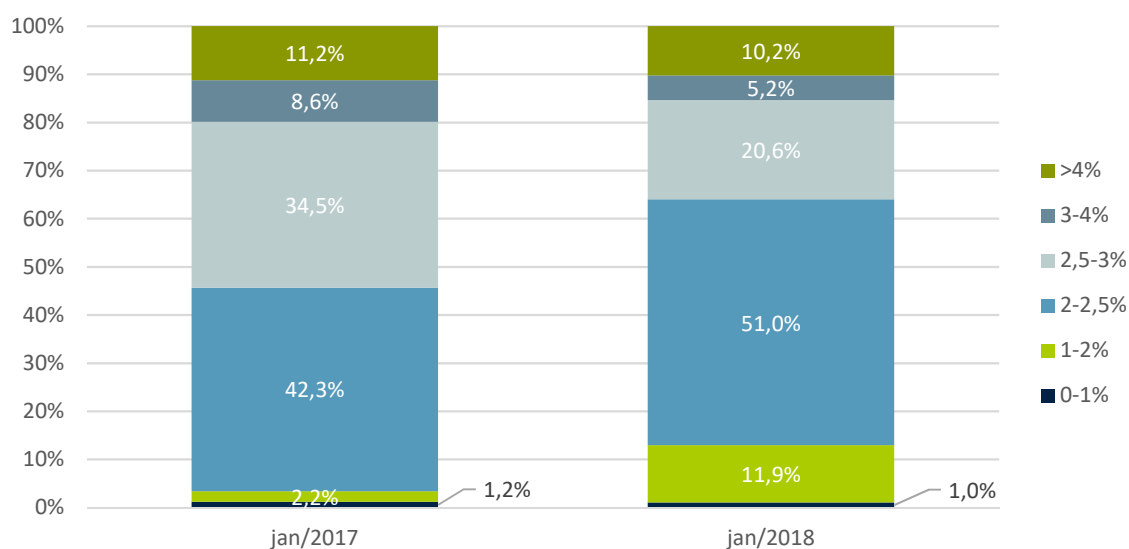
Grafiek 27. VAPZ-overeenkomsten per type beheer



Tabel 27. VAPZ-overeenkomsten per type beheer

	Tak 21	Tak 23	Combinatie tak 21/tak 23	IBP	Totaal
jan/2016	500.536	122	46.115	36.415	583.188
jan/2017	529.726	117	48.746	37.081	615.670
jan/2018	548.201	109	50.490	37.429	636.229

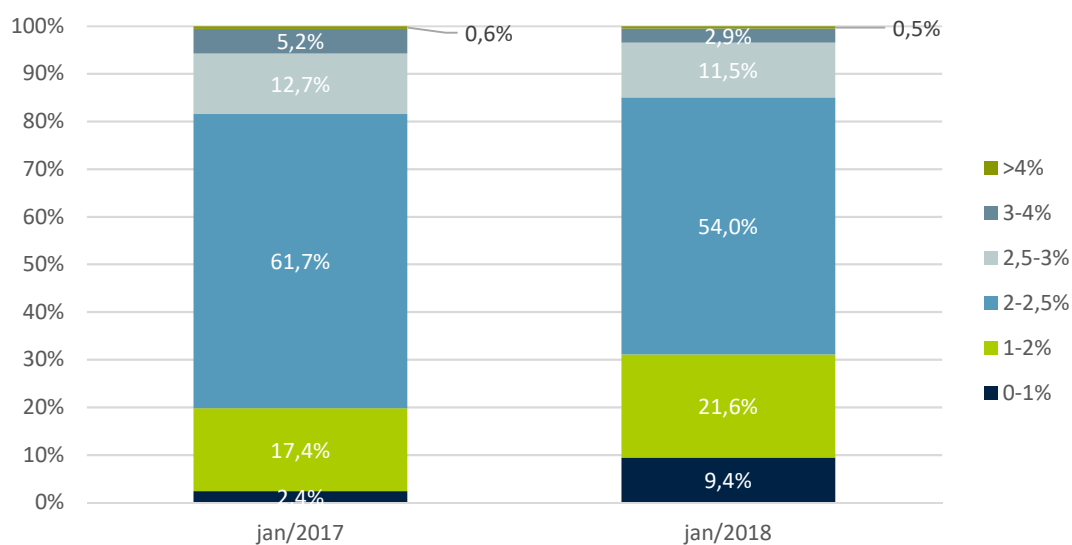
Grafiek 28. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche toegekend rendement



Tabel 28. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche toegekend rendement

Rendement	jan/2017	jan/2018
0-1%	6.729	6.048
1-2%	12.363	69.325
2-2,5%	239.803	297.413
2,5-3%	195.407	120.178
3-4%	48.919	30.107
>4%	63.673	59.542

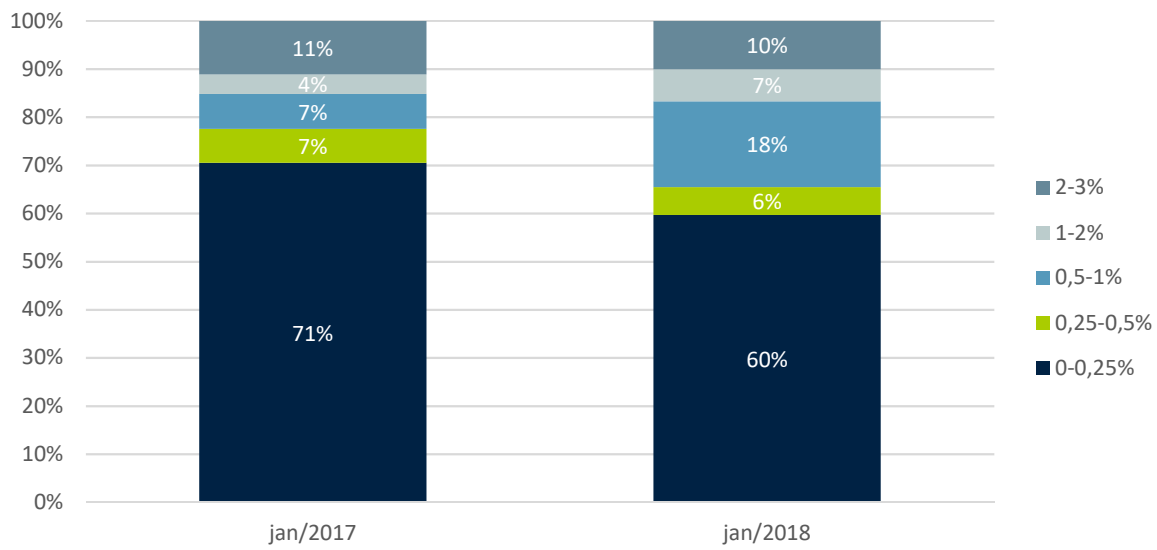
Grafiek 29. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche gewaarborgd rendement in tak 21



Tabel 29. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche gewaarborgd rendement in tak 21

	jan/2017	jan/2018
0-1%	12.676	51.910
1-2%	93.152	119.114
2-2,5%	329.969	297.105
2,5-3%	67.889	63.501
3-4%	27.830	16.068
>4%	3.098	2.923

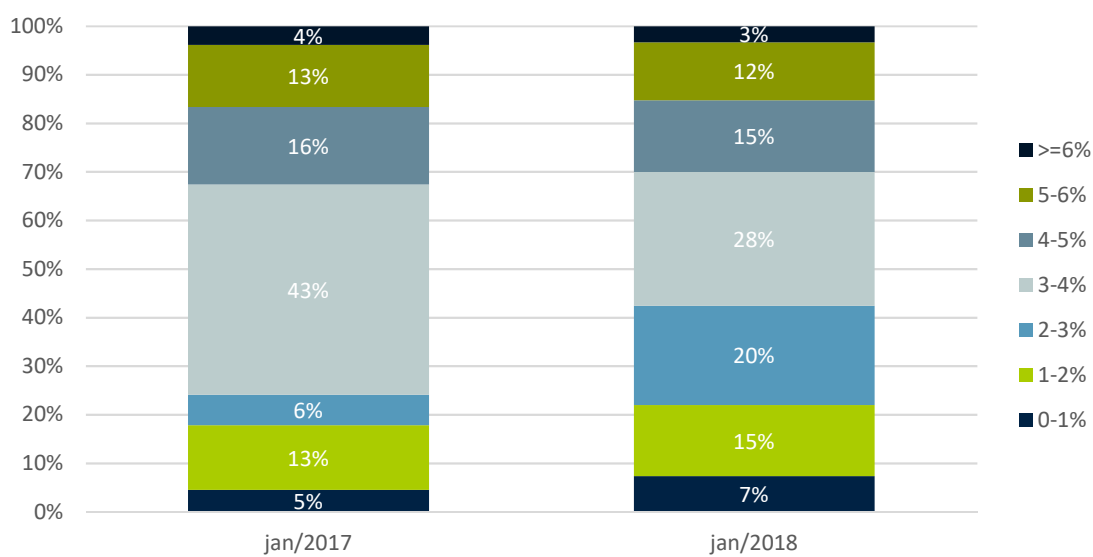
Grafiek 30. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche winstdeelname tak 21



Tabel 30. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche winstdeelname tak 21

Winstdeelname	jan/2017	jan/2018
0-0,25%	376.913	328.749
0,25-0,5%	37.851	31.796
0,5-1%	38.536	98.018
1-2%	21.992	36.642
2-3%	59.322	55.416

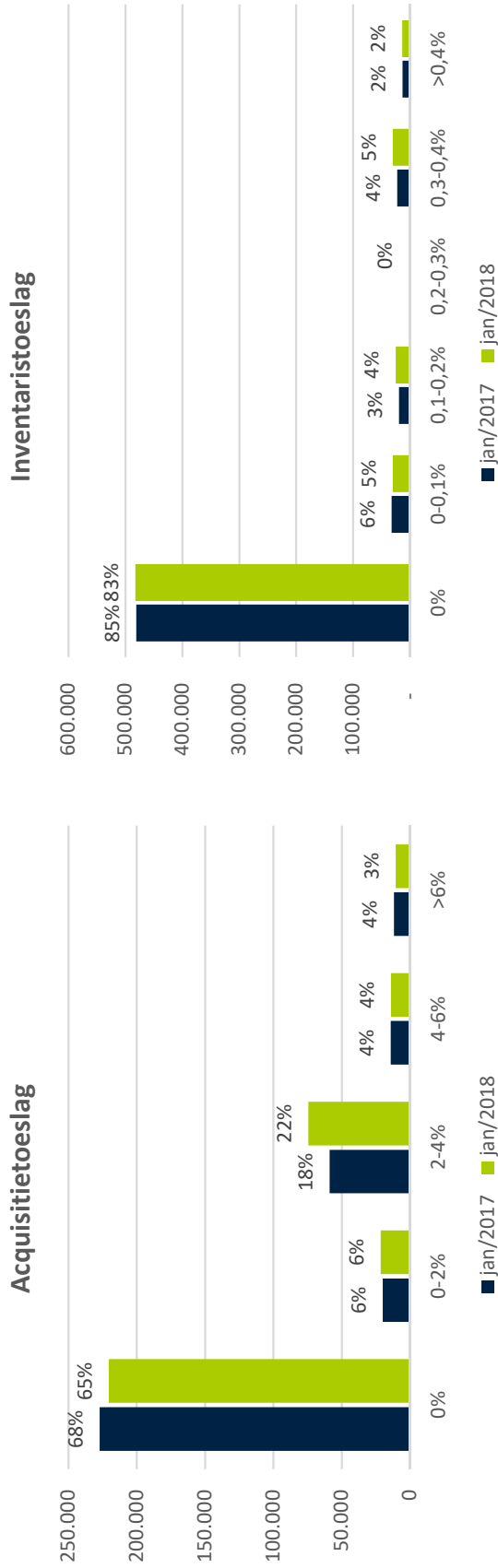
Grafiek 31. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche inningstoelag



Tabel 31. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche inningstoelag

	jan/2017	jan/2018
0-1%	15.052	25.128
1-2%	44.158	49.781
2-3%	20.614	69.420
3-4%	143.593	93.589
4-5%	53.011	50.404
5-6%	42.367	40.441
>=6%	12.829	11.430

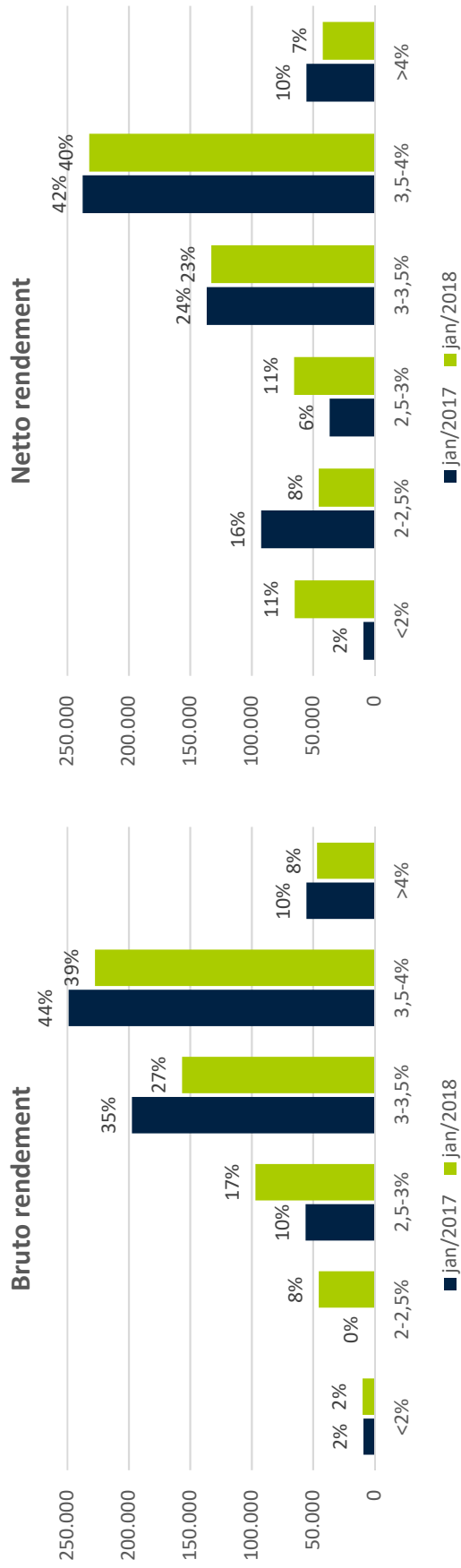
Grafiek 32. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche andere kosten



Tabel 32. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche andere kosten

	Acquisitietoelag		Inventaristoelag	
	jan/2017	jan/2018	jan/2017	jan/2018
0%	227.006	220.415	480.493	482.384
0-2%	19.936	21.310	31.971	30.261
2-4%	58.872	74.339	19.032	24.982
4-6%	14.078	13.747	1.535	1.535
>6%	11.732	10.382	22.448	29.863
			12.950	13.588

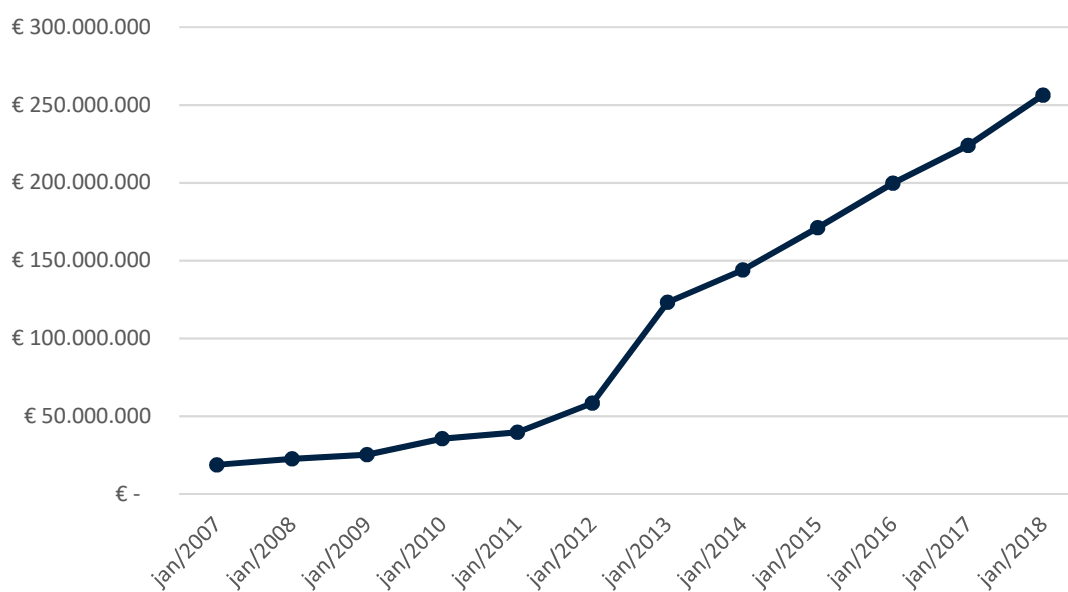
Grafiek 33. Verdeling aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche beleggingsrendement onderliggende portefeuille



Tabel 33. Aantal VAPZ-overeenkomsten per tranche beleggingsrendement onderliggende portefeuille

	Bruto rendement		Netto rendement	
	jan/2017	jan/2018	jan/2017	jan/2018
<2%	9.050	9.612	9.050	65.028
2-2,5%	42	45.319	92.144	45.319
2,5-3%	56.163	96.897	36.418	65.332
3-3,5%	197.295	156.526	136.480	132.675
3,5-4%	248.981	227.536	237.439	232.142
>4%	55.363	46.723	55.363	42.117

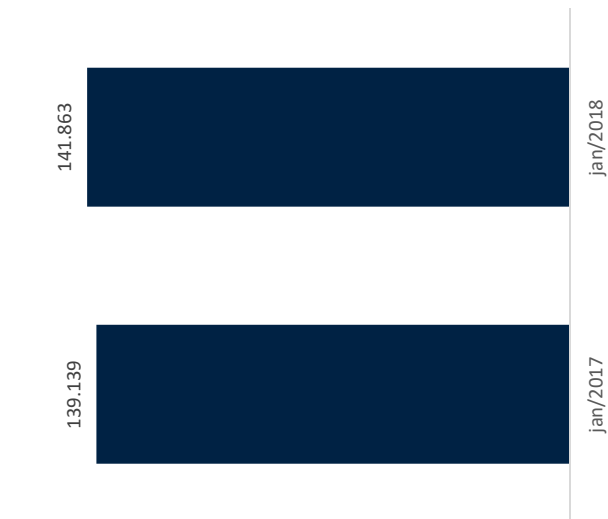
Grafiek 34. Evolutie technische voorzieningen solidariteitsfonds



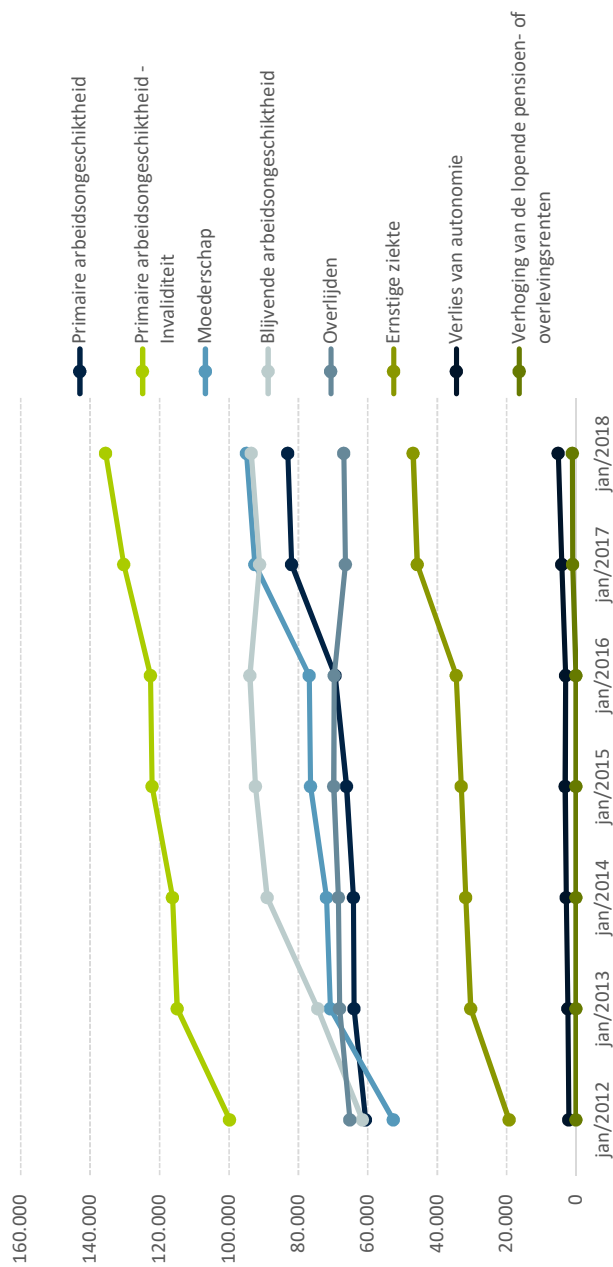
Tabel 34. Evolutie technische voorzieningen solidariteitsfonds

	Bedrag technische voorzieningen	
jan/2007	€	18.894.574
jan/2008	€	22.713.150
jan/2009	€	25.490.562
jan/2010	€	35.769.931
jan/2011	€	39.756.496
jan/2012	€	58.547.649
jan/2013	€	123.350.967
jan/2014	€	144.107.213
jan/2015	€	171.280.601
jan/2016	€	199.718.018
jan/2017	€	224.017.204
jan/2018	€	256.431.840

Grafiek 35a. Aantal aangeslotenen met een sociale VAPZ-overeenkomst



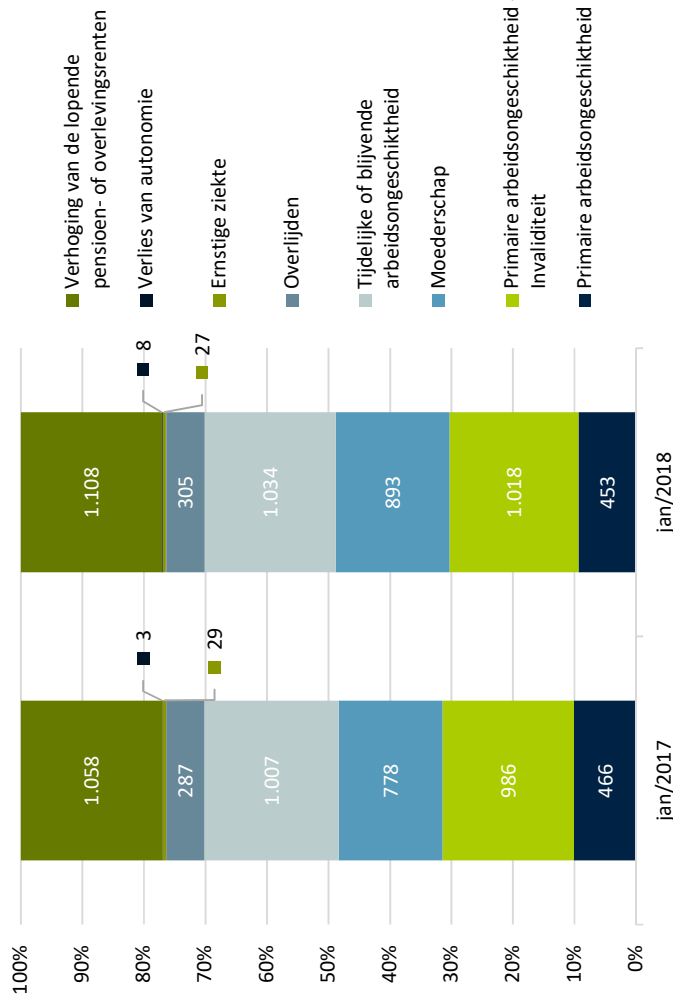
Grafiek 35b. Evolutie van de verdeling van de aangeslotenen per type solidariteitsprestatie



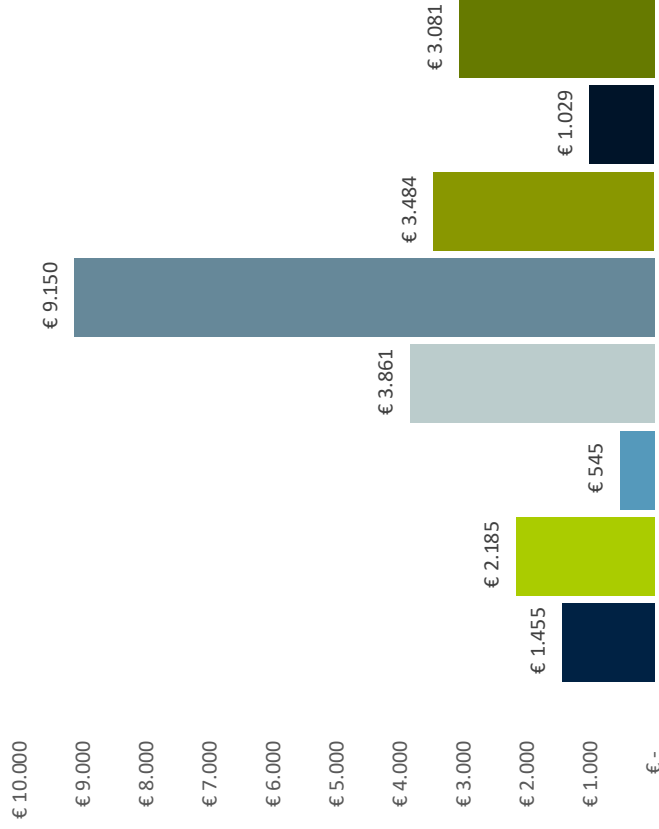
Tabel 35. Aangeslotenen per type solidariteitsprestatie

	Primaire arbeidsongeschiktheid	Primaire arbeidsongeschiktheid - Invaliditeit	Moederschap	Blijvende arbeidsongeschiktheid	Overlijden	Ernstige ziekte	Verlies van autonomie	Verhoging van de lopende pensioen- of overlevingsrenten
jan/2012	60.645	99.801	52.651	61.547	65.140	19.298	2.068	-
jan/2013	63.958	114.883	70.745	74.375	68.112	30.313	2.366	-
jan/2014	64.157	116.276	71.908	88.957	68.462	31.756	2.825	-
jan/2015	66.155	122.144	76.471	92.369	69.794	33.070	3.130	-
jan/2016	69.441	122.599	76.910	93.972	69.648	34.488	2.987	-
jan/2017	81.894	130.299	92.544	91.130	66.421	45.729	4.132	968
jan/2018	83.020	135.552	94.937	93.575	66.908	46.926	5.142	1.031

Grafiek 36a. Aantal begunstigen per type solidariteitsprestatie



Grafiek 36b. Gemiddeld uitgekeerd bedrag per type solidariteitsprestatie (2017)



Tabel 36. Aantal begunstigen en gemiddeld uitgekeerd bedrag per type solidariteitsprestatie

	jan/2017	jan/2018	Primaire arbeidsongeschiktheid	Primaire arbeidsongeschiktheid - Invaliditeit	Moederschap	Tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid	Overlijden	Ernstige ziekte	Verlies van autonomie	Verhoging van de lopende pensioen- of overlevingsrenten
aantal begunstigen	466	453	466	986	778	1.007	287	29	3	1.058
gemiddeld uitgekeerd bedrag	€ 1.020	€ 1.455	€ 1.020	€ 2.053	€ 394	€ 2.534	€ 10.069	€ 2.701	€ 1.880	€ 4.639
	€ 1.455	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185	€ 545	€ 3.861	€ 9.150	€ 3.484	€ 1.029	€ 3.081

STATISTISCHE BIJLAGE - WAPBL

Karakteristieken van de WAPBL-toezeggingen

Grafiek 1. Evolutie van het aantal WAPBL-toezeggingen

Tabel 1. Evolutie van het aantal WAPBL-toezeggingen

Grafiek 2. Aard van de WAPBL-toezeggingen

Tabel 2. Aard van de WAPBL-toezeggingen

Grafiek 3. Verdeling collectieve vs individuele WAPBL-toezeggingen

Tabel 3. Verdeling collectieve vs individuele WAPBL-toezeggingen

Grafiek 4. Verdeling WAPBL-toezeggingen volgens aantal aangeslotenen per toezegging

Tabel 4. Verdeling WAPBL-toezeggingen volgens aantal aangeslotenen per toezegging

Grafiek 5. Verdeling WAPBL-toezeggingen met 1 aangeslotene - individuele vs collectieve toezegging

Tabel 5. Verdeling WAPBL-toezeggingen met 1 aangeslotene - individuele vs collectieve toezegging

Grafiek 6. Verdeling WAPBL-toezeggingen per type beheer

Tabel 6. Verdeling WAPBL-toezeggingen per type beheer

Karakteristieken van de aangesloten bedrijfsleiders

Grafiek 7a. Aantal unieke aangeslotenen

Grafiek 7b. Aantal unieke aangeslotenen per geslacht

Grafiek 7c. Aantal unieke aangeslotenen per categorie

Tabel 7. Aantal unieke aangeslotenen

Grafiek 8a. Verdeling van het aantal vrouwelijke unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie

Grafiek 8b. Verdeling van het aantal mannelijke unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie

Tabel 8. Verdeling van het aantal unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie en per geslacht

Grafiek 9a. Aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider

Grafiek 9b. Verdeling van het aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider en per geslacht

Tabel 9. Aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider

Grafiek 10. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels

Tabel 10. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels - Aantal aangeslotenen

Karakteristieken van de inrichters

Grafiek 11. Aantal inrichters volgens aantal WAPBL-toezeggingen

Tabel 11. Aantal inrichters volgens aantal WAPBL-toezeggingen

Grafiek 12. Aantal inrichters volgens aantal aangeslotenen

Tabel 12. Aantal inrichters volgens aantal aangeslotenen

Karakteristieken van de bijdragen

Grafiek 13a. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen bij verzekeraars

Grafiek 13b. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen bij IBP's

Tabel 13. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen - IBP vs Verzekeraar

Grafiek 14. Verdeling van de bijdragen per type WAPBL-toezegging

Tabel 14. Verdeling van de bijdragen per type WAPBL-toezegging

Karakteristieken van de reserves

Grafiek 15. Verdeling van de totale reserve volgens leeftijd en geslacht

Tabel 15. Verdeling van de totale reserve volgens leeftijd en geslacht

Grafiek 16. Verdeling van de totale reserve volgens geslacht

Tabel 16. Verdeling van de totale reserve volgens geslacht

Grafiek 17. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie

Tabel 17. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie
Grafiek 18a. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en geslacht
Grafiek 18b. Gemiddelde reserve per geslacht
Tabel 18. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en geslacht
Grafiek 19. Gemiddelde reserve van vrouwen, uitgedrukt in percentage tegenover de gemiddelde reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie
Tabel 19. Gemiddelde reserve van vrouwen, uitgedrukt in percentage tegenover de gemiddelde reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie
Grafiek 20a. Mediaan reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Grafiek 20b. Mediaan reserve per geslacht
Tabel 20. Mediaan reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Grafiek 21. Mediaan en gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Tabel 21. Mediaan en gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en per geslacht
Grafiek 22. Mediaan vs gemiddelde reserve
Tabel 22. Mediaan vs gemiddelde reserve
Grafiek 23a. Reserve in functie van het statuut
Grafiek 23b. Reserve in functie van het type beheer
Tabel 23. Reserve in functie van het statuut en type beheer

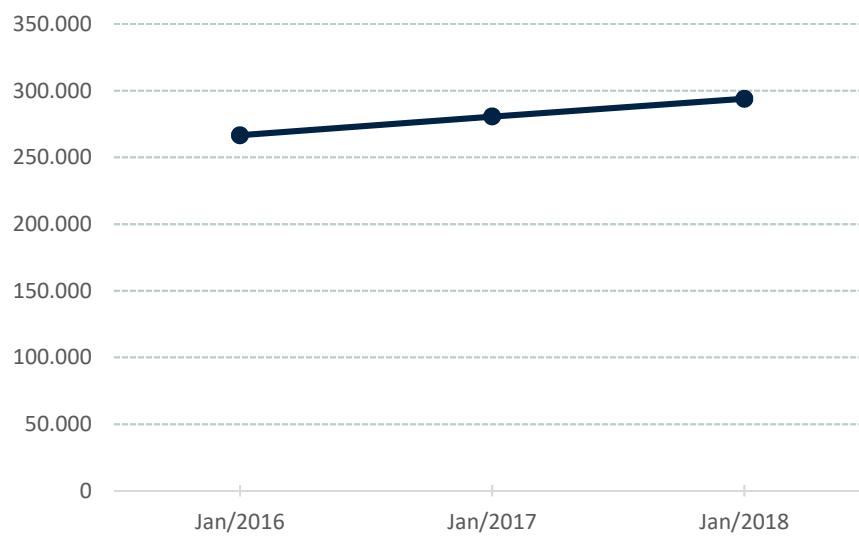
Karakteristieken van de uitkeringen

Grafiek 24a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal
Grafiek 24b. Uitkeringen van een pensioenrente
Grafiek 24c. Uitkeringen van een overlijdenskapitaal
Tabel 24. Uitkeringen van kapitaal en rente
Grafiek 25a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal
Grafiek 25b. Uitkeringen van een pensioenrente
Grafiek 25c. Uitkeringen van een overlijdenskapitaal
Tabel 25. Uitkeringen van kapitaal en rente
Grafiek 26a. Gemiddeld uitgekeerd pensioenkapitaal IBP vs verzekeraar
Grafiek 26b. Gemiddeld uitgekeerde pensioenrente IBP vs verzekeraar
Tabel 26. Gemiddeld uitgekeerde pensioenkapitalen en –rentes

Karakteristieken van de pensioeninstelling

Grafiek 27. Aantal instellingen volgens aanbod types WAPBL-toezegging
Tabel 27. Aantal instellingen volgens aanbod types WAPBL-toezegging

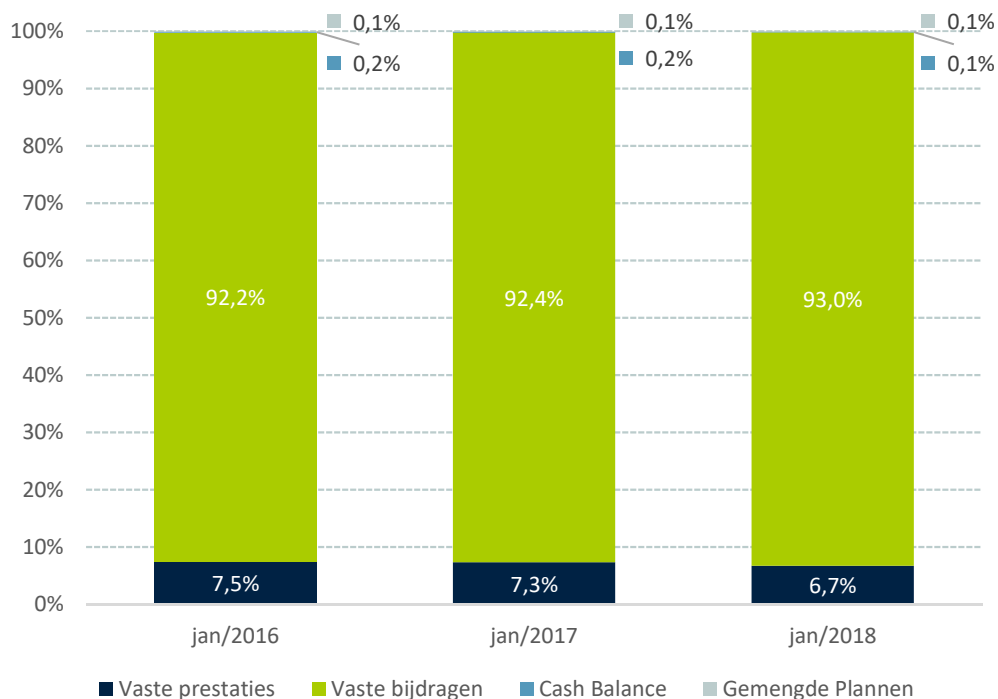
Grafiek 1. Evolutie van het aantal WAPBL-toezeggingen



Tabel 1. Evolutie van het aantal WAPBL-toezeggingen

	Aantal toezeggingen
Jan/2016	266.567
Jan/2017	280.650
Jan/2018	294.002

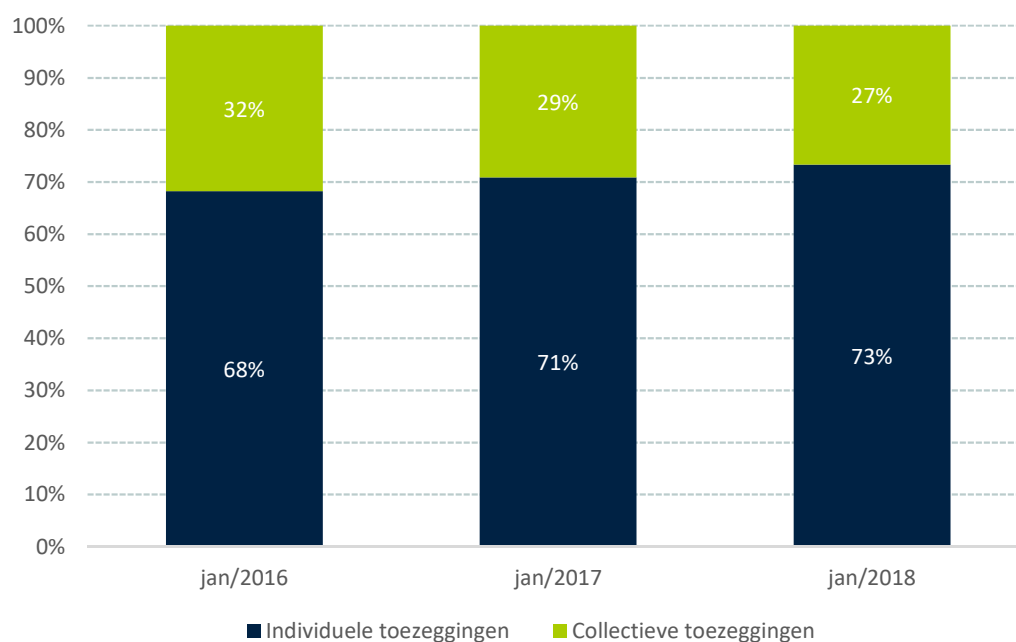
Grafiek 2. Aard van de WAPBL-toezeggingen



Tabel 2. Aard van de WAPBL-toezeggingen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
IBP	232	268	308
Vaste prestaties	22	20	36
Vaste bijdragen	159	194	220
Cash Balance	47	47	49
Gemengde toezegging	4	7	3
Verzekeraar	266.335	280.382	293.694
Vaste prestaties	20.013	20.500	19.745
Vaste bijdragen	245.684	259.244	273.348
Cash Balance	397	406	383
Gemengde toezegging	241	232	218

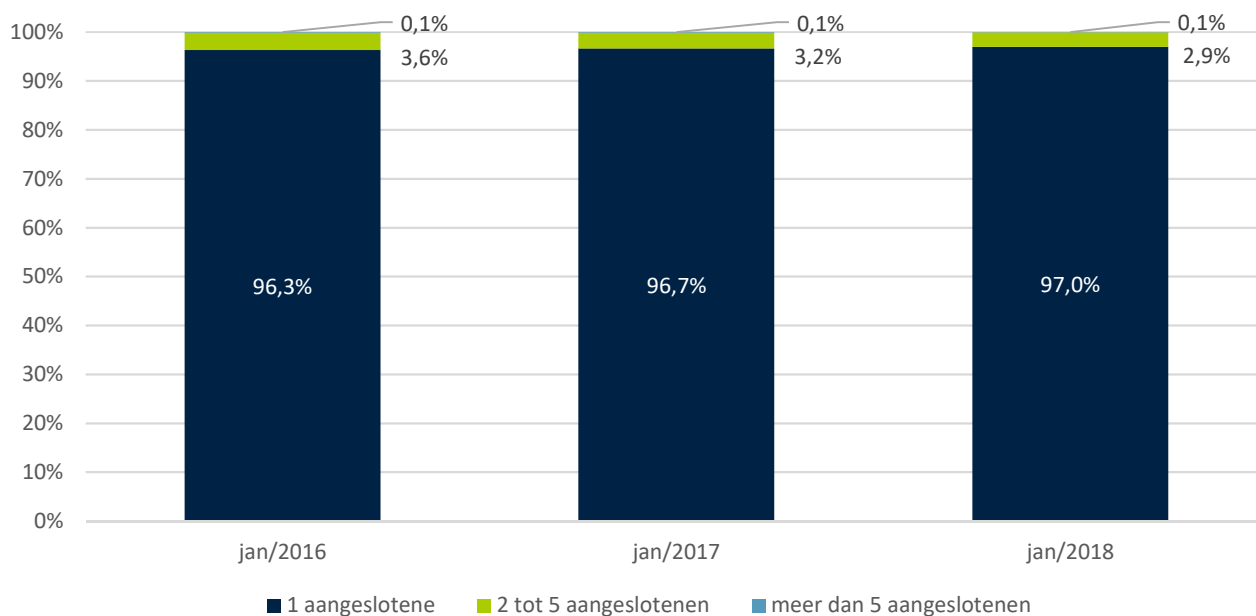
Grafiek 3. Verdeling collectieve vs individuele WAPBL-toezeggingen



Tabel 3. Verdeling collectieve vs individuele WAPBL-toezeggingen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
IBP	232	268	308
Individuele toezeggingen	24	44	71
Collectieve toezeggingen	208	224	237
Verzekeraar	266.335	280.382	293.694
Individuele toezeggingen	181.949	198.946	215.591
Collectieve toezeggingen	84.386	81.436	78.103

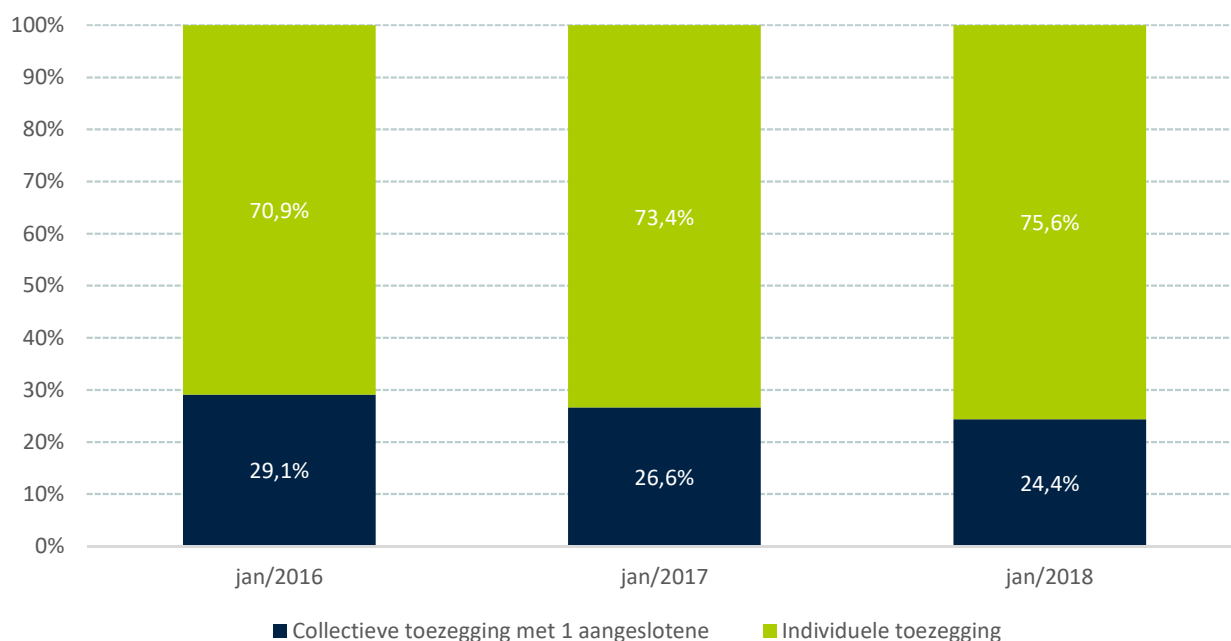
Grafiek 4. Verdeling WAPBL-toezeggingen volgens aantal aangeslotenen per toezegging



Tabel 4. Verdeling WAPBL-toezeggingen volgens aantal aangeslotenen per toezegging

Aantal aangeslotenen	jan/2016	jan/2017	jan/2018
IBP	232	268	308
1	192	225	260
2 - 5	28	28	34
6 - 10	6	9	8
11 - 50	5	5	5
> 50	1	1	1
Verzekeraar	266.335	280.382	293.694
1	256.540	271.036	284.831
2 - 5	9.447	8.995	8.532
6 - 10	227	231	214
11 - 50	113	110	103
> 50	8	10	14

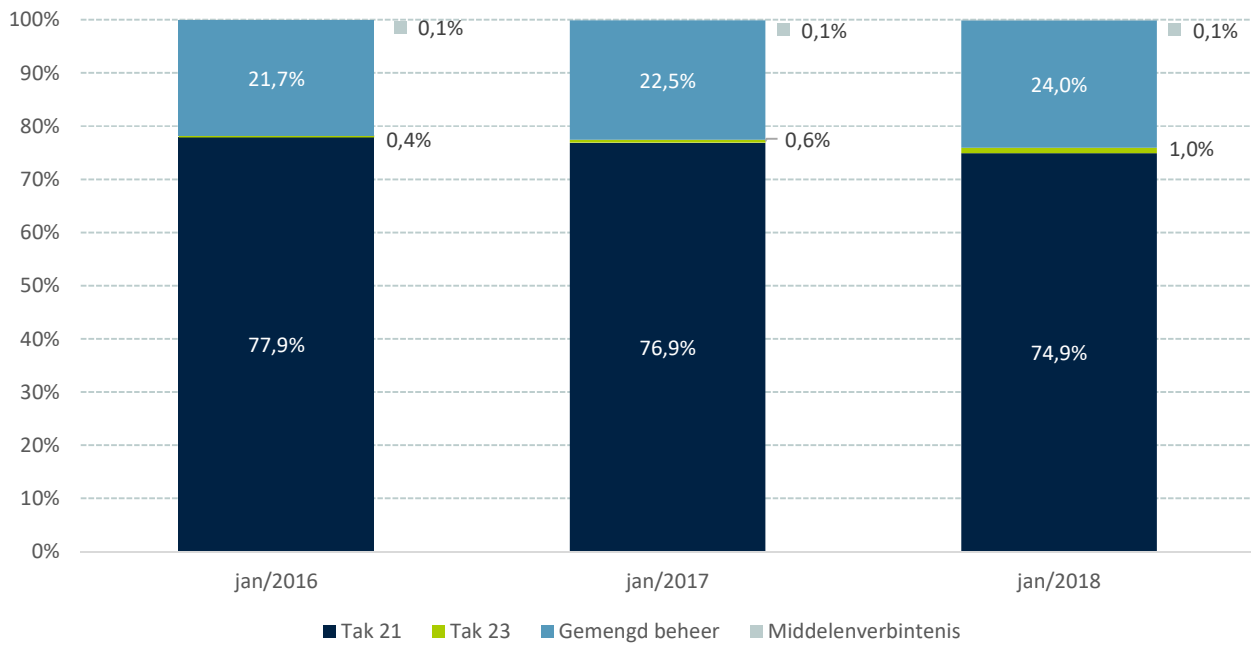
Grafiek 5. Verdeling WAPBL-toezeggingen met 1 aangeslotene - individuele vs collectieve toezegging



Tabel 5. Verdeling WAPBL-toezeggingen met 1 aangeslotene - individuele vs collectieve toezegging

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
IBP	192	225	260
Individuele toezegging	24	44	71
Collectieve toezegging met 1 aangeslotene	168	181	189
Verzekeraar	256.540	271.036	284.831
Individuele toezegging	181.949	198.946	215.591
Collectieve toezegging met 1 aangeslotene	74.591	72.090	69.240

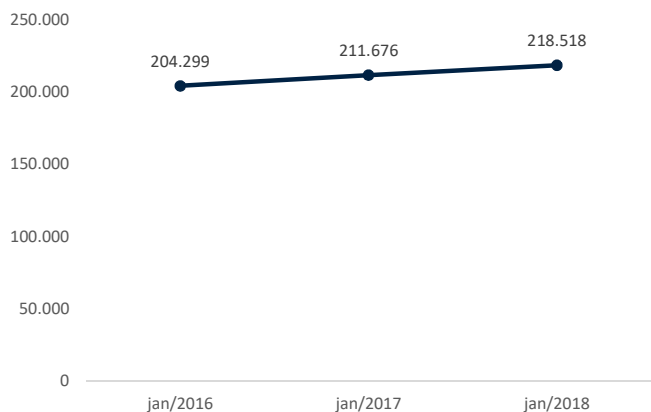
Grafiek 6. Verdeling WAPBL-toezeggingen per type beheer



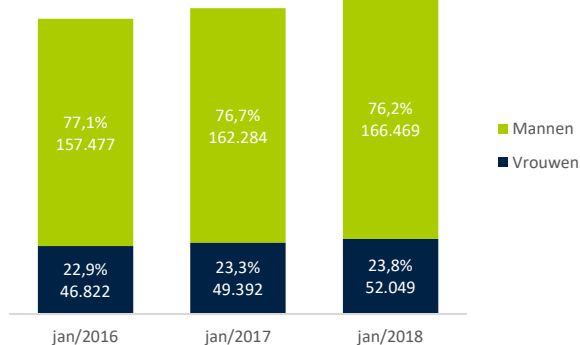
Tabel 6. Verdeling WAPBL-toezeggingen per type beheer

	Jan/2016	jan/2017	jan/2018
Tak 21	207.531	215.711	220.181
Tak 23	1.096	1.559	3.027
Gemengd beheer	57.714	63.120	70.486
Middelenverbintenis	226	260	308

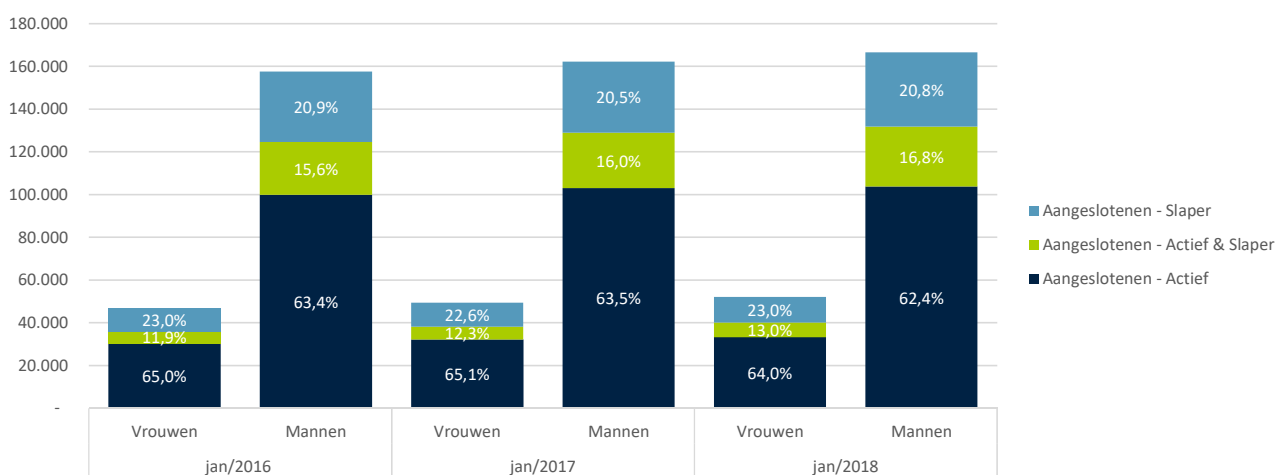
Grafiek 7a. Aantal unieke aangeslotenen



Grafiek 7b. Aantal unieke aangeslotenen per geslacht



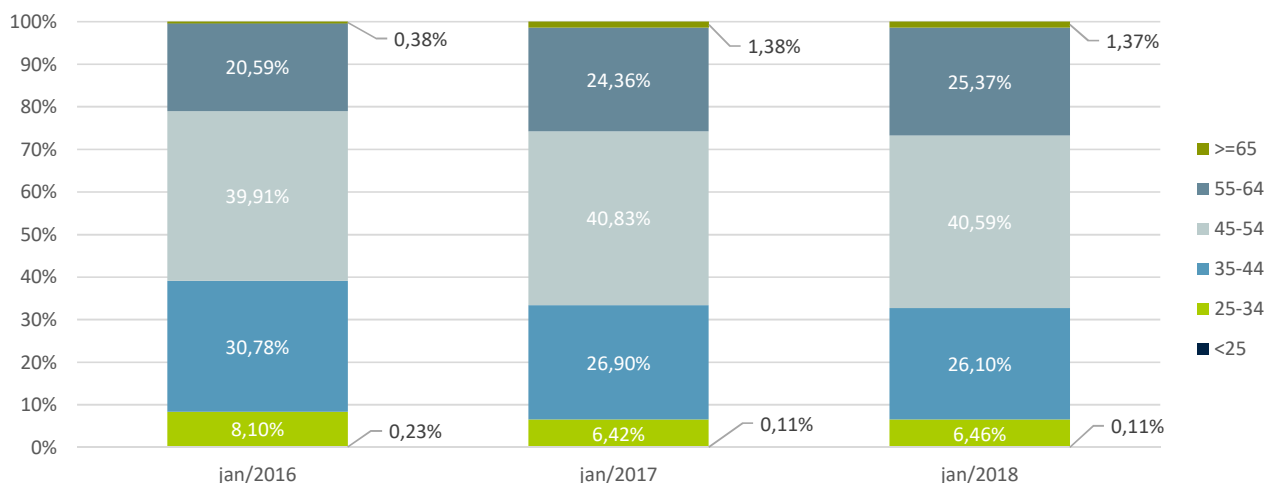
Grafiek 7c. Aantal unieke aangeslotenen per categorie



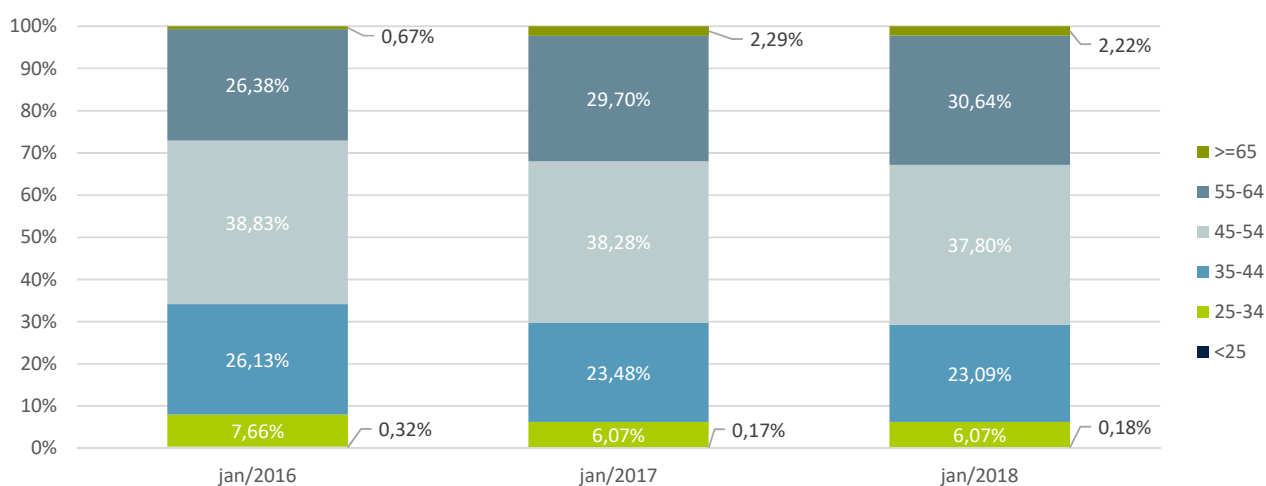
Tabel 7. Aantal unieke aangeslotenen

	Aangeslotenen - Actief	Aangeslotenen - Actief & Slaper	Aangeslotenen - Slaper	TOTAAL
jan/2016	130.356	30.236	43.707	204.299
Vrouwen	30.439	5.593	10.790	46.822
Mannen	99.917	24.643	32.917	157.477
jan/2017	135.174	32.085	44.417	211.676
Vrouwen	32.145	6.086	11.161	49.392
Mannen	103.029	25.999	33.256	162.284
jan/2018	137.123	34.763	46.632	218.518
Vrouwen	33.310	6.768	11.971	52.049
Mannen	103.813	27.995	34.661	166.469

Grafiek 8a. Verdeling van het aantal vrouwelijke unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie



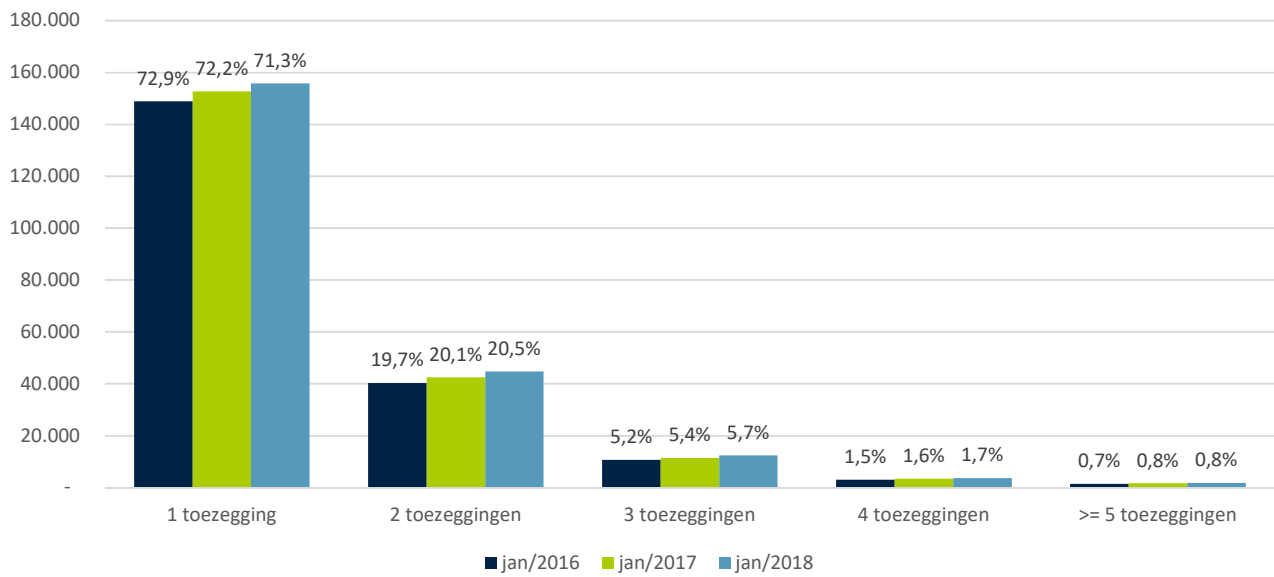
Grafiek 8b. Verdeling van het aantal mannelijke unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie



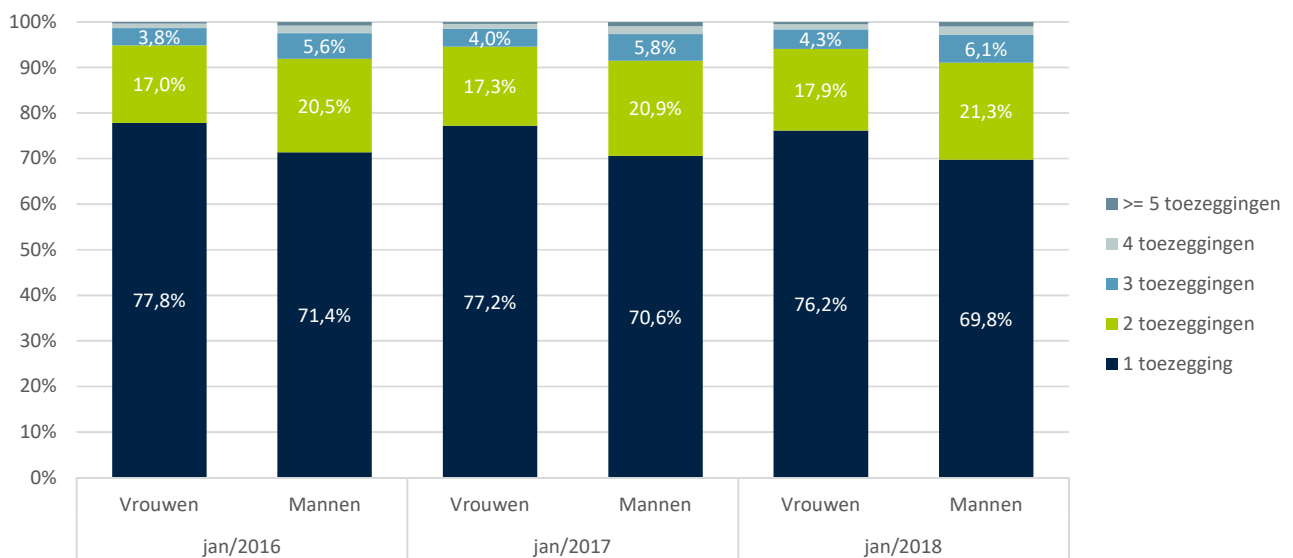
Tabel 8. Verdeling van het aantal unieke aangeslotenen per leeftijdscategorie en per geslacht

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Vrouwen	46.822	49.392	52.049
<25	109	56	59
25-34	3.794	3.170	3.362
35-44	14.413	13.286	13.583
45-54	18.687	20.168	21.129
55-64	9.639	12.030	13.204
>=65	180	682	712
Mannen	157.477	162.284	166.469
<25	511	280	294
25-34	12.068	9.844	10.103
35-44	41.141	38.112	38.440
45-54	61.154	62.128	62.931
55-64	41.550	48.202	51.001
>=65	1.053	3.718	3.700
TOTAAL	204.299	211.676	218.518

Grafiek 9a. Aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider



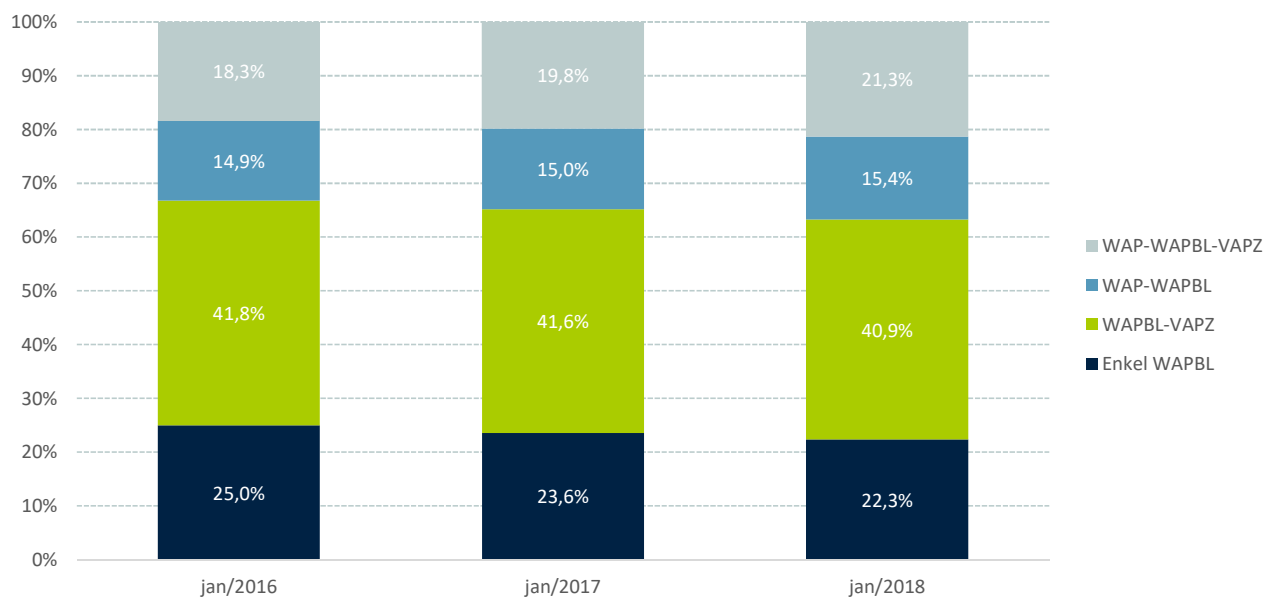
Grafiek 9b. Verdeling van het aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider en per geslacht



Tabel 9. Aantal WAPBL-toezeggingen per bedrijfsleider

	1 toezegging	2 toezeggingen	3 toezeggingen	4 toezeggingen	>=5 toezeggingen
jan/2016	148.884	40.301	10.662	3.021	1.451
jan/2017	152.737	42.496	11.435	3.372	1.646
jan/2018	155.790	44.782	12.422	3.705	1.826

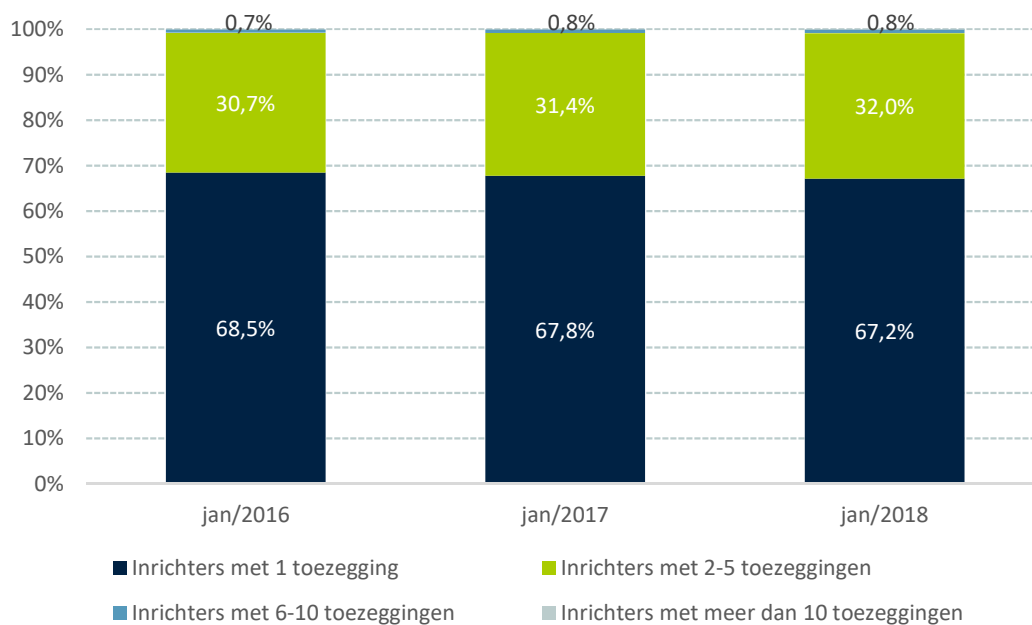
Grafiek 10. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels



Tabel 10. Cumul met andere aanvullende pensioenstelsels - Aantal aangeslotenen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Enkel WAPBL	51.908	50.893	49.801
WAPBL-VAPZ	86.851	89.749	91.296
WAP-WAPBL	31.010	32.458	34.399
WAP-WAPBL-VAPZ	38.099	42.780	47.488

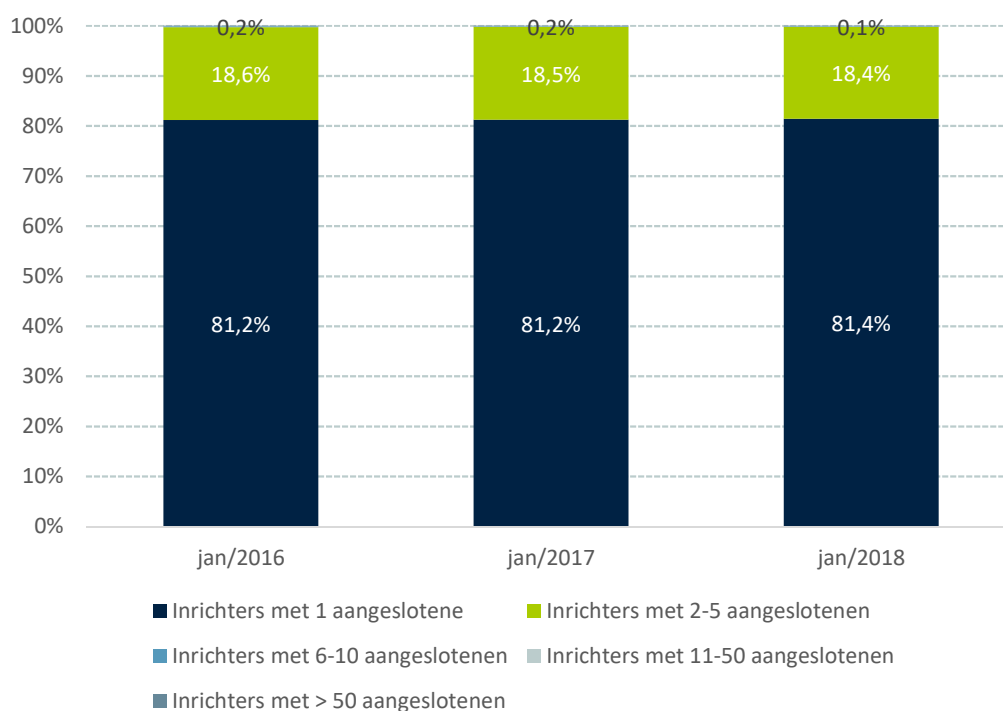
Grafiek 11. Aantal inrichters volgens aantal WAPBL-toezeggingen



Tabel 11. Aantal inrichters volgens aantal WAPBL-toezeggingen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Inrichters met 1 toezegging	122.617	126.463	129.855
Inrichters met 2-5 toezeggingen	55.031	58.615	61.783
Inrichters met 6-10 toezeggingen	1.301	1.409	1.518
Inrichters met meer dan 10 toezeggingen	137	158	182
Totaal aantal inrichters	179.086	186.645	193.338

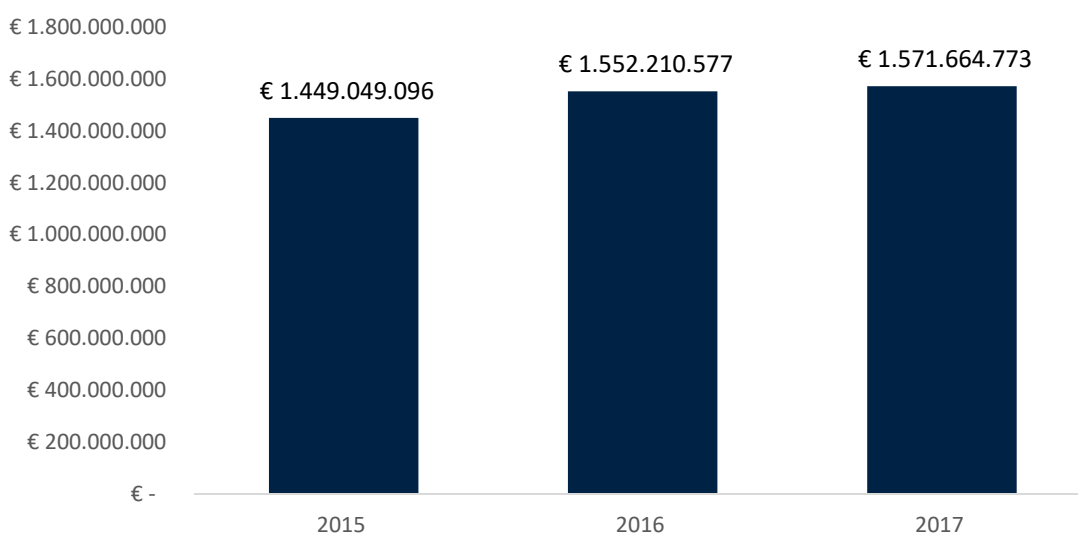
Grafiek 12. Aantal inrichters volgens aantal aangeslotenen



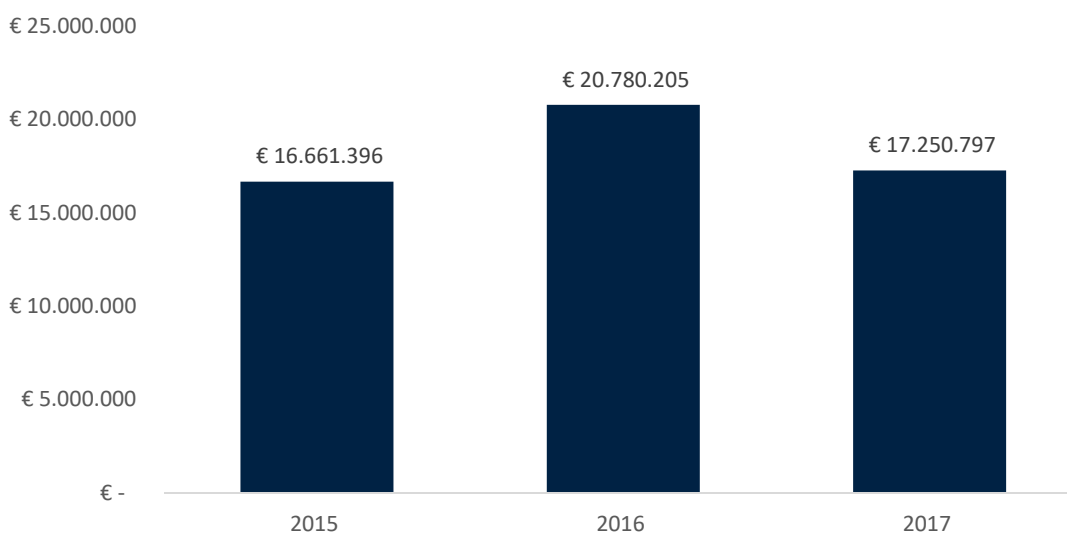
Tabel 12. Aantal inrichters volgens aantal aangeslotenen

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Inrichters met 1 aangeslotene	145.345	151.589	157.393
Inrichters met 2-5 aangeslotenen	33.307	34.618	35.504
Inrichters met 6-10 aangeslotenen	274	280	278
Inrichters met 11-50 aangeslotenen	147	144	148
Inrichters met > 50 aangeslotenen	13	14	15
Totaal aantal inrichters	179.086	186.645	193.338

Grafiek 13a. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen bij verzekeraars



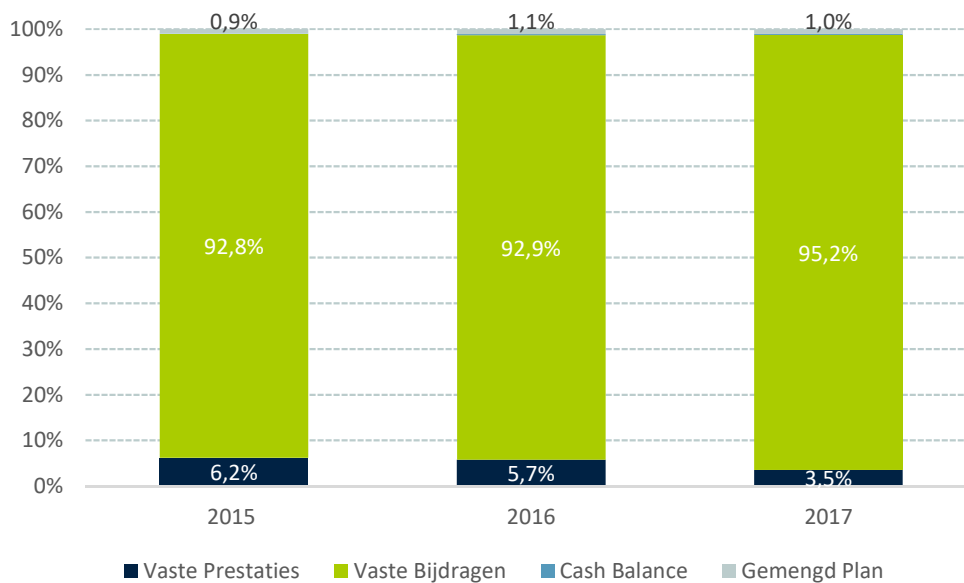
Grafiek 13b. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen bij IBP's



Tabel 13. Bijdragen in de WAPBL-toezeggingen - IBP vs Verzekeraar

	2015	2016	2017
IBP	€ 16.661.396	€ 20.780.205	€ 17.250.797
Verzekeraar	€ 1.449.049.096	€ 1.552.210.577	€ 1.571.664.773
TOTAAL	€ 1.465.710.492	€ 1.572.990.783	€ 1.588.915.571

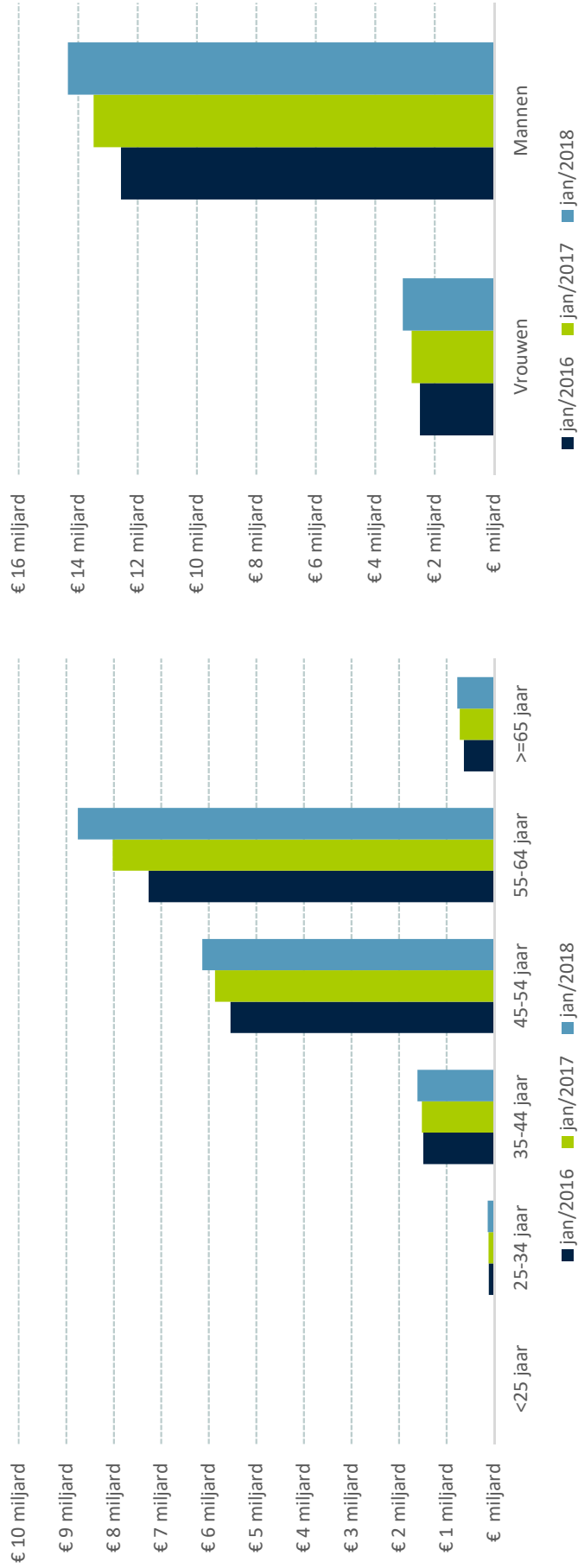
Grafiek 14. Verdeling van de bijdragen per type WAPBL-toezegging



Tabel 14. Verdeling van de bijdragen per type WAPBL-toezegging

	2015	2016	2017
IBP			
Vaste Prestaties	€ 5.075.114	€ 4.670.615	€ 357.027
Vaste Bijdragen	€ 3.631.448	€ 4.013.059	€ 5.627.169
Cash Balance	€ 1.058.795	€ 1.174.152	€ 801.188
Gemengd Plan	€ 6.896.039	€ 10.922.380	€ 10.465.414
Verzekeraar			
Vaste Prestaties	€ 85.933.195	€ 85.752.547	€ 55.673.092
Vaste Bijdragen	€ 1.356.271.741	€ 1.457.843.810	€ 1.507.389.022
Cash Balance	€ 527.717	€ 2.659.332	€ 2.529.529
Gemengd Plan	€ 6.316.444	€ 5.954.887	€ 6.073.131

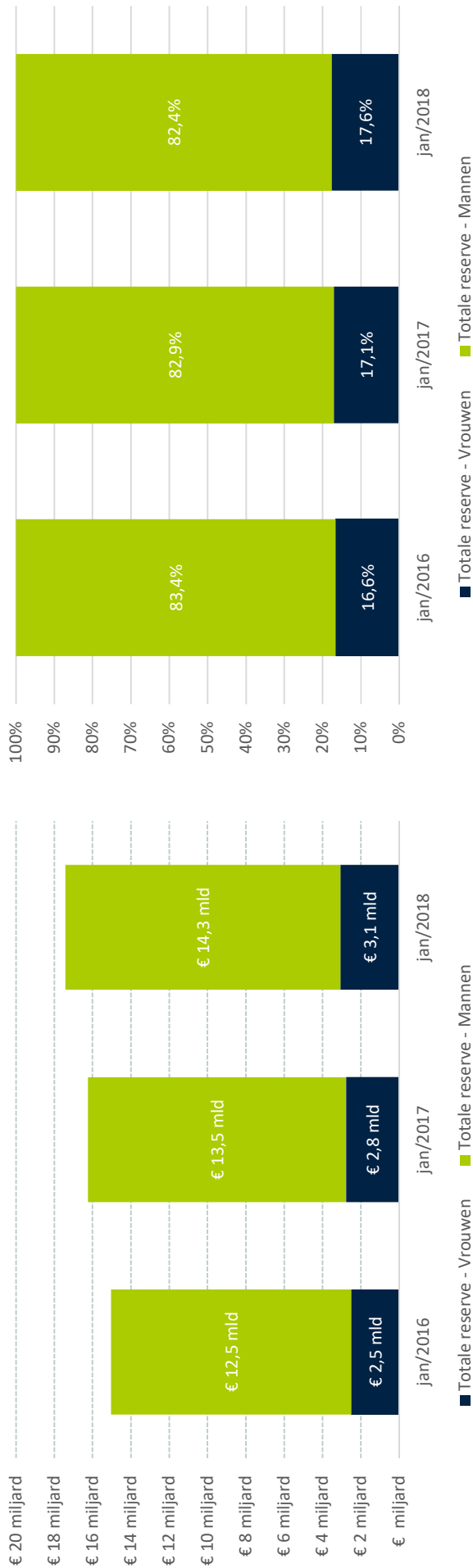
Grafiek 15. Verdeling van de totale reserve volgens leeftijd en geslacht



Tabel 15. Verdeling van de totale reserve volgens leeftijd en geslacht (januari 2018)

Leeftijd	Vrouwen	Mannen	TOTAAL
<25 jaar	€ 119.234	€ 639.419	€ 758.653
25-34 jaar	€ 28.608.527	€ 103.513.730	€ 132.122.257
35-44 jaar	€ 376.749.144	€ 1.235.942.986	€ 1.612.692.130
45-54 jaar	€ 1.263.408.076	€ 4.874.947.620	€ 6.138.355.696
55-64 jaar	€ 1.312.111.263	€ 7.443.273.443	€ 8.755.384.706
>=65 jaar	€ 91.576.405	€ 682.966.311	€ 774.542.715
TOTAAL	€ 3.072.572.649	€ 14.341.283.508	€ 17.413.856.157

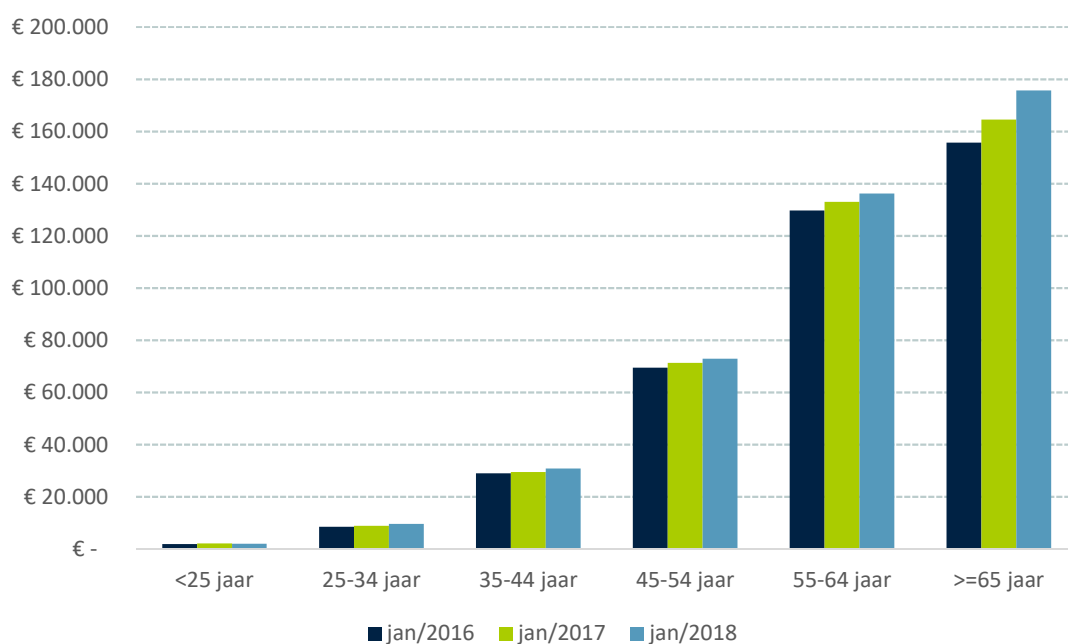
Grafiek 16. Verdeling van de totale reserve volgens geslacht



Tabel 16. Verdeling van de totale reserve volgens geslacht

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
Vrouwen	€ 2.491.407.030	€ 2.773.657.642	€ 3.072.572.649
Mannen	€ 12.549.835.937	€ 13.473.696.480	€ 14.341.283.508
TOTAAL	€ 15.041.242.967	€ 16.247.354.122	€ 17.413.856.157

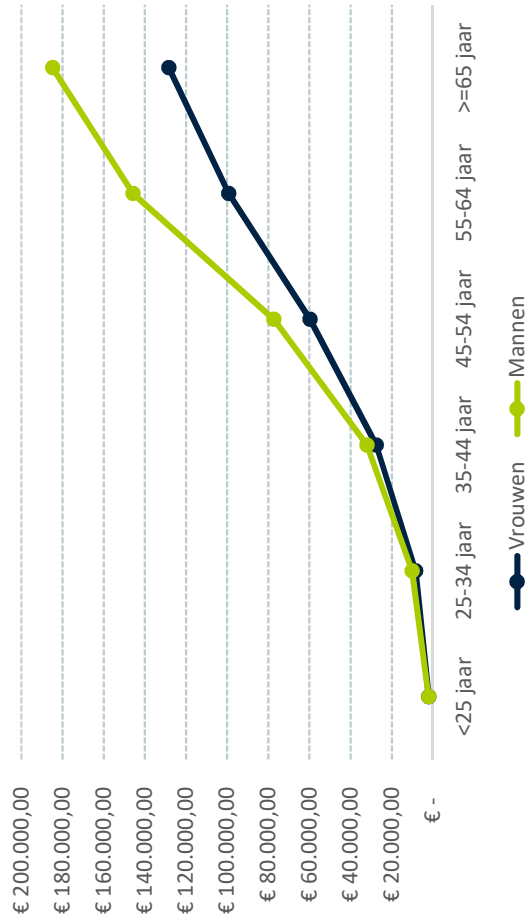
Grafiek 17. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie



Tabel 17. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
<25 jaar	€ 1.940	€ 2.170	€ 2.073
25-34 jaar	€ 8.560	€ 8.971	€ 9.682
35-44 jaar	€ 29.054	€ 29.572	€ 30.873
45-54 jaar	€ 69.490	€ 71.296	€ 72.912
55-64 jaar	€ 129.737	€ 133.114	€ 136.297
>=65 jaar	€ 155.740	€ 164.541	€ 175.793
Totaal gemiddelde	€ 73.689	€ 76.753	€ 79.486

Grafiek 18a. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en geslacht (jan 2018)



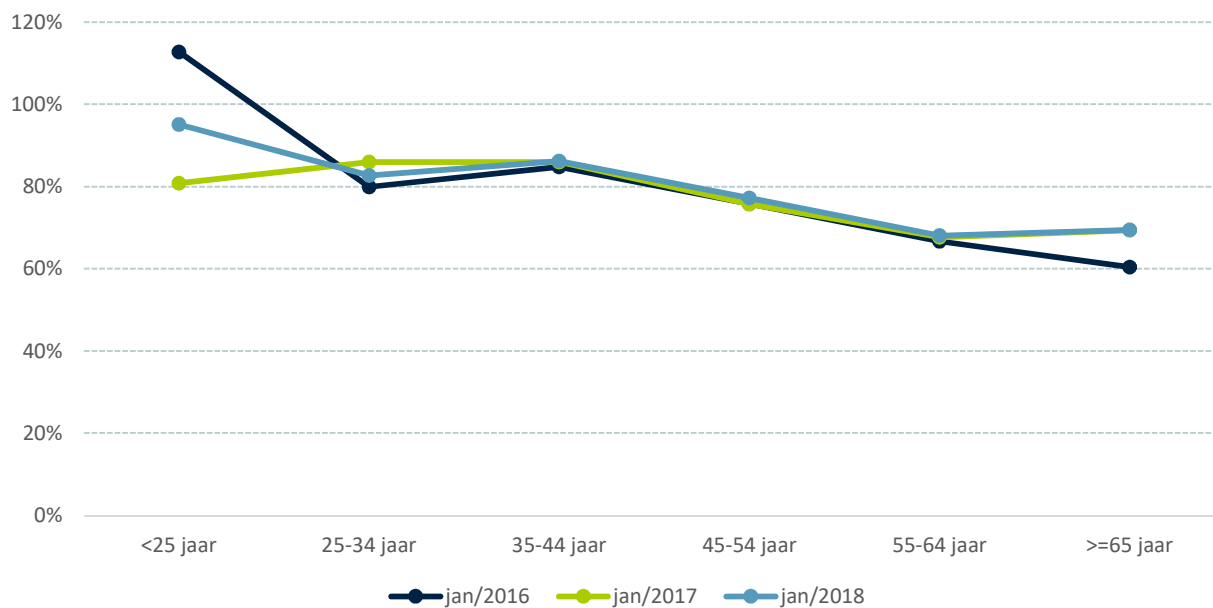
Grafiek 18b. Gemiddelde reserve per geslacht



Tabel 18. Gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en geslacht

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 2.146	€ 1.904	€ 1.812	€ 2.242	€ 1.987	€ 2.090
25-34 jaar	€ 7.183	€ 8.986	€ 7.984	€ 9.288	€ 8.365	€ 10.123
35-44 jaar	€ 25.630	€ 30.243	€ 26.378	€ 30.686	€ 27.603	€ 32.029
45-54 jaar	€ 55.902	€ 73.739	€ 57.388	€ 75.809	€ 59.702	€ 77.345
55-64 jaar	€ 92.500	€ 138.720	€ 96.305	€ 142.306	€ 99.297	€ 145.884
>=65 jaar	€ 100.201	€ 165.842	€ 119.802	€ 172.789	€ 128.438	€ 184.935
Algemeen gemiddelde	€ 53.273	€ 79.758	€ 56.155	€ 83.023	€ 58.841	€ 85.946

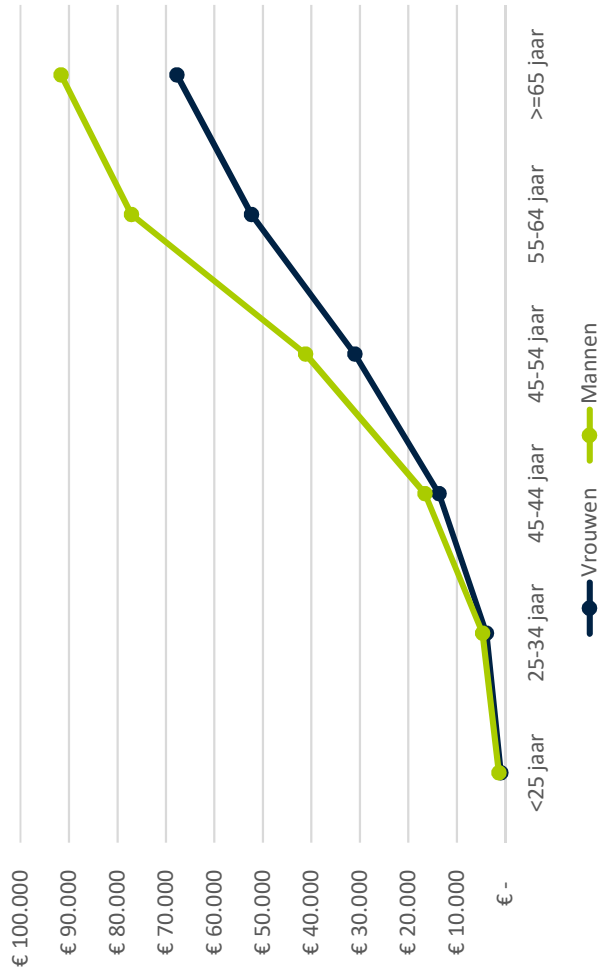
Grafiek 19. Gemiddelde reserve van vrouwen, uitgedrukt in percentage tegenover de gemiddelde reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie



Tabel 19. Gemiddelde reserve van vrouwen, uitgedrukt in percentage tegenover de gemiddelde reserve van mannen in dezelfde leeftijdscategorie

	jan/2016	jan/2017	jan/2018
<25 jaar	113%	81%	95%
25-34 jaar	80%	86%	83%
35-44 jaar	85%	86%	86%
45-54 jaar	76%	76%	77%
55-64 jaar	67%	68%	68%
>=65 jaar	60%	69%	69%

Grafiek 20a. Mediaan reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan/2018)



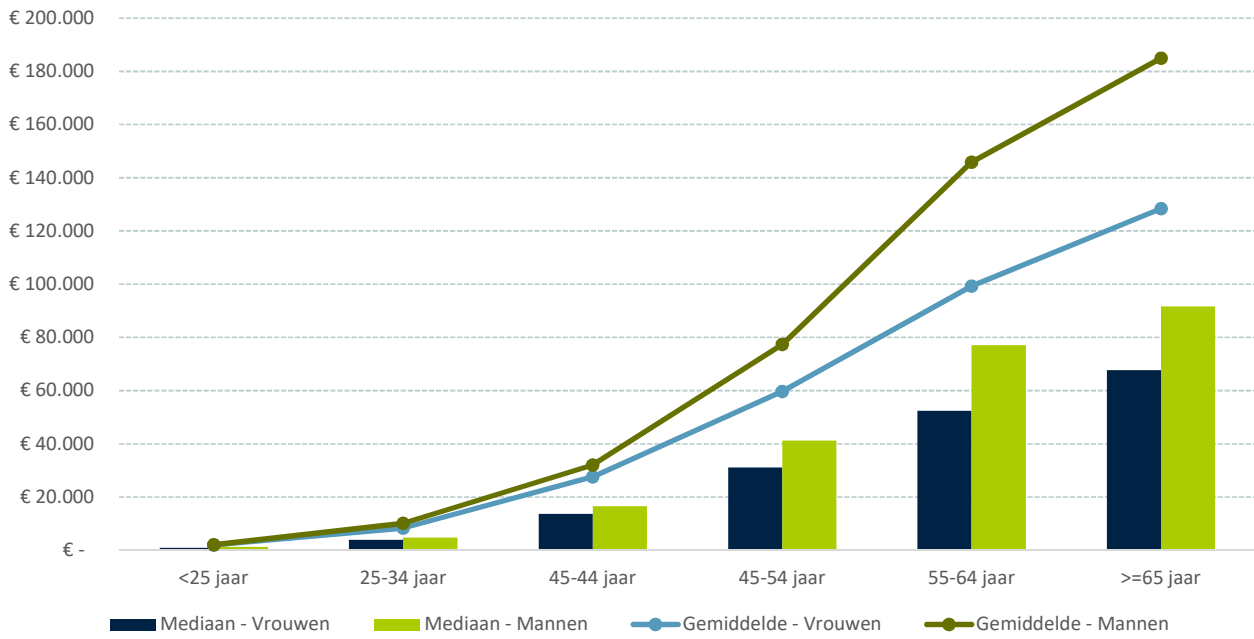
Grafiek 20b. Mediaan reserve per geslacht



Tabel 20. Mediaan reserve per leeftijdscategorie en per geslacht

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 745	€ 1.288	€ 823	€ 1.243	€ 922	€ 1.305
25-34 jaar	€ 3.692	€ 4.487	€ 3.692	€ 4.503	€ 3.911	€ 4.700
35-44 jaar	€ 13.052	€ 15.819	€ 13.102	€ 15.994	€ 13.685	€ 16.610
45-54 jaar	€ 29.684	€ 40.309	€ 29.952	€ 40.860	€ 31.060	€ 41.219
55-64 jaar	€ 48.799	€ 72.938	€ 50.692	€ 75.047	€ 52.373	€ 77.150
>=65 jaar	€ 52.878	€ 82.717	€ 67.285	€ 88.187	€ 67.771	€ 91.657

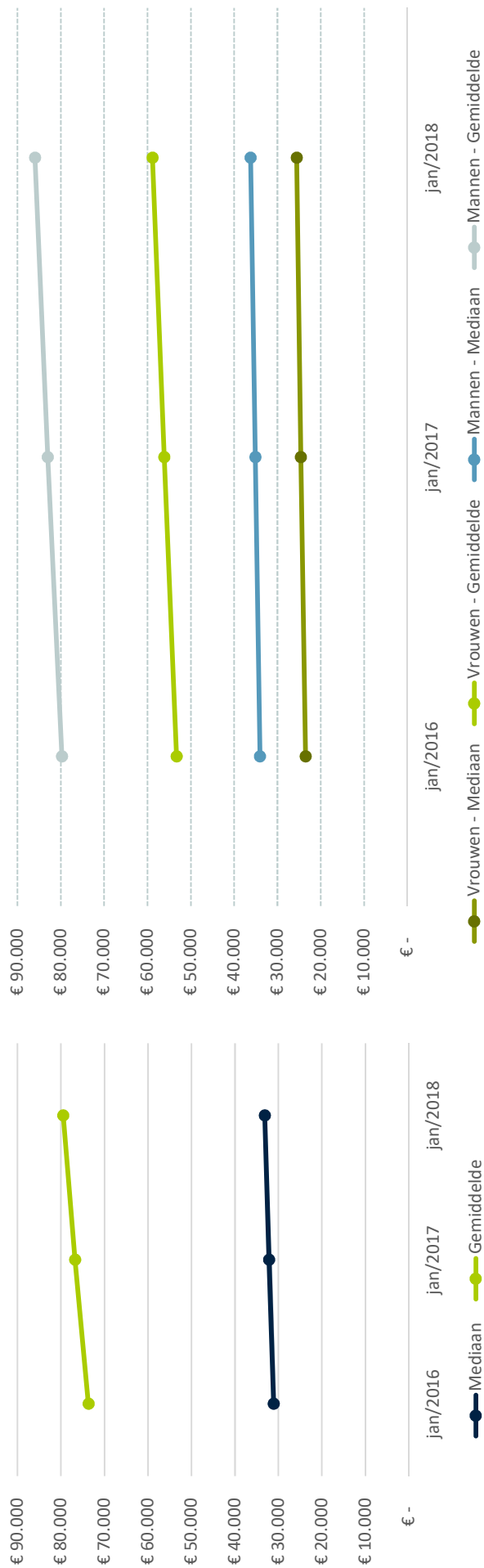
Grafiek 21. Mediaan en gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan 2018)



Tabel 21. Mediaan en gemiddelde reserve per leeftijdscategorie en per geslacht (jan 2018)

	Mediaan		Gemiddelde	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
<25 jaar	€ 922	€ 1.305	€ 1.987	€ 2.090
25-34 jaar	€ 3.911	€ 4.700	€ 8.365	€ 10.123
45-44 jaar	€ 13.685	€ 16.610	€ 27.603	€ 32.029
45-54 jaar	€ 31.060	€ 41.219	€ 59.702	€ 77.345
55-64 jaar	€ 52.373	€ 77.150	€ 99.297	€ 145.884
>=65 jaar	€ 67.771	€ 91.657	€ 128.438	€ 184.935

Grafiek 22. Mediaan vs gemiddelde reserve



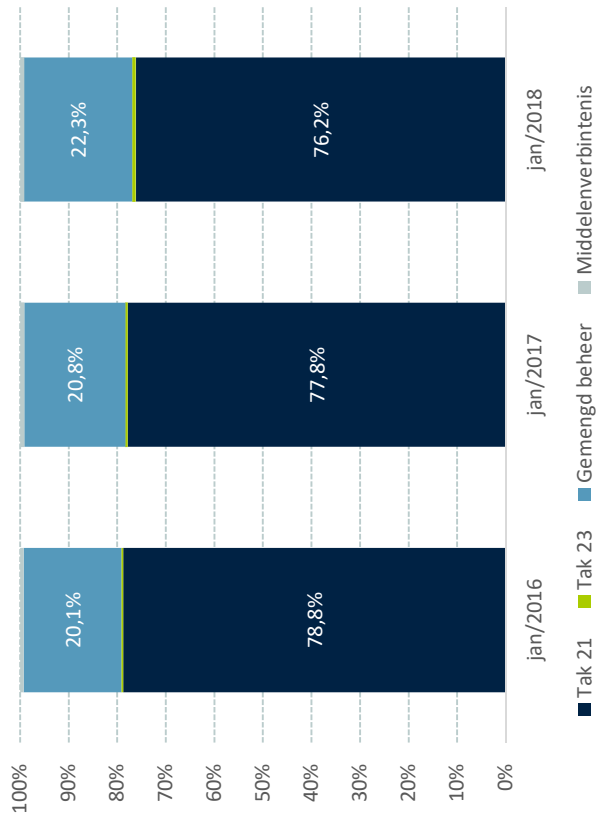
Tabel 22. Mediaan vs gemiddelde reserve

	Vrouwen		Mannen		TOTAAL	
	Mediaan	Gemiddelde	Mediaan	Gemiddelde	Mediaan	Gemiddelde
jan/2016	€ 23.518	€ 53.273	€ 34.035	€ 79.758	€ 31.118	€ 73.689
jan/2017	€ 24.609	€ 56.155	€ 35.095	€ 83.023	€ 32.167	€ 76.753
jan/2018	€ 25.575	€ 58.841	€ 36.215	€ 85.946	€ 33.161	€ 79.486

Grafiek 23a. Reserve in functie van het statuut



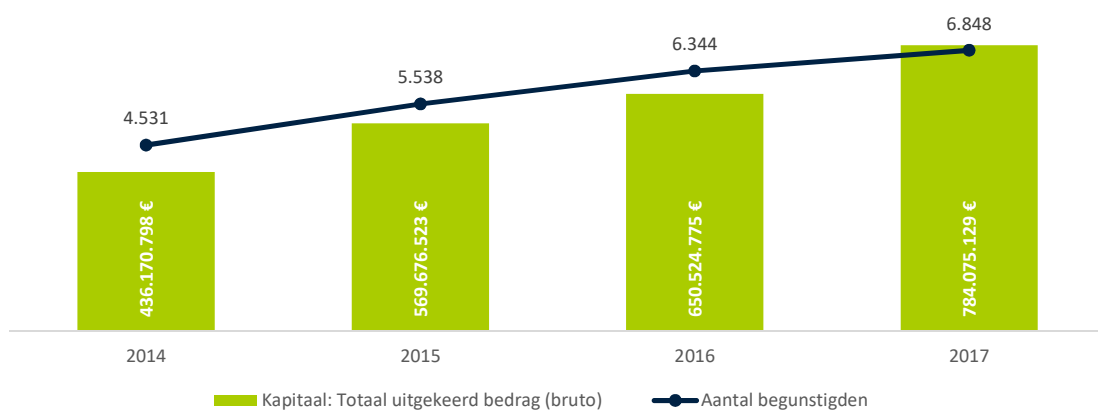
Grafiek 23b. Reserve in functie van het type beheer



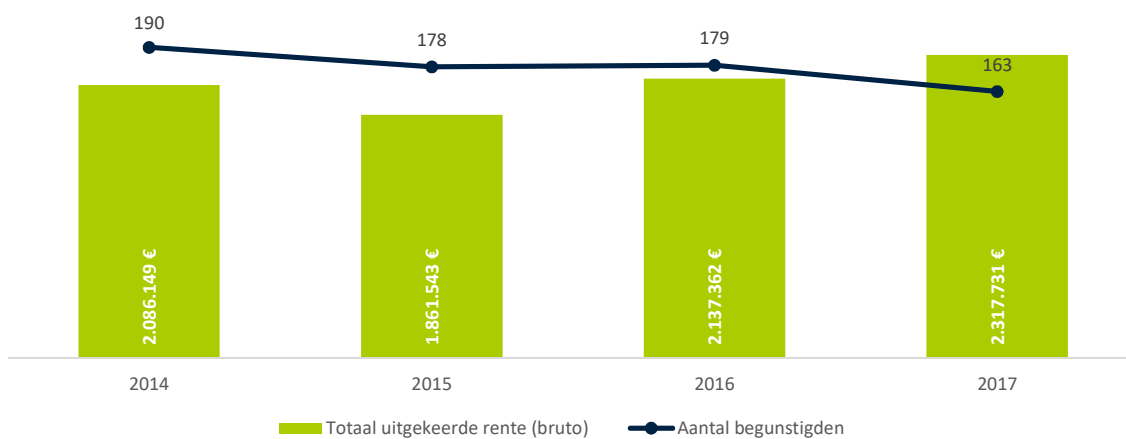
Tabel 23. Reserve in functie van het statuut en type beheer

	jan/2016		jan/2017		jan/2018	
	Actieve aangesloten	Slapers	Actieve aangesloten	Slapers	Actieve aangesloten	Slapers
TAK 21	€ 8.383.563.631	€ 3.466.712.717	€ 8.992.670.297	€ 3.652.213.923	€ 9.333.909.476	€ 3.926.095.106
TAK 23	€ 43.886.262	€ 11.081.375	€ 59.824.813	€ 18.012.986	€ 100.497.027	€ 30.024.166
Gemengd beheer	€ 2.076.948.031	€ 945.955.977	€ 2.313.402.949	€ 1.072.975.603	€ 2.691.009.388	€ 1.186.047.869
Middelvenverbintenis	€ 87.588.110	€ 24.695.867	€ 104.373.735	€ 33.059.061	€ 102.885.107	€ 42.420.016
TOTAAL	€ 10.591.986.033	€ 4.448.445.935	€ 11.470.271.793	€ 4.776.261.573	€ 12.228.300.998	€ 5.184.587.156

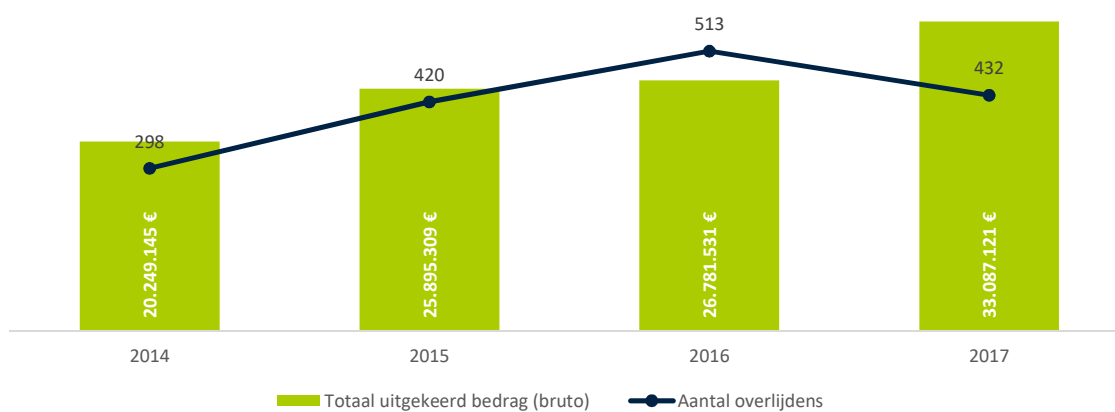
Grafiek 24a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal



Grafiek 24b. Uitkeringen van een pensioenrente



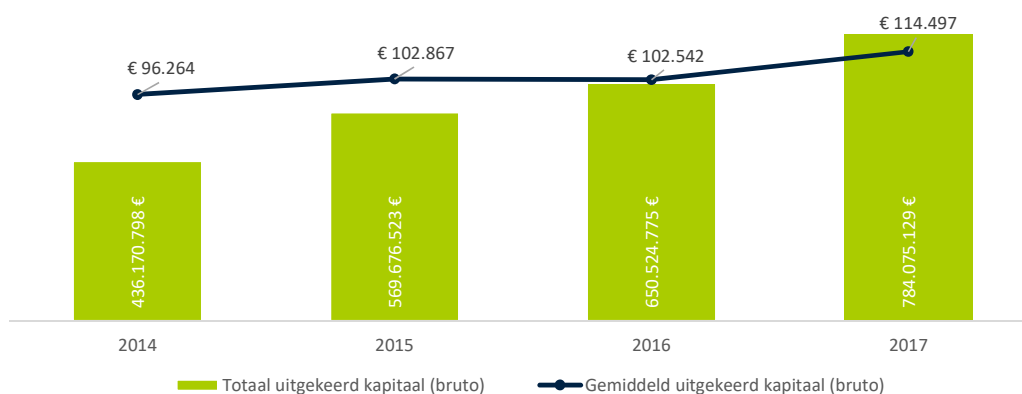
Grafiek 24c. Uitkeringen van een overlijdenskapitaal



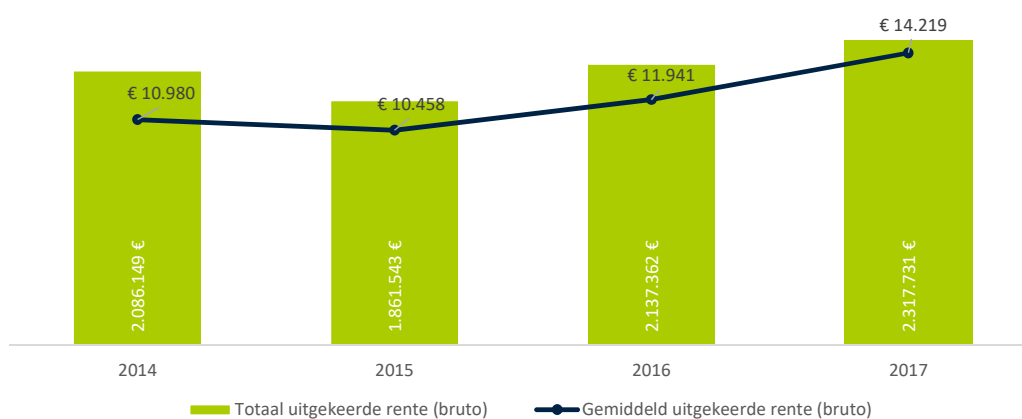
Tabel 24. Uitkeringen van kapitaal en rente

	2014	2015	2016	2017
Kapitaal pensioen - aantal begunstigen	4.531	5.538	6.344	6.848
Kapitaal pensioen - totaal uitgekeerd bedrag (bruto)	€ 436.170.798	€ 569.676.523	€ 650.524.775	€ 784.075.129
Totaal aantal pensioenrentes	190	178	179	163
Pensioenrentes - totaal uitgekeerd bedrag (bruto)	€ 2.086.149	€ 1.861.543	€ 2.137.362	€ 2.317.731
Aantal overlijdens	298	420	513	432
Kapitaal overlijdens - totaal uitgekeerd bedrag (bruto)	€ 20.249.145	€ 25.895.309	€ 26.781.531	€ 33.087.121

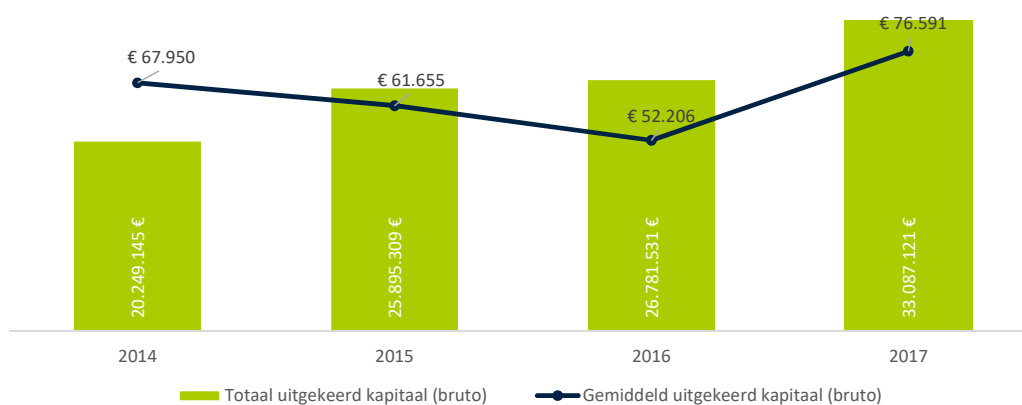
Grafiek 25a. Uitkeringen van een pensioenkapitaal



Grafiek 25b. Uitkeringen van een pensioenrente



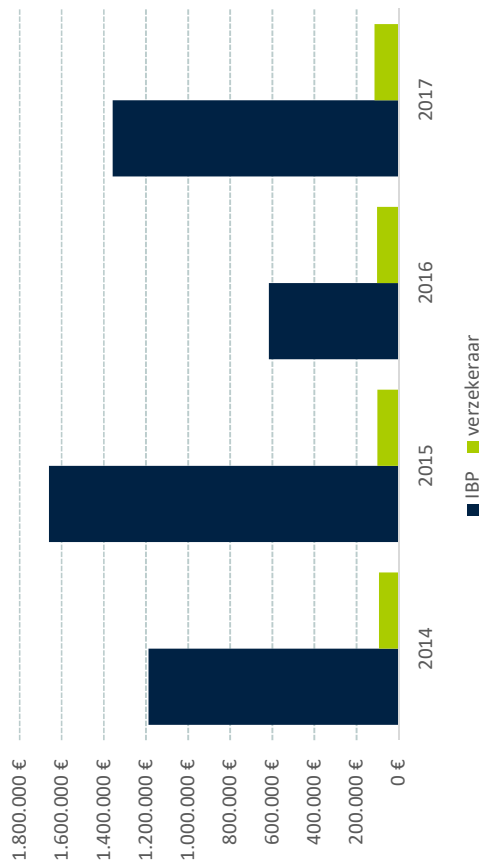
Grafiek 25c. Uitkeringen van een overlijdenskapitaal



Tabel 25. Uitkeringen van kapitaal en rente

	2014	2015	2016	2017
Kapitaal pensioen - aantal begunstigen	4.531	5.538	6.344	6.848
Kapitaal pensioen - totaal uitgekeerd bedrag (brutto)	€ 436.170.798	€ 569.676.523	€ 650.524.775	€ 784.075.129
Kapitaal pensioen - gemiddeld uitgekeerd bedrag	€ 96.264	€ 102.867	€ 102.542	€ 114.497
Totaal aantal pensioenrentes	190	178	179	163
Pensioenrentes - totaal uitgekeerd bedrag (brutto)	€ 2.086.149	€ 1.861.543	€ 2.137.362	€ 2.317.731
Pensioenrentes - gemiddeld uitgekeerd bedrag	€ 10.980	€ 10.458	€ 11.941	€ 14.219
Aantal overlijdens	298	420	513	432
Kapitaal overlijden - totaal uitgekeerd bedrag (brutto)	€ 20.249.145	€ 25.895.309	€ 26.781.531	€ 33.087.121
Kapitaal overlijden - gemiddeld uitgekeerd bedrag	€ 67.950	€ 61.655	€ 52.206	€ 76.591

Grafiek 26a. Gemiddeld uitgekeerd pensioenkapitaal IBP vs verzekeraar



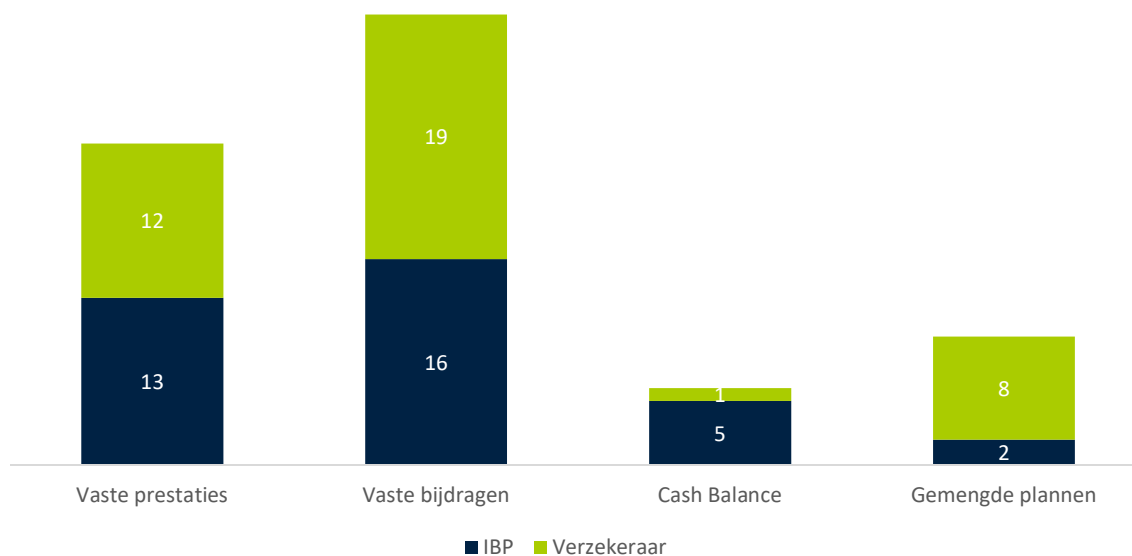
Grafiek 26b. Gemiddeld uitgekeerde pensioenrente IBP vs verzekeraar



Tabel 26. Gemiddeld uitgekeerde pensioenkapitalen en -rentes

	2014		2015		2016		2017	
	IBP	Verzekeraar	IBP	Verzekeraar	IBP	Verzekeraar	IBP	Verzekeraar
Gemiddeld uitgekeerd kapitaal pensioen	€ 1.188.743	€ 94.573	€ 1.661.179	€ 100.048	€ 615.267	€ 101.813	€ 1.358.293	€ 113.770
Gemiddeld uitgekeerde rente pensioen	€ 123.702	€ 10.383	€ 123.792	€ 9.818	€ 150.966	€ 9.571	€ 257.380	€ 9.660

Grafiek 27. Aantal instellingen volgens aanbod types WAPBL-toezegging (jan 2018)



Tabel 27. Aantal instellingen volgens aanbod types WAPBL-toezegging (jan 2018)

	Vaste prestaties	Vaste bijdragen	Cash Balance	Gemengde plannen
IBP	13	16	5	2
Verzekeraar	12	19	1	8